

Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet

Sammanfattning

Utskottet säger ja till regeringens förslag i proposition 2015/16:9 Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet.¹ Av lagtekniska skäl föreslås också att ett av regeringens förslag ska avslås.

Genom Solvens II-direktivet har EU reformerat regleringen på EU-nivå för försäkringsföretag. Förändringarna handlar framför allt om riskhantering, tillsynsprocesserna, rapportering och offentliggörande av information.

Solvens II-direktivet genomförs i svensk rätt genom bestämmelser om nya värderingsregler för solvensbalansräkningar, riskkänsliga kapitalkrav och principbaserade regler kring företagets investeringar, kapitalkrav som är anpassade till det enskilda företagets risknivå samt krav på försäkringsföretagens system och processer för hantering av samtliga risker. Det införs en mer harmoniserad och proaktiv tillsyn. Undantag införs för försäkringsföretag av mindre storlek och med viss verksamhet när det gäller bestämmelser om solvens, offentliggörande av information och grupp-tillsyn. Undantag från kraven på tillsynsrapportering kan också medges om rapporteringen skulle vara onödigt betungande i förhållande till arten, omfattningen och riskerna i försäkringsföretagets verksamhet.

Förslagen föranleder stora ändringar i försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt i ytterligare 15 lagar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 med vissa övergångsregler.

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Däremot behandlas en motion om regelverket för specialföretag från den allmänna motionstiden 2015 i betänkandet.

Utskottet avstyrker motionen om specialföretag.

Utskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig om huruvida det särskilda kravet på kvalificerad majoritet i kammaren ska gälla för vissa av de föreslagna bestämmelserna i försäkringsrörelselagen (FRL). Konstitutionsutskottet anförde i ett yttrande den 10 november 2015

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

(2015/16:KU3y) sammanfattningsvis att regeringsformens krav på kvalificerad majoritet inte är tillämpligt, se bilaga 4. I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

I betänkandet finns två särskilda yttranden (M och V).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund.....	7
Utskottets överväganden.....	10
Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet.....	10
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	10
Överväganden.....	11
Inledande bestämmelser.....	12
Tillstånd för försäkringsföretag.....	13
Verksamhet i ett annat land inom EES.....	13
Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse.....	14
Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar.....	14
Investeringar.....	15
Kapitalbas.....	16
Kapitalkrav.....	16
Interna modeller.....	17
Företagsstyrning.....	18
Rapportering.....	20
Tillsyn och ingripande.....	21
Grupper.....	25
Specialföretag.....	32
Återförsäkring.....	35
Försäringsgivare från tredjeländer.....	35
Ändringar i prospektivdirektivet.....	35
Finansiella konglomerat – specialföretag.....	35
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	36
Förslagens konsekvenser.....	40
Utskottets ställningstagande.....	44
Specialföretag.....	45
Utskottets ställningstagande.....	47
Särskilda yttranden.....	48
1. Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet, punkt 1 (M).....	48
2. Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet, punkt 1 (V).....	49
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	50
Propositionen.....	50
Motion från allmänna motionstiden 2015/16.....	51
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	52
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag.....	212
<i>Bilaga 4</i>	
Konstitutionsutskottets yttrande.....	213

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet

Riksdagen

- a) antar regeringens förslag till
 1. lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043),
 2. lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
 3. lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979),
 4. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
 5. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),
 6. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
 7. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag, i de delar det avser 1 kap. 1 § och avslår lagförslaget i övrigt,
 8. lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
 9. lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet,
 10. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
 11. lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättshjälp i brottmål,
 12. lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104),
 13. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),
 14. lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
 15. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
 16. lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna,
- b) beslutar
 1. att 4 kap. 18 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska få ändrad lydelse enligt vad utskottet föreslår i bilaga 3,
 2. om motsvarande ändring i ingressen till regeringens lagförslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:9 punkterna 1–6 och 8–16 samt bifaller delvis proposition 2015/16:9 punkt 7.

2. Specialföretag

Riksdagen avslår motion

2015/16:2981 av Per Åsling (C).

Stockholm den 12 november 2015

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Jörgen Andersson (M), Ingela Nylund Watz (S), Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Jakob Forssmed (KD), Niklas Karlsson (S), Fredrik Schulte (M), Börje Vestlund (S), Maria Malmer Stenergard (M), Adnan Dibrani (S), Rasmus Ling (MP), Mats Persson (FP), Håkan Svenneling (V) och Ulrika Heindorff (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar proposition 2015/16:9 Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet.²

Regeringens förslag till riksdagsbeslut framgår av bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

Ingen motion har inkommit i ärendet. Det finns dock en motion från den allmänna motionstiden (mot. 2015/16:2981 av Per Åsling [C]) om regelverk för specialföretag).

Lagrådet har granskat lagförslagen och regeringen har i stort sett följt Lagrådets förslag och synpunkter. De lagförslag som Lagrådet har granskat avser försäkringsrörelselagen, lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, lagen om utländska försäkringsgivares och tjänstepensions-institutets verksamhet i Sverige och lagen om handel med finansiella instrument. Utöver dessa lagförslag lämnar regeringen förslag till ytterligare lagändringar i propositionen. Regeringen bedömer att ändringarna i dessa delar både författningstekniskt och även i övrigt är av en sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning skulle sakna betydelse.

Enligt vissa av de regler som föreslås som gäller tillsyn över grupper kan Finansinspektionen komma överens med övriga berörda tillsynsmyndigheter att en annan myndighet inom EES ska vara grupp tillsynsmyndighet. I andra fall ska en annan grupp tillsynsmyndighet eller EU-myndigheter kunna fatta beslut som är bindande för företag och för Finansinspektionen. Detta innebär att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning överläts till utländska myndigheter. Vid tidigare tillfällen när det har varit fråga om en sådan överlåtelse har utskottet föreslagit att riksdagens beslut ska fattas med kvalificerad majoritet.

Regeringen skriver i propositionen att dessa bestämmelser har sin grund i artiklar i Solvens II-direktivet som har ändrats genom ett annat direktiv, det s.k. Omnibus II-direktivet. Solvens II-direktivet antogs innan Lissabon-fördraget trädde i kraft. Omnibus II-direktivet antogs efter Lissabon fördraget och innebär en "Lissabonifiering" av Solvens II-direktivet. Vidare skriver regeringen att i och med att Sverige har tillträtt Lissabon fördraget har den överlåtelse av beslutanderätten som Solvens II-direktivet förutsätter redan skett och någon ytterligare överlåtelse krävs därför inte enligt regeringen.

Eftersom utskottet vid tidigare tillfällen när det har behandlat lagförslag som innebär överlåtelse av förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning till utländska myndigheter har föreslagit att riksdagen ska fatta beslut

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

med kvalificerad majoritet, beslutade utskottet att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över frågan.

I ärendet har det inkommit en gemensam skrivelse från Alecta, AMF, Folksam och KPA-Pension.

Den 22 oktober 2015 gav utskottet konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över tillämpningen av 10 kap. 6 och 8 §§ regeringsformen när det gäller de föreslagna bestämmelserna i FRL om grupp tillsyn som innebär överlåtelse av myndighetsutövning till andra myndigheter inom EES. I ett yttrande av den 10 november 2015 (2015/16:KU3y) anförde konstitutionsutskottet sammanfattningsvis att regeringsformens krav på kvalificerad majoritet inte är tillämpligt, se bilaga 4. I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Bakgrund

Nuvarande regler

Fördelen med dagens solvensregelverk är att det är relativt enkelt och robust. Nackdelen är att kapitalkraven inte fullt ut återspeglar de verkliga riskerna i det enskilda försäkringsföretaget. Som exempel på brister i det nuvarande regelverket kan följande nämnas:

- Det finns inga krav på att marknadsvärdera tillgångar och skulder.
- Regelverket tar inte hänsyn till riskerna på tillgångssidan vid beräkningen av kravet på buffertkapital.
- Riskreducerande åtgärder på skuldsidan innebär inte fullt ut reducerat krav på kapital.
- Det är svårt att bedöma risken i ett försäkringsföretag.
- Det saknas tydliga regler kring styrning och riskhantering.

Paralleller till bankregleringen

Det nya solvensregelverket för försäkringsföretag liknar regelverket för banker och värdepappersföretag, de s.k. Baselreglerna. Båda regelverken består av tre pelare. Den första pelaren innehåller kvantitativa regler, den andra pelaren kvalitativa regler och den tredje pelaren handlar om företagens rapportering. Men det finns stora skillnader mellan regelverken. De har bl.a. olika mål:

- Baselreglerna fokuserar på finansiell stabilitet, medan Solvens II-reglerna fokuserar på att skydda försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringsavtal.
- Baselreglerna fokuserar på riskerna på tillgångssidan och har separata modeller för kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. Solvens II-reglerna bygger i stället på en helhetssyn, där hänsyn tas till hela balansräkningen men även till beroenden mellan olika riskområden.

- Solvens-II reglerna innehåller mer utförliga krav när det gäller företagens styrning och riskkontroll.
- Det finns också skillnader när det gäller värderingsreglerna.

De tre pelarna

Pelare 1

Hit hör reglerna om hur tillgångar och skulder ska värderas inklusive de försäkringstekniska avsättningarna, hur kapitalkravet ska beräknas och hur kapitalet får placeras.

I solvensreglerna införs krav på en ny typ av balansräkning, en s.k. solvensbalansräkning. Till skillnad från balansräkningen enligt redovisningsreglerna ska solvensbalansräkningen innehålla samtliga ekonomiska tillgångar och skulder. Som huvudregel ska samtliga poster i solvensbalansräkningen värderas till verkligt värde, vilket inte gäller i den balansräkning som upprättas enligt redovisningsreglerna där vissa tillgångar får tas upp till anskaffningsvärdet. Värderingen av skulderna (åtagandena till följd av försäkringsavtalen) i solvensbalansräkningen ska motsvara det belopp som försäkringsföretaget skulle få betala om det skulle föra över sina åtaganden till ett annat försäkringsföretag.

Det finns två nivåer av kapitalkrav: ett solvenskapitalkrav som normalt ska vara uppfyllt och ett minimikapitalkrav som i princip alltid ska vara uppfyllt. Därutöver måste kapitalnivån alltid uppgå till ett visst minimibelopp, det s.k. garantibeloppet. Syftet med solvenskapitalkravet är att företaget ska ha tillräckligt med kapital för att kunna absorbera riskerna i hela verksamheten. Minimikapitalkravet, som ska motsvara 25–40 procent av solvenskapitalkravet, är en solvensnivå under vilken det anses oacceptabelt att driva rörelsen vidare.

När Solvens II-direktivet träder i kraft kommer de kvantitativa begränsningar som i dag gäller för s.k. skuldtäckningstillgångar att försvinna. Enligt det nya regelverket får försäkringsföretagen i princip investera i de tillgångar de önskar, men företaget måste kunna visa att det förstår de aktuella riskerna och har adekvata system och kontroller för att ta hand om dessa risker. I Solvens II-direktivet uttrycks detta genom ett krav på att investeringarna ska ske i enlighet med den s.k. aktsamhetsprincipen.

Pelare 2

I pelare 2 finns kraven på företagens styrning och riskhantering samt en reglering av tillsynsprocessen.

Varje försäkringsföretag ska regelbundet göra en dokumenterad bedömning av den egna risken och solvensen. Företagen ska ha adekvata företagsstyrningssystem som garanterar en sund och ansvarsfull företagsledning. I varje företag ska det finnas funktioner för riskhantering, regelefter-

levnad och internrevision samt en aktuariefunktion. Tillsynen ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

I Solvens II-regelverket finns ambitionen att förbättra den s.k. grupp-tillsynen. Det gäller såväl grupper som verkar nationellt som grupper med gränsöverskridande verksamhet. När det gäller tillsynen över försäkringsgrupper kommer det att finnas en utpekad huvudansvarig tillsynsmyndighet som ska leda tillsynsarbetet i samverkan med berörda tillsynsmyndigheter i de övriga länder där gruppen bedriver sin verksamhet. Detta innebär att grupp-tillsynsarbetet för flera stora grupper i Sverige kommer att ledas av utländska tillsynsmyndigheter.

Pelare 3

Här finns reglerna om rapportering och offentliggörande.

Tanken är att en mer omfattande rapportering av olika uppgifter ska bidra till ökad disciplin hos försäkringsföretagen så att de bedriver rörelsen på ett finansiellt sunt sätt.

Omnibus II-direktivet

I april 2014 beslutades det s.k. Omnibus II-direktivet.³ Genom ändring av prospektdirektivet och Solvens II-direktivet preciseras genom Omnibus II-direktivet de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiven 2003/71/EG och 2009/138/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009, (EU) nr 1094/2010 och (EU) nr 1095/2010 med avseende på befogenheterna för Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten) och Europeiska tillsynsmyndigheten (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten).

Utskottets överväganden

Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller propositionen delvis.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M) och 2 (V).

Propositionens huvudsakliga innehåll

Solvens II-direktivet handlar om hur rörelsreglerna för försäkringsföretag ska förbättras på EU-nivå. Försäkringsföretagen ska se till att de kan stå för sina förpliktelser och ge försäkringstagarna ett gott skydd. Stabila försäkringsföretag kan bidra till stabilitet i hela det finansiella systemet. Försäkringsföretagen får också möjlighet att verka under samma regelverk, och med en enda auktorisation, inom hela den inre marknaden. En målsättning har varit att direktivet ska undanröja de största skillnaderna mellan lagregler i olika länder.

Direktivet är av teknisk karaktär och till stora delar ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv. Det skulle ha varit genomfört i nationell rätt senast den 31 mars 2015 och ska börja tillämpas den 1 januari 2016. Övergångsregler finns. Dessutom kompletteras direktivet av en delegerad förordning.⁴

Solvens II-regelverket tar sin utgångspunkt i en solvensbalansräkning som bygger på marknadsvärderade skulder och tillgångar. Det införs nya regler för värdering av såväl tillgångar som skulder. Värderingen av de försäkringstekniska skulderna ska, till skillnad från i dag, inte göras s.k. betryggande, dvs. den buffert som finns i beräkningen försvinner. Behovet av en kapitalbuffert samlas nu i det som kallas solvenskapitalkrav.

Kapitalkravet i Solvens II-regelverket bestäms inte bara utifrån riskerna på skuldsidan. Hänsyn tas även till riskerna på tillgångssidan, och inte minst till hur tillgångs- och skuldsidorna samverkar. Utöver de försäkringsrisker som dagens regelverk täcker kommer Solvens II-regelverket även att täcka marknadsrisker, kreditrisker och operativa risker. Företagen ges bättre incitament att hantera sina risker eftersom risknivån blir mer direkt kopplad till kapitalkraven och därmed till företagens kapitalkostnad.

Ytterligare en nyhet är att företagen ges utrymme att under vissa förutsättningar tillämpa egna modeller för att helt eller delvis bestämma kapitalkraven.

⁴ Europeiska kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

Dagens placeringsregler innefattar strikta regler för tillgångar som ska täcka de försäkringstekniska avsättningarna. Tillgångar som överstiger avsättningarna är inte föremål för samma strikta regler. Solvens II-direktivet ersätter dessa kvantitativa regler med mer generella kvalitativa regler som gäller alla tillgångar. I Solvens II-direktivet ställs också högre krav på företagen när det gäller deras system och processer för att identifiera, mäta och hantera alla sina risker. Bland annat åläggs företagen att regelbundet göra en egen bedömning av företagets risker och behov av buffertkapital. Brister i styrning och riskhantering kan medföra att Finansinspektionen beslutar om höjningar av kapitalkraven för företaget i fråga.

Tillsynsprocessen blir mer harmoniserad inom EU. Syftet är att tillsynsmyndigheterna på ett bättre sätt, och framför allt på ett tidigare stadium, ska kunna identifiera problemföretag. Tillsynen förväntas bli mer proaktiv och inriktad på bedömningar av företagens interna system och regler för kapitalberäkning, styrning och riskhantering. Möjligheten förbättras också när det gäller tillsyn över grupper som har verksamhet i flera olika medlemsländer. Som huvudregel ska det utses en grupp-tillsynsmyndighet som ska ansvara för tillsynen av en viss grupp. Grupp-tillsynsmyndigheten och de övriga behöriga myndigheterna i de olika länder där gruppen finns ska samarbeta inom ramen för ett s.k. tillsynskollegium.

Företagen åläggs också att lämna rapporter, både offentliga och icke offentliga. Ökad öppenhet ska bidra till en marknadsdisciplin där företagen får ytterligare incitament att hantera sina risker på ett bra sätt.

För att även små och medelstora företag samt företag med enkla produkter ska kunna följa regelverket utan att det ska vara alltför betungande innehåller Solvens II-direktivet en proportionalitetsprincip. Den innebär att såväl krav som tillsynsåtgärder ska vara proportionerliga i förhållande till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i det enskilda försäkringsföretaget.

Överväganden

Regeringen anser att de nya bestämmelserna som utgångspunkt inte bör gå längre och inte vara mer detaljerade än vad som krävs enligt direktivet. Dessutom bör vissa nationella rörelseregler som inte följer av Solvens II-direktivet behållas.

De största ändringarna kommer att göras i FRL. Bestämmelser som inte förs in i lag genomförs genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Utformningen av lagtexten ska bidra till att skapa en enkel, tydlig och begriplig lag, under förutsättning att sådana justeringar inte ändrar det sakliga innehållet.

Regler som har beslutats eller kommer att beslutas av kommissionen med stöd av bemyndiganden i Solvens II-direktivet ges formen av EU-förordningar och kräver i huvudsak inga ytterligare lagstiftningsåtgärder. Inom ramen för de bemyndiganden som ges i försäkringsrörelselagen att meddela föreskrifter

kan vissa riktlinjer och rekommendationer som beslutas av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten göras om till myndighets föreskrifter. Omnibus II-direktivets ändringar har också beaktats fullt ut.

De särbestämmelser i försäkringsrörelselagen som bygger på regler i tjänstepensionsdirektivet som Sverige tillämpar på försäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet ska upphöra att gälla vid utgången av 2019.

Lissabonfördraget

Lagrådet har bl.a. anfört att de föreslagna reglerna om grupp tillsyn innebär att för de försäkringsföretag som omfattas av reglerna ska det för varje grupp finnas en enda tillsynsmyndighet som ska ansvara för samordningen och utförandet av grupp tillsynen. Myndigheten ska utses bland tillsynsmyndigheterna i berörda medlemsländer. Inom regelverket för grupp tillsyn kommer myndighetsutövning avseende svenska företag att i vissa fall utföras av andra myndigheter i EES. Vidare skriver Lagrådet att det under föredragningen har upplysts att även om Solvens II-direktivet beslutades 2009 ryms förslagen inom den överlåtelse av beslutanderätt enligt 10 kap. 6 § regeringsformen som skett i samband med antagandet av Lissabonfördraget. Regeringens ställningstagande i denna fråga och skälen för detta bör redovisas i den kommande propositionen, menade Lagrådet.

Med anledning av vad Lagrådet anfört noterar regeringen att fördragen före Lissabonfördraget var godkända med stöd av en tidigare lydelse av nuvarande 10 kap. 6 § regeringsformen som endast möjliggjorde överlåtelse av beslutanderätt till institutioner och organ inom EU. Det var därför inte möjligt att med stöd av den bestämmelsen överlåta beslutanderätt till t.ex. en annan medlemsstat inom EU. Efter antagandet av Lissabonfördraget är detta dock möjligt.

Vidare anför regeringen att de exempel på bestämmelser som Lagrådet tar upp har sin grund i artiklar i Solvens II-direktivet som har ändrats genom Omnibus II-direktivet. Det sistnämnda direktivet antogs efter Lissabonfördraget och innebär en "Lissabonifiering" av Solvens II-direktivet. I och med att Sverige har tillträtt Lissabonfördraget har den överlåtelse av beslutanderätten som Solvens II-direktivet förutsätter redan skett och någon ytterligare överlåtelse krävs därför inte.

Inledande bestämmelser

I propositionen föreslås bl.a. att följande begrepp förklaras:

- Solvens II-direktivet
- externt kreditvärderingsinstitut
- tillsynskollegium
- ägarintresse
- anknutet företag
- försäkringsholdingföretag

- försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet
- EES-försäkringsgivare
- blandat finansiellt holdingföretag.

Vissa begrepp bedöms däremot inte behöva definieras. Det gäller bl.a.

- captivebolag för försäkring och captivebolag för återförsäkring
- kvalificerad central motpart i försäkringsrörelselagen.

Undantag

Ett försäkringsföretag av en viss mindre storlek och med ett visst slag av verksamhet får beviljas undantag från försäkringsrörelselagens bestämmelser om solvens, offentliggörande och grupp tillsyn. En ansökan om undantag ska prövas av Finansinspektionen. Ett sådant företag ska dock ha tillgångar som uppgår till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, ett särskilt anpassat riskbaserat kapitalkrav, särskilt anpassade garantibelopp, en tillräcklig kapitalbas och ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

Någon särskild reglering kring tillämpningen av proportionalitetsprincipen på captivebolag behöver enligt regeringen inte införas.

Genomgående föreslås i propositionen att på de områden där så är möjligt får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter.

Tillstånd för försäkringsföretag

Regeringen anser att de nuvarande reglerna om att Finansinspektionen prövar lämpligheten av ledande befattningshavare (ledningsprövning) bör finnas kvar. Kretsen av personer som ska omfattas av prövningen utvidgas dock till att också omfatta personer som ansvarar för centrala funktioner i försäkringsföretaget. Ett försäkringsföretag ska säkerställa att styrelsen, den verkställande direktören, de som ska vara ersättare för någon av dem och alla de som ansvarar för centrala funktioner i företaget uppfyller samma krav på lämplighet. Sanktionsbestämmelserna mot de försäkringsföretag som inte uppfyller lämplighetskravet för ledande befattningshavare utvidgas till att även omfatta personer som ansvarar för centrala funktioner.

Verksamhet i ett annat land inom EES

Enligt nuvarande regler ska Finansinspektionen lämna ett intyg till tillsynsmyndigheten i värdlandet i samband med att ett försäkringsföretag etablerar en filial eller en generalagentur (sekundäretablering) i ett annat land inom EES. Detta krav utvidgas i propositionen till att omfatta att företaget ska uppfylla solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet. Detsamma föreslås

gälla när ett försäkringsföretag avser att bedriva gränsöverskridande verksamhet i ett annat land inom EES.

Den ändring i Solvens II-direktivet om friheten att tillhandahålla tjänster som görs genom Omnibus II-direktivet kräver enligt regeringen ingen lagstiftningsåtgärd.

Grundläggande bestämmelser om ett försäkringsföretags rörelse

Regeringen föreslår att den s.k. stabilitetsprincipen behålls i sin nuvarande lydelse som en allmän portalparagraf i försäkringsrörelselagen. Detsamma gäller kravet på god försäkringsstandard. Även kravet på information till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar behålls.

Regeringen vill införa en uttrycklig proportionalitetsregel i försäkringsrörelselagen som ska gälla vid tillämpningen av de rörelserättsliga reglerna om tillgångar, skulder, försäkringstekniska avsättningar, investeringar, kapitalbas, kapitalkrav, interna modeller, företagsstyrning, tillsynsrapportering och grupper.

Däremot föreslår regeringen inte att det införs någon särskild proportionalitetsprincip för gruppförsäkringar och kollektivavtalade försäkringar.

Den allmänna proportionalitetsprincip som finns i Solvens II-direktivet ska inte gälla för de delar av försäkringsrörelselagen som inte grundar sig på Solvens II-direktivet. Principen gäller inte heller vid genomförandet av de krav i direktivet som på grund av sitt innehåll inte kan ändras genom proportionalitetsöverväganden.

Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar

Värdering av tillgångar och skulder

Enligt den nuvarande lagstiftningen ska beräkningen av kapitalbas och solvensmarginal utgå från den redovisning som företaget ska göra enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning för försäkringsföretag. Det finns dock en särskild värderingsregel i FRL för skuldtäckningstillgångar. Dessa ska värderas till verkligt värde, dvs. tillgångarnas marknadsvärde. Genom Solvens II-direktivet förändras den rådande ordningen. Direktivet förutsätter att försäkringsföretagen upprättar en särskild redovisning för tillsynsändamål. Ett försäkringsföretags tillgångar och skulder ska tas upp till verkligt värde i en särskild balansräkning för solvensändamål (solvensbalansräkning). Vid värdering av skulder ska hänsyn inte tas till företagets egen kreditvärdighet.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringsföretagen blir tvungna att göra försäkringstekniska avsättningar. Avsättningarna ska motsvara det belopp som försäkringsföretaget skulle få

betala om det omedelbart skulle föra över sina åtaganden med anledning av ingångna försäkringsavtal till ett annat försäkringsföretag, som är oberoende och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Beräkningen ska grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva (ansvarsfull beräkning). Detta ska gälla för all försäkringsverksamhet. De försäkringstekniska avsättningarna ska utgöras av summan av en bästa skattning av framtida kassaflöden och en riskmarginal.

Den bästa skattningen ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur.

Riskmarginalen ska motsvara det belopp som ett annat försäkringsföretag kan förväntas kräva, utöver den bästa skattningen, för att ta över och infria försäkringsföretagets åtaganden mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Finansinspektionen får i enskilda fall tillåta att ett försäkringsföretag använder en matchningsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen. Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur får inte återgå till att använda en riskfri räntestruktur utan matchningsjustering. Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen om företaget inte uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering. Ett företag som har fått ett föreläggande att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering får inte beviljas nytt tillstånd inom två år från föreläggandet.

Investeringar

Ett försäkringsföretags tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt. Vid en intressekonflikt mellan försäkringsföretaget och försäkringstagarna ska tillgångarna investeras på det sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades intressen.

Investeringar får bara göras i finansiella instrument och andra tillgångar vars risker försäkringsföretaget kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera samt på lämpligt sätt beakta i den egna risk- och solvensbedömningen. Samtliga tillgångar ska, med beaktande av företagets försäkringsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, investeras så att företagets betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.

Investeringar i derivatinstrument får göras för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar och skulder. Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

För tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar gäller, utöver vad som följer av övriga bestämmelser, att dessa tillgångar ska

investeras på ett lämpligt sätt utifrån åtagandenas art och löptid. Investeringarna ska göras på det sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas intressen, med beaktande av de eventuella mål för investeringarna som ställts upp och offentliggjorts.

Särskilda regler ska gälla för tillgångar som svarar mot avsättningar för vilka försäkringstagaren eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken. Premier i fondförsäkringar ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar andelar i sådana fonder som är knutna till försäkringen och som försäkringstagaren eller den försäkrade från tid till annan bestämmer. Försäkringspremier som är knutna till ett aktieindex eller till något annat referensvärde än det som gäller för fondförsäkringstillgångar ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar de förmåner som referensvärdet baseras på.

Kapitalbas

Ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet eller det högre belopp som Finansinspektionen har beslutat. Kapitalbasen får dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet. Kapitalbasen består av primärkapital och av tilläggskapital som Finansinspektionen har godkänt. Primärkapitalet består av tillgångar efter avdrag för skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapitalet får bestå av aktiekapital eller garantikapital som inte har betalats in och som inte heller har infordrats, kreditutrymme hos bank, garantier, framtida fordringar grundade på uttaxeringsrätt och andra rättsligt bindande utfästelser till försäkringsföretaget.

Posterna i kapitalbasen ska delas in och klassificeras i tre kvalitetsnivåer beroende av dels om dessa är primärkapital eller tilläggskapital, dels i vilken omfattning posterna har full förlusttäckningsförmåga och full efterställdhet. Indelningen och klassificeringen av dessa poster ska också påverkas av om de har vissa särdrag, t.ex. löptider, belastningar, incitament att lösa in det nominella beloppet och obligatoriska fasta kostnader.

Kapitalkrav

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet ska beräknas så att försäkringsföretaget kan infria sina åtaganden med 99,5 procents sannolikhet under de kommande tolv månaderna. Beräkningen av solvenskapitalkravet ska beakta alla mätbara risker som företaget är utsatt för. Den ska även beakta effekterna av sådana riskreducerande tekniker som företaget använder. Solvenskapitalkravet ska beräknas enligt en standardformel eller med en intern modell som Finansinspektionen har godkänt.

Det solvenskapitalkrav som beräknas enligt standardformeln ska utgöra summan av ett primärt solvenskapitalkrav och ett kapitalkrav för operativ risk,

minskat med ett justeringsbelopp för förlustabsorberande poster. Det primära solvenskapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för minst försäkringsrisker, marknadsrisker och motpartsrisker. Vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker och aktiekursrisk får Finansinspektionen i enskilda fall tillåta att ett försäkringsföretag får använda lämpliga parametrar som är specifika för företaget.

Kapitalkravet för operativ risk ska beräknas med beaktande av sådana operativa risker som försäkringsföretaget är utsatt för och som inte har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker, marknadsrisker eller motpartsrisker.

Justeringsbeloppet ska motsvara minskningen av de av försäkringsföretagets oförutsedda förluster som beror på att företagets åtaganden gentemot försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet, eller att företagets uppskjutna skatt förändras eller en kombination av dessa två fall.

Ett försäkringsföretag får i vissa fall göra förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storleken på den kapitalbas som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar. Minimikravet ska beräknas med beaktande helt eller delvis av försäkrings-tekniska avsättningar, premieinkomst, positiv risksumma, uppskjutna skatter, administrativa kostnader och avgiven återförsäkring. Minimikapitalkravet får inte underskrida 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet.

Garantibelopp

Minimikapitalkravet får aldrig vara lägre än det fastställda garantibeloppet. Dispensregeln att Finansinspektionen om det finns särskilda skäl får besluta att garantibeloppet för ett ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening ska sättas ned med högst en fjärdedel slopas.

Interna modeller

Ett försäkringsföretag får efter tillstånd av Finansinspektionen använda en intern modell för sin beräkning av solvenskapitalkravet. Ett sådant tillstånd kan avse en fullständig intern modell eller en partiell intern modell. De allmänna bestämmelserna om solvenskapitalkrav gäller även när kravet beräknas med en intern modell. De nuvarande reglerna om interna modeller slopas. Finansinspektionen ska ge ett försäkringsföretag tillstånd att använda en intern modell om kraven på en intern modell är uppfyllda, och om försäkringsföretaget har ett riskhanteringssystem som är lämpligt för detta

ändamål. Dessa krav gäller även vid större ändringar av en intern modell. För att ett försäkringsföretag ska ges tillstånd att använda en partiell intern modell ska företaget därutöver uppfylla särskilda krav: det ska finnas godtagbara skäl för avgränsningen av tillämpningsområdet för modellen, solvenskapitalkravet ska kunna beräknas mer rättvisande utifrån försäkringsföretagets riskprofil än om standardformeln används och den interna modellen ska kunna integreras helt med de beräkningar som görs enligt standardformeln.

Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd att använda en intern modell får göra mindre ändringar av den interna modellen. För större ändringar krävs tillstånd av Finansinspektionen. Försäkringsföretaget får ta hänsyn till inbördes beroenden inom och mellan olika risker (diversifieringseffekter) om de metoder som används är ändamålsenliga. Företaget får också i en sådan modell beakta effekterna av riskreduceringstekniker om företaget även fullt ut inkluderar de risker som är förenade med dessa tekniker. Hänsyn ska tas till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal. Dessutom ska försäkringsföretaget beakta alla förväntade utbetalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, oavsett om betalningarna är garanterade genom avtal eller inte.

Den interna modellen ska regelbundet valideras. Utvärderingen ska innefatta modellens funktion och en kontroll av att modellen är lämplig med hänsyn till företagets riskprofil.

Företagsstyrning

Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt. Företaget ska regelbundet se över systemet. Försäkringsföretaget ska vidare säkerställa att styrelse ledamöterna och den verkställande direktören samt ersättare för någon av dessa, eller den som ansvarar för eller innehar en central funktion i företaget, är lämpliga. Med centrala funktioner ska avses riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad, funktionen för internrevision och aktuariefunktionen.

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för riskhantering, internkontroll, interrevision, verksamhet som omfattas av uppdragsavtal, uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna samt ändring av företagets interna modell, om en sådan modell används. Styrdokumenterna ska fastställas av styrelsen och ses över minst en gång per år.

Bestämmelserna om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter i nuvarande försäkringsrörelselag ska i huvudsak behållas.

Ett försäkringsföretag ska ha system, resurser och rutiner som är lämpliga för att verksamheten ska kunna bedrivas med kontinuitet och i enlighet med gällande regler.

Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som bl.a. ska innehålla de strategier som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan risker. Systemet ska vara integrerat i företagets organisationsbeslutsstruktur och vara utformat med hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

Systemet ska omfatta försäkringsrisker, matchningsrisker, investeringsrisker – särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden – likviditets – och koncentrationsrisker, operativa risker, risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker samt beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för. Ett försäkringsföretag ska regelbundet utvärdera företagets känslighet för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den ränta som används vid beräkningen av den bästa skattningen.

Ett försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering ska upprätta en särskild likviditetsplan och regelbundet utvärdera användningen av justeringar. I ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjusteringar ska styrdokument för riskhantering innehålla riktlinjer för justeringen. Ett försäkringsföretag som använder bedömningar från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna eller solvenskapitalkravet ska, när det är möjligt, göra en egen bedömning av de externa värderingarna.

Funktion för riskhantering

Funktionen för riskhantering ska ges en struktur som underlättar genomförandet av riskhanteringssystemet.

En egen risk- och solvensbedömning

Ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning. I denna bedömning ska följande ingå: företagets solvensbehov med hänsyn till dess specifika riskprofil, risktolerans och affärsstrategi, företagets fortlöpande efterlevnad av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven samt försäkringstekniska avsättningar. Bedömningen ska också innehålla information om hur pass betydande skillnaderna är mellan företagets riskprofil och de antaganden om risker som har legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet.

När det gäller bedömningen av solvensbehovet ska företaget ha processer som säkerställer att de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för, på såväl kort som lång sikt, identifieras och värderas. Företaget ska kunna redovisa de metoder som använts vid bedömningen.

Den egna risk- och solvensbedömningen ska ingå som en integrerad del i försäkringsföretagets affärsstrategier och ska beaktas vid företagets strategiska beslut.

En egen risk- och solvensbedömning ska genomföras minst årligen och utan dröjsmål om det har skett någon väsentlig förändring av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för. Resultaten ska rapporteras till Finansinspektionen.

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering, volatilitetsjustering, justerad riskfri räntestruktur eller tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska inom ramen för sin egen risk- och solvensbedömning göra en bedömning av om företaget lever upp till solvenskapitalkravet såväl med som utan tillämpning av dessa justeringsregler.

Ett försäkringsföretag ska vidare ha ett system för internkontroll. Dessutom ska det finnas funktioner för regelefterlevnad, internrevision och aktuarieverksamhet.

Det kommer att vara möjligt för ett försäkringsföretag att ge någon annan i uppdrag att utföra ett visst arbete och vissa funktioner som ingår i företagets försäkringsrörelse (uppdragsavtal). Ett sådant uppdrag inskränker dock inte företagets ansvar enligt försäkringsrörelselagen. Ett försäkringsföretag som avser att ingå ett uppdragsavtal i fråga om operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse ska innan avtalet har börjat gälla anmäla detta till Finansinspektionen. Ett försäkringsföretag ska också snarast anmäla till Finansinspektionen om det inträffar väsentliga förändringar inom den operativa verksamheten eller funktionerna.

Rapportering

Ett försäkringsföretag ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport en gång per år. Om vissa förhållanden ändras ska rapporten uppdateras och offentliggöras. Solvens- och verksamhetsrapporten ska innehålla en beskrivning av försäkringsföretagets verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem, riskprofil, värderingsmetoder för solvensändamål och solvenssituation. Ett försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering ska lämna särskild information om detta i rapporten. Uppgifterna som ska offentliggöras genom rapporten får göras genom hänvisning till uppgifter som företaget offentliggjort för att uppfylla andra rättsliga eller administrativa krav, om dessa uppgifter är likvärdiga både till art och omfattning.

Om ett försäkringsföretag använder matchningsjustering ska solvens- och verksamhetsrapporten innehålla en beskrivning av matchningsjusteringen och den portfölj av åtaganden och motsvarande tillgångar på vilka justeringen används samt en kvantifiering av effekterna av en slopad matchningsjustering på företagets finansiella position. Rapporten ska även innehålla information om huruvida företaget använder volatilitetsjustering och en kvantifiering av effekterna av en slopad volatilitetsjustering på företagets finansiella position. Finansinspektionen får i enskilda fall tillåta att ett försäkringsföretag inte offentliggör uppgifter om verksamhet och resultat, företagsstyrningssystem,

riskprofil och värderingsmetoder för solvensändamål. Ett försäkringsföretag ska ha lämpliga informations- och rapporteringssystem för att kunna upprätta och offentliggöra solvens- och verksamhetsrapporten samt även ha styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs fortlöpande är relevanta. Solvens- och verksamhetsrapporter samt uppdateringar av dessa ska godkännas av försäkringsföretagets styrelse innan de offentliggörs.

Tillsyn och ingripande

Tillsyn

I många fall när det gäller tillsyn anser regeringen att det inte behövs några lagändringar för att genomföra bestämmelserna i Solvens II-direktivet. Som exempel kan följande bestämmelser nämnas:

- att tillsynsmyndigheterna ska ha de medel och resurser som krävs
- om hemlandstillsyn
- att Finansinspektionen ska ta hänsyn till potentiella procykliska och andra effekter av sina åtgärder på stabiliteten i det finansiella systemet
- att tillsynsmyndigheterna ska utföra sina uppgifter på ett överblickbart sätt med tydlig ansvarsfördelning och vederbörlig hänsyn till skyddet av konfidentiell information samt ha transparenta rutiner för tillsättande och avskedande av ledamöter i tillsynsmyndigheternas styrelser och verkställande organ
- kravet på tillsynsmyndigheters möjlighet att utarbeta kvantitativa redskap
- det förtydligande av syftet med Finansinspektionens inhämtning av information från försäkringsföretagen som införs genom Omnibus II-direktivet
- möjligheten för tillsynsmyndigheterna att medge begränsningar i eller undantag från krav på viss rapportering
- tillsynsmyndighetens granskningsprocess
- nödvändiga befogenheter för tillsynsmyndigheten att kräva att försäkringsföretag åtgärdar svagheter eller brister som påvisats i den samlade tillsynsbedömningen
- om tillsynsmyndigheters underrättelser till behöriga myndigheter i det land där en tjänsteleverantör är etablerad innan tillsyn genomförs hos denne och om en tillsynsmyndighets begäran om biträde av tillsynsmyndigheten i det land där tjänsteleverantören är etablerad för genomförande av en inspektion hos leverantören
- om överlåtelse av försäkringsbestånd
- om tillsynsmyndighetens informationsgivning i samband med att tillstånd ges till dotterföretag vars moderföretag har huvudkontor utanför EES
- om den information som ska lämnas till EU-institutioner om behandlingen av försäkringsföretag som bedriver verksamhet utanför EES
- om konfidentiell information och informationsutbyte

- om att tillsynsmyndigheten i sin verksamhet ska beakta EU-dimensionen, beakta enhetligheten när det gäller tillsynsverktyg och tillsynsrutiner och ta vederbörlig hänsyn till den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndighetens (Eiopa) riktlinjer och rekommendationer
- om vilken rapportering som ska lämnas av de olika EU-institutionerna
- skyldigheten för Finansinspektionen att rapportera vissa uppgifter till Eiopa
- om skyldigheten för Finansinspektionen att underrätta tillsynsmyndigheterna i de övriga medlemsländerna när ett försäkringsföretags tillstånd återkallas eller upphör
- om kravet att beviljande och återkallelse av tillstånd att bedriva försäkringsrörelse ska anmälas till Eiopa.

Finansinspektionens tillsyn ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag upprätta och lämna en redogörelse till inspektionen om företagets förmåga att hantera händelser eller förändringar av ekonomiska förhållanden som skulle kunna påverka företagets finansiella ställning negativt. Detta gäller även verksamheter som omfattas av uppdragsavtal. I övrigt tillgodoses redan Solvens II-direktivets bestämmelser om tillsynsmyndigheternas befogenhet att vidta förebyggande eller korrigerande åtgärder, vidta lämpliga åtgärder av administrativ eller finansiell natur, kräva in uppgifter och genomföra platsundersökningar eller genomdriva dessa åtgärder på rättslig väg avseende försäkringsföretag av de nuvarande bestämmelserna i FRL.

Finansinspektionen får, utöver hos försäkringsföretag, genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett försäkringsföretag att utföra vissa funktioner eller verksamheter, om det behövs för tillsynen av försäkringsföretaget.

Den allmänna bestämmelsen i FRL som innebär att Finansinspektionen i sin tillsynsverksamhet ska samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU utvidgas till att även omfatta Eiopa.

Twistlösning

Finansinspektionen får hänskjuta en fråga till Eiopa för att lösa en twist när det gäller tillsyn över ett försäkringsföretags filialer i en annan medlemsstat. Detsamma gäller twistlösning avseende kontroll av information och vid överträdelse av beslut om rättelse.

Revisorers rapporteringsskyldighet

De nu gällande reglerna om revisorers och särskilda granskares rapporteringsskyldighet kompletteras med en skyldighet för dessa att genast rapportera till Finansinspektionen om de när de fullgör sina uppdrag i ett försäkringsföretag får kännedom om förhållanden som kan innebära att

företaget brister i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från FRL:s tillämpningsområde till följd av sin storlek. I övrigt tillgodoser den befintliga lagstiftningen Solvens II-direktivets bestämmelser om externrevisors rapporteringsskyldighet.

De försäkringstekniska avsättningarna

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag lämna en rapport till inspektionen som visar att nivån på de försäkringstekniska avsättningarna är lämplig och att beräkningen av dem utförs med relevanta metoder och med adekvata statistiska underlag.

Om ett försäkringsföretag inte längre uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering ska Finansinspektionen förelägga företaget att åtgärda bristerna inom två månader från den dag då villkoren inte längre var uppfyllda. Om bristerna inte åtgärdas inom två månader ska företaget föreläggas att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering.

Intern modell

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell till inspektionen lämna en beräkning av solvenskapitalkravet med användning av standardformeln samt en verifiering och kontroll av modellen.

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell men inte längre uppfyller kraven för att få använda en sådan ska om Finansinspektionen begär det lämna en handlingsplan för hur företaget avser att inom skälig tid rätta till bristerna. En sådan plan behöver inte upprättas om företaget kan visa att det rör sig om en ringa överträdelse.

Ingripanden eller tillsynsåtgärder av korrigerande natur?

Finansinspektionen ska ingripa om ett försäkringsföretag åsidosätter de styrdokument som reglerar företagets verksamhet. Detsamma gäller om styrdokumentet inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet. Dessutom införs vissa möjligheter till tillsynsåtgärder av korrigerande natur.

Solvenskapitalkravet – ingripanden

Om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom två månader från den dag då bristerna konstaterades upprätta en åtgärdsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Dessutom ska företaget vidta nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från den dag då bristen konstaterades åter

uppfylla solvenskravet. Om det är lämpligt får Finansinspektionen förlänga tidsfristen med tre månader.

Om Eiopa har meddelat att det föreligger exceptionella förhållanden och dessa förhållanden påverkar ett försäkringsföretag som är föremål för åtgärder på grund av bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen för att återställa det kravet med högst sju år.

Minimikapitalkravet – ingripanden

Om ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde till följd av sin storlek, ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom en månad från den dag då bristen konstaterades upprätta en finansiell saneringsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande. Den finansiella saneringsplanen ska innehålla åtgärder som företaget ska vidta för att inom tre månader från den dag då bristen konstaterades åter uppfylla minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde till följd av sin storlek.

Inskränkningar i ett försäkringsföretags förfoganderätt över tillgångar

Finansinspektionen får begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller helt förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige om företaget inte uppfyller solvens- eller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från försäkringsrörelselagens tillämpningsområde till följd av sin storlek. I fråga om bristande uppfyllelse av solvenskapitalkravet krävs dessutom att det föreligger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare. I övrigt anser regeringen att den befintliga lagstiftningen tillgodoser Solvens II-direktivets bestämmelser om tillsynsmyndighetens möjlighet att besluta om inskränkningar i företagets förfoganderätt över sina tillgångar när det inte uppfyller solvens- och minimikapitalkravet. Detsamma gäller bestämmelser i direktivet om möjligheten för tillsynsmyndigheten att besluta om inskränkningar i ett försäkringsföretags förfoganderätt över sina tillgångar till följd av bristande uppfyllelse av kravet på försäkringstekniska avsättningar.

Återkallelse av tillstånd

Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd om företaget inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag från FRL:s tillämpningsområde.

Ett försäkringsföretags tillstånd får återkallas om företaget inte har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser inom ett år från det att tillståndet gavs

eller om företaget inte har drivit försäkringsrörelse under en sammanhängande tid av sex månader. Företagets tillstånd får vidare återkallas om det inte inom vissa tidsfrister har vidtagit åtgärder för att åter uppfylla solvenskapitalkravet eller allvarligt har åsidosatt gällande bestämmelser för verksamheten.

Grupper

Nya regler om grupper och definitioner av betydelse för omfattningen av en grupp

Solvens II-direktivet innebär en ny och utbyggd reglering av tillsynen över försäkringsföretag som ingår i en grupp av företag. Regleringen ändrar inriktning från att ta sikte på de enskilda försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp till att avse gruppen som en helhet.

Tillsynen över försäkringsgrupper utgör ett komplement till den tillsyn som ska ske över de enskilda försäkringsföretagen. Ett försäkringsföretag som omfattas av grupp-tillsyn ska således även stå under tillsyn som enskilt institut.

Om en försäkringsgrupp är verksam i flera medlemsstater i EU ska det utses en grupp-tillsynsmyndighet, som ansvarar för tillsynen över gruppen.

Regleringen av grupper samverkar med regleringen av tillsynen över finansiella konglomerat. Ett finansiellt konglomerat är en grupp av företag som driver verksamhet av viss storlek inom både försäkringssektorn och bank- och värdepapperssektorn.

Som en allmän utgångspunkt anger regeringen att när det gäller bestämmelserna om grupper av företag finns det särskilt starka skäl att vid utformningen av de svenska lagreglerna hålla sig nära direktivets lydelse. Detta bl.a. på grund av att tillsynen över grupper inom EU förutsätter ett nära samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheterna samt med Eiopa.

Definitioner av betydelse för omfattningen av grupp-tillsynen

Reglerna om grupp-tillsyn är uppbyggda med utgångspunkt i vilken typ av företag som finns i en grupp och om företagen ligger inom eller utanför EES.

Regeringen föreslår att de befintliga definitionerna av försäkringsholding-företag och försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet behålls oförändrade. Ett försäkringsholdingföretag är ett moderföretag som har som sin huvudsakliga verksamhet att förvärva och äga dotterföretag som är försäkringsföretag, EES-försäkringsgivare eller försäkringsföretag i tredjeland. Ett försäkringsföretag med blandad verksamhet är ett annat moderföretag än ett försäkringsföretag, ett försäkringsföretag i tredjeland, ett åter försäkringsföretag, ett återförsäkringsföretag i tredjeland, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som har minst ett försäkrings- eller återförsäkringsföretag bland sina dotterföretag

Fall då grupp tillsyn ska utövas

De materiella reglerna om grupp tillsyn omfattar gruppsolvans, riskkoncentration, interna transaktioner, riskhantering och intern kontroll. I direktivet anges i vilka fall grupp tillsyn ska utövas över en grupp och vilka bestämmelser om tillsyn som ska tillämpas på olika typer av grupper. Grupp tillsyn innebär inte att tillsyn ska utövas över moderföretag som inte har huvudkontor inom EES samt moderföretag som inte är försäkringsföretag. Så är enligt regeringen fallet utan att det behöver anges i lag.

Grupptillsynen ska utövas över bl.a. försäkringsföretag som ingår i samma grupp som en annan försäkringsgivare, dvs. försäkringsföretag, EES-försäkringsgivare eller försäkringsgivare från tredjeland.

De försäkringsföretag vars moderföretag har huvudkontor utanför EES ska endast underkastas grupp tillsyn om den tillsyn som utövas i moderföretagets hemland inte kan anses vara likvärdig med den tillsyn som ska ske inom EES.

Lagrådet hade synpunkter på de föreslagna bestämmelserna om grupp tillsyn och ansåg att de var oklara. Exempelvis menar Lagrådet att det inte finns någon lagvalsregel som tydligt utvisar när grupp tillsyn ska ske enligt bestämmelserna i försäkringsrörelselagen respektive enligt motsvarande regelverk i andra EES-stater.

Regeringen skriver att det med anledning av vad Lagrådet har anfört om lagvalsregel finns skäl att framhålla att direktivet synes utgå från att lagen i det land där grupp tillsynsmyndigheten finns ska tillämpas.

När det gäller utformningen av de materiella bestämmelserna om gruppsolvans, som Lagrådet lämnat synpunkter om, anges i propositionen att de inte enbart är tillämpliga i de fall när Finansinspektionen utsetts till grupp tillsynsmyndighet. Vissa regler riktar sig direkt till berörda företag. Om grupp tillsynsmyndigheten befinner sig i en medlemsstat utanför Sverige, t.ex. i Tyskland, gäller inte den svenska lagen. Då ska tysk rätt tillämpas.

Lagrådet tog även upp frågan om huruvida Finansinspektionen när den är grupp tillsynsmyndighet också kan rikta krav mot utländska företag i gruppen eller om innebörden av bestämmelserna endast är att förhållandena i andra grupp företag ska beaktas vid grupp tillsynen av svenska försäkringsföretag. Enligt regeringen finns det anledning att tydliggöra att det rör sig om det senare fallet.

Med dessa förtydliganden anser regeringen att Lagrådets påpekande om att regleringen är oklar har tillmötesgåtts.

Nivån för grupp tillsynen

Bestämmelserna om grupp tillsyn reglerar på vilken nivå i en grupp som grupp tillsynen ska tillämpas. Grupp tillsyn ska bara ske på den nivå i gruppen där det översta företaget inom EES finns.

Utseende av grupp tillsynsmyndighet

För de grupper som omfattas av full grupp tillsyn ska det finnas en grupp tillsynsmyndighet. Om det finns flera berörda myndigheter ska en av dem utses som ansvarig myndighet. Vilken myndighet som blir ansvarig avgörs bl.a. av vilken myndighet som har auktoriserat ett företag som finns i toppen av en grupp.

Överenskommelse och beslut om utseende av grupp tillsynsmyndighet

De berörda myndigheterna har en möjlighet att fatta ett gemensamt beslut om att en annan behörig myndighet än den som följer av direktivet ska utses till grupp tillsynsmyndighet. En förutsättning för att fatta ett sådant beslut är att det inte är lämpligt att låta den myndighet direktivet pekar ut vara grupp tillsynsmyndighet.

Regeringen föreslår att det införs bestämmelser i försäkringsrörelselagen om att Finansinspektionen får komma överens med de berörda behöriga myndigheterna om att utse en annan myndighet inom EES till grupp tillsynsmyndighet än den som anges i regelverket.

I propositionen anges att de överenskommelser som nu är aktuella inte förutsätter lagändringar. Finansinspektionen kan ges i uppdrag att ingå sådana internationella överenskommelser som krävs. En bestämmelse om detta bör tas in i försäkringsrörelselagen men det uttryckliga bemyndigandet bör ges i en förordning.

Hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Eiopa

Om Finansinspektionen eller någon av de berörda myndigheterna inom en tremånadersfrist har hänskjutit ärendet om att utse en grupp tillsynsmyndighet till Eiopa ska inspektionen och de berörda myndigheterna invänta det beslut som Eiopa kan komma att fatta. Finansinspektionen ska följa ett sådant beslut.

Beslut om att inte beakta ett företag vid grupp tillsynen

Finansinspektionen ska ha möjlighet att i egenskap av grupp tillsynsmyndighet besluta att vid grupp tillsynen helt eller delvis inte beakta ett företag som ingår i en grupp. Förutsättningarna för detta ska vara att det finns rättsliga hinder mot att överföra information från tredjeland, att företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med tillsynen eller att det skulle vara olämpligt eller vilseledande att låta företaget omfattas av grupp tillsynen.

Parallella regelverk

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser enligt både Solvens II-direktivet och konglomeratdirektivet⁵ ska Finansinspektionen kunna besluta att endast tillämpa de bestämmelser som gäller för finansiella konglomerat på det blandade finansiella holdingföretaget.

Lagrådet ansåg att det genom hänvisningar eller på annat sätt borde tydliggöras vilka bestämmelser om konglomerat som avses och att bestämmelserna borde omformuleras språkligt så att den avsedda innebörden framgår klart.

Regeringen anser att ett förtydligande i svensk rätt kan begränsa tillämpningsområdet på ett sätt som inte är avsett och riskera att stå i strid med bl.a. de tekniska standarder som kommissionen getts befogenhet att anta på området.

Gruppsolvens

Av de materiella reglerna om grupp tillsyn är reglerna om grupp solvens de mest omfattande och innehåller ett relativt stort antal detaljerade bestämmelser om hur kapitalbas och kapitalkrav ska beräknas på grupp nivå.

Regeringen anser att de grundläggande reglerna om grupp solvens bör genomföras i lag. Däremot bör enligt regeringen de delar av regelverket som handlar om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav med vissa undantag inte införas i lag. De lämpar sig i stället för genomförande genom myndighetsföreskrifter.

Det försäkringsföretag som finns i toppen av en grupp ska säkerställa att det finns en tillräcklig grupp baserad kapitalbas inom gruppen. Om det finns ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingbolag i toppen av gruppen vilar ansvaret på det försäkringsföretag som är dotterföretag till holdingföretaget.

Att ett försäkringsföretag ska säkerställa att det inom gruppen sammantaget finns en grupp baserad kapitalbas är inte helt oproblematiskt ur ett svenskt aktiebolagsrättsligt perspektiv. Om det finns ett holdingföretag i toppen av en grupp kan regleringen innebära att försäkringsföretaget skulle ställa krav på sitt moderföretag inom ett område som moderbolagets styrelse ansvarar för enligt aktiebolagslagen. Det finns dock enligt regeringen inget utrymme att i detta avseende avvika från direktivet.

Det finns två metoder för beräkning av grupp solvens – dels huvudmetoden, dels en avräknings- och sammanläggningsmetod. Huvudmetoden ska användas om inte grupp tillsynsmyndigheten gett tillstånd till att använda den andra metoden.

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG.

Huvudmetoden utgår från koncernredovisningen, medan den andra metoden utgår från den redovisning som de enskilda företagen har upprättat.

Återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå och rapportering av resultatet av beräkningarna

Den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade solvenskapitalkravet ska beräknas minst en gång per år. Resultatet av beräkningarna och väsentliga uppgifter som ligger till grund för dem ska regelbundet rapporteras till grupp tillsynsmyndigheten.

Internationellt samarbete och utbyte av information mellan tillsynsmyndigheter

Enligt försäkringsrörelselagen är Finansinspektionen skyldig att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och kommissionen i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i EU. I propositionen anges att Finansinspektionen således redan har en skyldighet att samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter. I dessa delar kommer det enligt propositionen därför inte att generellt krävas några särskilda lagstiftningsåtgärder.

Inom grupp tillsynen ska ett tillsynskollegium inrättas, som ska ledas av grupp tillsynsmyndigheten. Syftet med kollegiet är att åstadkomma samstämmighet vad gäller samarbete, informationsutbyte och samråd.

Det finns en möjlighet för medlemmar av ett tillsynskollegium att hänskjuta tvistiga frågor till Eiopa. Bestämmelserna om detta bör enligt propositionen genomföras i lag.

Det framgår av Solvens II-direktivet att medlemsstaterna ska tillåta ett utbyte av information mellan sina tillsynsmyndigheter och med andra myndigheter. All information som tas emot ska omfattas av regler om tystnadsplikt. Regeringen anser att svensk rätt redan medger att Finansinspektionen utbyter information och att inspektionen kan ta emot information med bibehållen sekretess.

Finansinspektionens rättigheter och skyldigheter i förhållande till andra tillsynsmyndigheter

Det finns bestämmelser i direktivet om vad grupp tillsynsmyndighetens rättigheter och skyldigheter ska omfatta. Regeringen bedömer att dessa bestämmelser rymmer inom den befintliga lagregleringen.

Kontroll av information

Finansinspektionen ska ha rätt att på plats kontrollera all information som behövs för grupp tillsynen hos bl.a. försäkringsföretag som omfattas av grupp tillsynen. Regeringen föreslår att det införs bestämmelser om detta i försäkringsrörelselagen.

Finansinspektionen ska även på begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES på plats kontrollera information som behövs för den myndighetens tillsyn. Regeringen föreslår att bestämmelser som möjliggör detta tas in i försäkringsrörelselagen.

Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp

Väsentliga riskkoncentrationer och vissa betydande transaktioner inom en grupp ska regelbundet och minst en gång per år rapporteras till Finansinspektionen när den är grupptillsynsmyndighet. Vilka riskkoncentrationer och transaktioner som omfattas ska bestämmas av Finansinspektionen för varje enskild grupp.

Undantag från kravet på tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp

Under vissa förutsättningar ska Finansinspektionen kunna besluta om att det inte behöver utövas någon tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp.

Tillsyn över transaktioner inom grupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet

När det finns ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet som är moderföretag till ett försäkringsföretag ska tillsynsmyndigheterna utöva en allmän tillsyn över transaktionerna mellan företaget och moderföretaget. Detta bör enligt regeringen regleras i lag.

Företagsstyrningssystemet inom en grupp

De bestämmelser om företagsstyrning som gäller ett enskilt försäkringsföretag ska även gälla på gruppnivå. Ett försäkringsföretag, ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som ingår i gruppen ska ansvara för att bestämmelserna om företagsstyrning följs på gruppnivå.

Inom en grupp ska systemen för riskhantering, internkontroll och rapportering dessutom genomföras konsekvent i alla företag som omfattas av grupptillsyn så att systemen kan kontrolleras på gruppnivå.

Tillgång till information

Medlemsstaterna ska se till att fysiska och juridiska personer som omfattas av grupptillsyn utbyter information som kan vara av intresse för grupptillsynen. Regeringen föreslår att det i försäkringsrörelselagen tas in en bestämmelse om detta. Ett försäkringsföretag ska på begäran av Finansinspektionen lämna de upplysningar som behövs för grupptillsynen. Om ett försäkringsföretag inte fullgör sin uppgiftsskyldighet inom skälig tid, ska Finansinspektionen kunna förelägga ett annat företag i gruppen att lämna upplysningarna.

Offentliggörande

Ett försäkringsföretag som är moderföretag till eller har ägarintresse i bl.a. ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport på gruppnivå. Rapporten ska offentliggöras minst en gång per år.

Försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som ingår i en grupp ska även offentliggöra gruppens juridiska struktur.

Förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Om ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som har huvudkontor i Sverige inte rapporterar eller offentliggör information enligt bestämmelserna om grupp tillsyn får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Ledningen i försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska säkerställa att den som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör uppfyller de krav som ställs på ledningen i ett försäkringsföretag. Detta ska även gälla ersättare. Finansinspektionen ska kunna förelägga ett företag att rätta till förhållandet om någon av dessa personer inte uppfyller kraven.

Åtgärder för att säkerställa regelefterlevnaden

Finansinspektionen ska få möjlighet att under vissa förutsättningar förelägga ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag att vidta åtgärder för att göra rättelser.

Moderföretag utanför EES

Solvens II-direktivet innehåller särskilda bestämmelser för att tillsynen över försäkringsföretag som har sitt moderföretag utanför EES ska bli tillfredsställande. De berörda tillsynsmyndigheterna ska kontrollera om ett moderföretag i ett tredjeland står under tillsyn som är likvärdig med den extra tillsyn över grupper som föreskrivs i direktivet.

Kontrollen ska utföras av den tillsynsmyndighet som skulle varit tillsynsmyndighet om direktivets regler om att utse en grupp tillsynsmyndighet hade varit tillämpliga.

Tillsynsmyndigheten ska samråda med övriga berörda behöriga tillsynsmyndigheter och rådfråga Eiopa innan ett beslut om likvärdighet fattas.

Kommissionen har behörighet att genom delegerade akter ge kriterier för att bedöma likvärdigheten eller fastställa att tillsynen i ett tredjeland är likvärdig för tillfället.

Om den tillsyn som utövas av en tillsynsmyndighet i ett tredjeland bedöms vara likvärdig ska Finansinspektionen förlita sig på den tillsyn som tillsynsmyndigheten utövar. Enligt regeringen innebär uttrycket förlita sig på att den tillsynsmyndighet som skulle ha varit grupp tillsynsmyndighet enligt direktivet ska ges möjlighet att i ett enskilt fall besluta att grupp tillsyn, helt eller delvis, inte ska utövas på nivån där företaget i toppen av gruppen inom EES finns.

Om tillsynen inte bedöms vara likvärdig ska Finansinspektionen besluta om grupp tillsyn på samma sätt som om företaget i toppen av gruppen hade legat i EES.

Tillsyn över vissa grupper med centraliserad riskhantering – särskild tillsynsordning

Alla grupper måste som framgått tidigare ha en enhetlig riskhantering inom gruppen. De grupper som samtidigt uppfyller vissa ytterligare villkor kan ansöka om att få omfattas av en särskild tillsynsordning. En särskild tillsynsordning innebär att den tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över ett enskilt försäkringsföretag som är dotterföretag och som omfattas av särskild tillsynsordning inte kan besluta självständigt i vissa frågor. En sådan tillsynsmyndighet ska i stället lämna förslag till tillsynskollegiet, och beslut ska normalt fattas efter överenskommelse inom kollegiet.

Flera villkor måste vara uppfyllda för att ett beslut om särskild tillsynsordning ska få fattas. Dotterföretaget får inte vara undantaget från grupp tillsynen. Det krävs att gruppen har fått ett godkännande att göra en grupp gemensam egen risk- och solvensbedömning, att gruppen fått godkännande att lämna en gemensam rapport om solvens och finansiell ställning samt att även dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll.

Specialföretag

Värdepapperisering på kreditinstitutsområdet

Värdepapperisering på kreditinstitutsområdet innebär att relativt homogena tillgångar med förutsägbara betalningsflöden omvandlas till obligationer eller andra lätt omsättningsbara värdepapper. Genom att föra ihop ett stort antal homogena lån är det möjligt att med utgångspunkt i historiska data beräkna det betalningsflöde som lånestocken förväntas generera. Det förväntade betalningsflödet kan därefter prissättas och emitteras som obligationer. I stort sett alla fordringar går att värdepapperisera, men lån med panträtt i fastigheter är den mest förekommande typen.

Med värdepapperisering brukar åsyftas en mer specialiserad verksamhet där ett företag (originatorn) säljer en lånestock till en juridisk person (specialföretag) som ger ut värdepapper för att finansiera sitt förvärv. Specialföretaget har enbart till syfte att äga dessa fordringar. Företaget överlåter ofta sin administration till ett annat företag (serviceföretag). Det är ofta originatorn som tar på sig rollen som serviceföretag. Detta möjliggör en fortsatt kundkontakt med kredittagarna.

Investerarna kräver ofta att specialföretagets kreditvärdighet förstärks genom någon form av kreditförstärkande åtgärd, t.ex. att ett försäkringsbolag garanterar specialföretagets kreditvärdighet.

Värdepapperisering på försäkringsområdet

Solvens II-direktivet innehåller en särskild reglering för specialföretag på försäkringsområdet eftersom dessa företag bedriver en liknande, men ändå till viss del annan, verksamhet jämfört med traditionella återförsäkringsföretag. Specialföretagens verksamhet är betydelsefull för försäkringsföretagen som ett alternativ till återförsäkring. Den tillför ytterligare kapacitet när återförsäkringen genom mer traditionella kanaler är begränsad. Dessa företag spelar enligt propositionen en väsentlig roll när det gäller att främja olika riskhanteringslösningar för försäkringsföretag. De risker som är förknippade med att ett försäkringsföretag använder specialföretags verksamhet innebär dock att det behövs relevanta rörelse- och tillsynsregler för att skydda försäkringstagarna och undvika systemrisker.

På försäkringsområdet har värdepapperiseringslösningar i huvudsak använts för att omvandla försäkringsportföljer som innehåller katastrofrisker till värdepapper vilka säljs till den traditionella kapitalmarknaden. För investerarna på denna marknad har katastrofobligationen den fördelen att det inte finns något samband mellan naturkatastrofer (försäkringsrisk) och händelser på finansmarknaden (kreditrisk).

Tillvägagångssättet för hanteringen av dessa katastrofrisker är oftast att ett försäkringsföretag bildar ett specialföretag som i sin tur upprättar ett i huvudsak konventionellt återförsäkringskontrakt mellan specialföretaget och försäkringsföretaget. Avtalet innebär således att specialföretaget tar försäkringsrisker från försäkringsföretaget. Specialföretaget får en premie av försäkringsföretaget och emitterar samtidigt en högriskobligation på kapitalmarknaden. Investerare är i dessa fall normalt stora institutionella köpare. Inkomsterna från emissionen placeras av specialföretaget i säkra kortfristiga värdepapper, och avkastningen på dessa används tillsammans med premien från försäkringsföretaget för att betala ränta till innehavarna av obligationerna.

Den slutliga betalningen är beroende av om en specificerad händelse inträffar eller hur värdet utvecklas på ett index av naturkatastrofer. Om inget försäkringsfall inträffar löser specialföretaget in obligationen till fullt värde i samband med den sista räntebetalningen. Om ett försäkringsfall inträffar

betalar specialföretaget till försäkringsföretaget i enlighet med återförsäkringsavtalet. Resterande belopp betalas till investeraren. För ett försäkringsföretag ligger enligt propositionen en stor fördel i att företaget – i motsats till vad som gäller vid traditionell återförsäkring – inte löper någon kreditrisk eftersom hela skadan, dvs. beloppet från obligationsköparna, betalas ut i förskott. Om försäkringsfall inträffar minskar obligationens värde i motsvarande grad. Om ingen skada uppstår har investeraren normalt haft en överavkastning motsvarande premien för det ursprungliga skyddet.

Nuvarande reglering av specialföretag på försäkringsområdet

Återförsäkringsdirektivet innehöll en möjlighet för medlemsstaterna att tillåta specialföretag att etablera sig i landet. I samband med att återförsäkringsdirektivet genomfördes i Sverige gjordes bedömningen att det inte borde införas några särbestämmelser för specialföretag. Man bedömde att det inte fanns något starkt behov av sådana företag i Sverige, eftersom sådan verksamhet som är typisk för specialföretag kan bedrivas av ett återförsäkringsbolag inom ramen för gällande regler.

Regleringen i Solvens II-direktivet

Solvens II-direktivet innehåller endast ett fåtal bestämmelser om specialföretag. Resterande bestämmelser om specialföretag finns i EU-förordningar som är direkt tillämpliga i Sverige.

Enligt Solvens II-direktivet ska medlemsstaterna tillåta specialföretag att etablera sig inom deras territorier, förutsatt att tillsynsmyndigheterna ger sitt tillstånd. Kommissionen ska, för att säkerställa en harmoniserad behandling av specialföretag, anta genomförandeåtgärder. Kommissionen ska fastställa

- ett tillstånds omfattning
- obligatoriska villkor som ska ingå i alla ingångna avtal
- lämplighetskrav för ägare och ledning
- krav på sunda rutiner för administration och redovisning
- adekvata rutiner för intern kontroll
- krav för riskhanteringen
- informationskrav vad gäller redovisning
- uppgifter för stabilitetstillsyn
- solvenskrav.

Genomförandeåtgärderna har antagits i form av kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35. Vidare har kommissionen beslutat om bindande tekniska standarder i genomförandeförordningen (EU) 2015/462.

Utgångspunkter för reglering av specialföretag i svensk rätt

Solvens II-direktivet innehåller som redan konstaterats endast ett fåtal bestämmelser om specialföretag. Resterande bestämmelser om specialföretag finns i EU-förordningar som är direkt tillämpliga i Sverige. Regeringen anser

att det vad gäller i förordningarna som rör tillstånd, tillsyn och ingripande bör införas kompletterande bestämmelser i försäkringsrörelselagen.

Vad gäller förutsättningarna för tillstånd att driva verksamhet som specialföretag anser regeringen att direktivet får uppfattas så att det överlåter åt medlemsstaterna att bestämma vilka associationsformer som bör tillåtas. Endast juridiska personer bör komma i fråga, och med tanke på verksamhetens art anser regeringen att det är lämpligt att välja de huvudsakliga associationsformer som svensk lagstiftning erbjuder att bedriva verksamhet utan personligt ansvar för associationens delägare, dvs. aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Finansinspektionen ska ha tillsyn över specialföretag. Tillsynen ska omfatta att verksamheten drivs enligt andra författningar som reglerar företagets verksamhet, företagets bolagsordning eller stadgar, samt styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

Återförsäkring

I Solvens II-direktivet finns vissa bestämmelser om återförsäkring. Regeringen bedömer att dessa inte kräver någon ny eller ändrad lagstiftning.

Försäkringsgivare från tredjeländer

Försäkringsgivare från tredjeländer ska tillämpa de nya bestämmelserna om försäkringstekniska avsättningar, kapitalbas, kapitalkrav och företagsstyrning som införs till följd av Solvens II-direktivet.

Ändringar i prospektdirektivet

Genom Omnibus II-direktivet ändras även prospektdirektivet⁶. Detta innebär att om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten ska emittenten så snart det är möjligt lämna in villkoren till tillsynsmyndigheten för registrering och offentliggöra dessa enligt ett visst förfarande. Lagen om finansiella instrument föreslås bli ändrad i enlighet med detta.

Finansiella konglomerat – specialföretag

Definitionerna av reglerade företag och av försäkringssektorn kan få avgörande betydelse för om det är fråga om ett finansiellt konglomerat. I den finansiella sektorn ingår inte enbart reglerade företag – t.ex. kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersbolag – utan även vissa andra företag.

Konglomeratsdirektivets nuvarande definitioner av ”reglerad enhet” och ”försäkringssektorn” ändras. Definitionen av ”reglerad enhet” ändras så att

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/71/EG av den 4 november 2003 om de prospekt som skall offentliggöras när värdepapper erbjuds till allmänheten eller tas upp till handel och om ändring av direktiv 2001/34/EG.

den omfattar återförsäkringsföretag. Dessa ingår redan i dag i försäkringssektorn. Samtidigt ändras definitionen av återförsäkringsföretag så att den inkluderar specialföretag.

Ändringar bör enligt regeringen göras i lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat som innebär att ett specialföretag ingår i definitionen av finansiell sektor (försäkringssektorn) och av reglerat företag. Vid bedömningen av om det är fråga om ett finansiellt konglomerat ska således förekomsten av specialföretag beaktas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Införingsperiod

Enligt Solvens II-direktivet ska ett antal artiklar i direktivet tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2014. Genom Omnibus II-direktivet ändras Solvens II-direktivet på det sättet att artiklarna ska tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2016.

I propositionen anges att de ändringar i Solvens II-direktivet som genomförs genom Omnibus II-direktivet i praktiken innebär att de ändringar som med anledning av Solvens II-direktivet föreslås bli genomförda i bl.a. försäkringsrörelselagen ska sättas i kraft senast den 31 mars 2015 och börja tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2016. Regeringen gör den bedömningen att den svenska normgivningen kan anses ha satts i kraft när riksdagen fattat beslut om lagändringarna och de har blivit utfärdade av regeringen.

Regeringen föreslår att lagändringarna till följd av Solvens II-direktivet ska träda i kraft den 1 januari 2016. Finansinspektionen ska få ta ut avgifter även före lagens ikraftträdande för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna om solvens, specialföretag, undantag beroende på storlek, grupp-tillsyn och fastställande av tillämpning av övergångsbestämmelser när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande.

Under tiden fr.o.m. det datum lagstiftningen har utfärdats och offentliggjorts t.o.m. den 31 december 2015 ska Finansinspektionen på begäran av ett försäkringsföretag kunna göra granskningar och besluta om godkännanden av bl.a. interna modeller. Finansinspektionen ska även under denna tid kunna göra granskningar och ha befogenhet att fatta beslut i vissa grupprelaterade frågor. Under samma tid får Finansinspektionen också efter ansökan från ett försäkringsföretag besluta om undantag från bestämmelserna om solvens, offentliggörande och grupp-tillsyn i försäkringsrörelselagen. Besluten ska inte gälla förrän tidigast fr.o.m. den 1 januari 2016. Enligt regeringen kräver en förtida prövning av dessa ärenden inte stöd av någon uttrycklig övergångsbestämmelse.

I propositionen anförts att det behövs en ikraftträdande- och övergångsbestämmelse om att Finansinspektionen även före lagens ikraftträdande får ta ut avgifter för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna. Vad gäller Finansinspektionens prövning av ansökningar och anmälningar anser regeringen att den inte torde kräva stöd av några uttryckliga ikraftträdande- och övergångsbestämmelser. Lagrådet ansåg att det framstår

som inkonsekvent att utfärda särbestämmelser om avgiftsuttag före ikraftträdandet, men inte i fråga om denna beslutsprocess som sådan. Regeringen anser att den föreslagna ordningen med ikraftträdande- och övergångsbestämmelser för avgiftsuttag framstår som lämplig även efter förnyade överväganden.

Övergångsreglering

Regeringen föreslår övergångsbestämmelser vad gäller

- företag som har upphört med sin verksamhet
- rapportering
- behandlingen av kapitalbasposter som har emitterats före lagens ikraftträdande
- tillämpliga bestämmelser för vissa typer av lån
- beräkning av kapitalkravet för koncentrationsrisk och räntedifferensrisk enligt standardformeln
- beräkningen av kapitalkravet för aktiekursrisk enligt standardformeln
- efterlevnaden av solvenskapitalkravet
- uppfyllelse av minimikapitalkravet
- beräkning av minimikapitalkravet
- försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar
- riskfria räntor
- försäkringstekniska avsättningar
- interna modeller för beräkning av det gruppbaseade kapitalkravet
- grupper
- planer för infasning.

Vad gäller övergångsbestämmelserna för ett försäkringsföretag som ompaketerar lån anför regeringen att de krav som införs med stöd av Solvens II-direktivet i sak endast tillämpas i de fall där den underliggande exponeringen har utökats eller blivit ersatt efter den 31 december 2014. Lagrådet har invänt att den föreslagna övergångsregeln avser en bestämmelse i kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 och att det inte är nödvändigt med någon svensk övergångsreglering. Regeringen konstaterar att övergångsregeln i Solvens II-direktivet är en kompletterande regel till de krav som införs enligt förordningen.

För efterlevnaden av solvenskapitalkravet föreslår regeringen att för försäkringsföretag som vid de nya bestämmelsernas ikraftträdande inte uppfyller de nya solvenskapitalkraven, men som uppfyller kraven på kapitalbas i gällande rätt, ska bestämmelserna om ingripande vid bristande uppfyllelse av solvenskapitalkraven inte tillämpas under 2016 och 2107. I stället ska särskilda övergångsbestämmelser tillämpas.

Tjänstepensionsverksamhet

Vad gäller tjänstepensionsverksamhet får medlemsstaterna enligt tjänstepensionsdirektivet välja att tillämpa vissa bestämmelser på tjänstepensionsverksamheten vid försäkringsföretag som omfattas av det konsoliderade tjänstepensionsdirektivet. Sverige har valt att utnyttja denna möjlighet. I försäkringsrörelselagen har införts särskilda bestämmelser för verksamhet som avser tjänstepensionsverksamhet. Det svenska genomförandet av tjänstepensionsdirektivet kan sägas innebära att hela den nuvarande försäkringsrörelselagen utgör den samlade regleringen för försäkringsföretag som helt eller delvis bedriver tjänstepensionsverksamhet.

I Omnibus II-direktivet anges att det är nödvändigt att fastställa en övergångsordning för tjänstepensionsverksamhet som drivs av ett försäkringsföretag.

I Sverige finns 38 aktivt verkande livförsäkringsföretag. Av dessa bedriver 30 tjänstepensionsverksamhet.

Det pågår beredning i Regeringskansliet av Tjänstepensionsutredningens förslag till en ny reglering av tjänstepensionsföretag (SOU 2014:57). Utredningen föreslår bl.a. att försäkringsföretag som enbart tillhandahåller tjänstepensionsförmåner ges en tidsbegränsad möjlighet att omvandlas till tjänstepensionsföretag. I propositionen anförts att om dessa förslag blir verklighet bör nu aktuella försäkringsföretag inte behöva byta grundläggande reglering mer än en gång. Vidare skriver regeringen att utredningen, trots att det för närvarande och en tid framöver kommer att finnas en stor osäkerhet i denna fråga, bör beaktas vid bedömningen av om det finns skäl för att utnyttja de möjligheter till övergångsreglering som finns. Till detta kan enligt regeringen läggas att det även kan finnas anledning att ge försäkringsföretag som bedriver tjänstepensionsverksamhet i olika stor omfattning, men som avser att sedermera tillämpa Solvens II-regelverket på hela verksamheten, en övergångstid för denna förändring. Enligt regeringens mening finns övervägande skäl att utnyttja den möjlighet till övergångsreglering som finns.

Övergångsregleringen innebär att Sverige har en möjlighet att föreskriva att försäkringsföretag som bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar, under en period av maximalt fyra år, får fortsätta att tillämpa den samlade svenska lagstiftningen om rörelse, tillsyn och ingripanden som gäller för dessa företag vid de nya reglernas ikraftträdande.

Mot denna bakgrund anser regeringen att för ett försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar bör för den delen av verksamheten de nuvarande reglerna gälla t.o.m. den 31 december 2019. För verksamheten som avser tjänstepensionsförsäkring bör under denna tid dock i övrigt nya tillämpliga bestämmelser som i huvudsak rör företagsstyrning och associationsrätt gälla.

För ett försäkringsföretag som så gott som uteslutande bedriver tjänstepensionsverksamhet bör också av i huvudsak praktiska skäl nuvarande regler gälla även för den ringa försäkringsverksamheten. Vad som avses med övrig

försäkringsverksamhet av ringa omfattning bör regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer utfärda föreskrifter om.

Vidare skriver regeringen att det allmänt kan konstateras att den föreslagna övergångsregleringen innebär att vissa företag under en övergångsperiod kommer att tillämpa i huvudsak nuvarande reglering på vissa delar av verksamheten och den nya regleringen på övriga delar av verksamheten. Denna typ av övergångsreglering är visserligen inte ovanlig, men mot bakgrund av de stora principiella skillnader som finns mellan den äldre solvensregleringen och den solvensreglering i kombination med EU-förordningar som införs till följd av Solvens II-direktivet kan det uppstå besvärliga tillämpningsproblem under övergångsperioden. Detta gäller särskilt de tillämpningsproblem som kan komma att uppstå när Solvens II-direktivets bestämmelser om en särskild solvensbalansräkning och ett riskbaserat solvenskapitalkrav ska tillämpas på en viss del av verksamheten, samtidigt som kapitalkravet för andra delar av verksamheten ska behandlas på annat sätt. Om varje kapitalkrav presenteras och rapporteras separat innebär det att det saknas en möjlighet att få en samlad bild av företagets kapitalkrav och solvenssituation. Information om företagets kapitalkrav är viktig för företagets styrning av verksamheten och vid olika typer av tillståndsansökningar. Även ur ett konsumentperspektiv är denna information väsentlig. Vidare anförts i propositionen att försäkringstagare och andra ersättningsberättigade bör få en rättvisande bild av verksamheten så att de kan kontrollera att de får del av sin rätt till avkastning och återbäring och därmed kan göra välgrundade val av pensionslösning. Dessutom är informationen viktig för Finansinspektionens tillståndsgivning och ingripandeåtgärder.

I propositionen redogörs för att Svensk Försäkring och Finansinspektionen har påtalat vikten av att det tydliggörs hur verksamheten i ett företag som driver tjänstepensionsverksamhet – och för vilket delvis olika regelverk ska gälla under en övergångsperiod för försäkringsverksamheten respektive tjänstepensionsverksamheten – ska fungera.

Enligt regeringen är det viktigt att detta tydliggörs. Det kan konstateras att det av övergångsregeln inte närmare framgår hur det äldre regelverket ska samordnas med Solvens II-regelverket. Vad som övergripande kan konstateras enligt propositionen är att både tjänstepensionsdirektivet och Solvens II-regelverket förutsätter att tjänstepensionsverksamheten ska utgöra en separat del av försäkringsföretaget.

Denna utgångspunkt gör det enligt propositionen praktiskt och formellt möjligt att beräkna ett teoretiskt kapitalkrav för tjänstepensionsverksamheten enligt äldre regler inom ett försäkringsföretag som i övrigt tillämpar Solvens II-regelverket. Detta teoretiska kapitalkrav bör sedan utgöra en del av det samlade kapitalkrav som ska rapporteras enligt det nya regelverket.

Det är rimligt enligt propositionen att uppdelningen mellan tjänstepensionsverksamhet och övrig livverksamhet tar sin utgångspunkt i företagets balansräkning enligt bolagets externa redovisning.

För att kunna hantera olika kapitalkrav i samma företag krävs det att företaget rapporterar både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkring inom ramen för Solvens II-regleringens rapporteringskrav. På så sätt får man enligt propositionen en samlad bild av företagets solvenssituation och kapitalkrav. Vidare anføres i propositionen att detta bl.a. innebär att företagsstyrningen blir ändamålsenlig och att försäkringstagarnas rätt kan säkerställas.

Det kan enligt regeringen ifrågasättas om det är rimligt med en övergångsreglering som tvingar försäkringsföretag som driver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring att tillämpa i huvudsak äldre rätt under fyra år efter det att en ny och modern reglering har trätt i kraft. Rimligheten kan ifrågasättas med hänsyn till såväl kundskydd samt konkurrensspekter. Vidare anføres i propositionen att det mot denna bakgrund torde stå medlemsstaterna fritt att ge försäkringsföretag som vid den nya lagstiftningens ikraftträdande bedriver verksamhet inom tjänstepensionsförsäkring rätt att efter anmälan till Finansinspektionen i stället tillämpa Solvens II-regelverket på hela verksamheten fr.o.m. den 1 januari 2016. Regeringen föreslår att en sådan möjlighet införs.

Förslagets konsekvenser

I propositionen anføres att Solvens II-direktivet innebär en reformering av den grundläggande regleringen för försäkringsföretag och kommer att få konsekvenser för samtliga europeiska försäkringsföretag. I samband med att direktivet antogs gjorde EU-kommissionen omfattande konsekvensanalyser.

Samtliga svenska försäkringsföretag omfattas av de ändringar som föreslås i försäkringsrörelselagen. Totalt omfattas ca 160 försäkringsföretag och knappt 20 försäkringsgrupper. Regeringen föreslår att mindre företag ska kunna undantas från delar av de nya reglerna.

Konsekvenser för försäkringsföretagen

I propositionen anføres att de flesta svenska försäkringsföretag under flera år har förberett sig inför Solvens II-regelverket. Finansinspektionen bedömer att de företag som under 2014 och 2015 har följt Eiopas riktlinjer för förberedelser kommer att ha begränsade engångskostnader i samband med att regelverket träder i kraft. De företag som däremot inte deltar i det förberedande arbetet kommer förmodligen att få högre kostnader. Finansinspektionen räknar med att försäkringsföretagen redan tagit – eller under förberedelsefasen kommer att ta – merparten av de engångskostnader som Solvens II-regelverket medför.

Det har genomförts enkätundersökningar på EU-nivå. De svenska försäkringsföretag som deltog i en enkät som gjordes 2014 – ca 155 företag – uppskattade sina totala kostnader för att genomföra Solvens II-regelverket till ca 3,4 miljarder kronor.

En del av problematiken för företagen ligger i att Solvens II-regelverket består av många olika delar. Det kommer att finnas regler både i lag och i EU-

förordningar, vilket gör det svårare för företagen att få en överblick över regelverket.

Enligt propositionen innebär Solvens II-regleringen en mycket kraftig ökning av kapitalkravet jämfört med dagens lagreglering. En genomförd enkät indikerar att det samlade solvenskapitalet för den svenska försäkringsbranschen kommer att bli sex sju gånger högre än under Solvens I-regleringen. Detta innebär emellertid inte att försäkringsföretagens totala kapital ska öka i en sådan utsträckning, utan kravet avser endast det kapital som ska finnas utöver det kapital som ska täcka försäkringstekniska avsättningar. Vidare anføres i propositionen att det kapital som krävs för att täcka bästa skattning, riskmarginal och det lagstadgade kapitalkravet ökar med omkring en femtedel för livbolagen, medan det i praktiken är oförändrat för skadeförsäkringsbolagen.

Minimikapitalkravet beräknas bli dubbelt så högt som nuvarande kapitalkrav. Det är enligt propositionen en omfattande höjning för framför allt livförsäkringsföretagen. Över hälften av de svenska försäkringsföretagen har en kapitalbas som är mer än dubbelt så stor som det nya solvenskapitalkravet, och en handfull företag har en kapitalbas som är mer än fem gånger så stor. Omkring vart femte företag har emellertid för lite kapital och klarar inte det nya solvenskapitalkravet utan åtgärder, enligt propositionen.

Ett försäkringsföretag som inte klarar det nya solvenskapitalkravet när direktivet träder i kraft måste vidta åtgärder för att uppfylla kravet senast den 31 december 2017. Företag som inte klarar det nya minimikapitalkravet när direktivet träder i kraft måste uppfylla kraven senast den 31 december 2016, annars måste företaget avvecklas. Detta följer av övergångsregler till Solvens II-direktivet. Vidare anføres i propositionen att det är långt ifrån säkert att alla företag kan skaffa det kapital som krävs, alternativt dra ned riskerna i rörelsen i tillräcklig mån. Genomförandet av Solvens II-direktivet kan således innebära att några försäkringsföretag försvinner.

Konsekvenser för mindre försäkringsföretag

Enligt lagförslagen ska mindre försäkringsföretag kunna ansöka om undantag från bestämmelserna om solvens och offentliggörande av information. Vid prövningen av om undantag ska medges ska Finansinspektionen beakta proportionalitetsprincipen. Enligt denna princip ska bestämmelserna tillämpas proportionellt i förhållande till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i varje försäkringsföretags verksamhet.

Vidare anføres i propositionen att dessa möjligheter till undantag och lättnader kan förväntas förenkla kraven på bl.a. rapportering och verksamhetsplan för mindre försäkringsföretag. Det bör dock betonas att mindre företag i många fall har mindre utvecklade funktioner för exempelvis riskhantering, regelefterlevnad och styrning. Detta kan medföra att anpassning till de nya reglerna innebär en relativt sett högre kostnad jämfört med större företag.

*Konsekvenser för försäkringsmarknaden***Ökad koncentration**

I propositionen anför regeringen att Solvens II-regelverket innebär att kapitalkraven höjs kraftigt samtidigt som försäkringsföretag och grupper får tillgodoräkna sig diversifieringseffekter av att ha flera olika typer av försäkringsprodukter. Detta kommer att innebära att försäkringsföretag med låg kapitalisering som i dag erbjuder enstaka produkter får incitament att fusionera eller på annat sätt gå upp i större försäkringskoncerner – detta för att kunna få diversifieringseffekter och på detta sätt få ned sina kapitalkostnader. Vidare anføres i propositionen att ökade administrativa kostnader och krav på nya funktioner sannolikt också kommer att bidra till att mindre försäkringsföretag kommer att söka partner eller fusioner. Om detta resulterar i en alltför hög koncentration i form av ett fåtal aktörer på marknaden inom vissa produktsortiment kan det enligt propositionen få negativa effekter för konkurrensen och i slutändan för konsumenterna. Vidare anføres att ökad koncentration på försäkringsmarknaden dock även kan resultera i mer stabila företag, som i slutändan gynnar konsumenterna.

Mindre försäkringsinnehåll

I propositionen anføres att det faktum att Solvens II-reglerna innebär ökade kapitalkrav för med sig att försäkringsprodukter, allt annat lika, blir dyrare. I det fall försäkringstagarna inte uppfattar att vinsten i form av minskad kreditrisk för försäkringsföretaget uppväger prisökningen kan det komma att resultera i en minskad efterfrågan på vissa försäkringsprodukter.

Vidare anføres i propositionen att ett alternativ till att höja priset på försäkringsprodukter är att förändra dem så att de binder mindre kapital. När det gäller livförsäkringsmarknaden kan detta ske genom att man justerar marknadsrisken och exempelvis minskar andelen aktier i tillgångar som täcker de försäkringstekniska avsättningarna. Detta kommer dock att bidra till att den förväntade avkastningen sjunker och de framtida pensionerna blir lägre. Detta kan även leda till en minskad efterfrågan på livförsäkringssparande.

I propositionen anføres också att ett alternativ för livbolagen att reducera kapitalkravet, utan att minska den förväntade avkastningen, är att minska garantiinnehållet för nya avtal, t.ex. genom att sänka den garanterade avkastningen i traditionellt livförsäkringssparande. Solvens II-reglerna ger således incitament för försäkringsföretagen att ytterligare påskynda för försäkringstagare att gå över från traditionellt livförsäkringssparande till fondförsäkring. Sammantaget kan detta enligt propositionen leda till att försäkringstagarna får produkter med en lägre försäkringsandel i framtiden, något som kan få negativa konsekvenser för framtida pensionärer.

Konsekvenser för kapitalmarknaden

I propositionen anføres att försäkringsföretagen är stora placerare på kapitalmarknaden, och större regelförändringar för försäkringsföretagen påverkar därför normalt de finansiella marknaderna och i förlängningen hela samhällsekonomin. Det nya regelverket innebär högre kapitalkrav för aktieplaceringar, vilket kan komma att bidra till att finansiellt svagare försäkringsföretag måste minska sina aktieinnehav. Detta kan i sin tur leda till minskad efterfrågan på aktier och högre efterfrågan på obligationer och andra mindre volatila tillgångar. Vidare anføres i propositionen att beräkningen av solvenskapitalkravet ger försäkringsbolagen incitament att diversifiera till andra tillgångsslag såsom fastigheter, infrastrukturinvesteringar och risk kapitalinvesteringar.

Konsekvenser för försäkringstagare

I propositionen anføres att Solvens II-direktivet innebär en skärpning av såväl solvenskapitalkravet som kravet på riskkontroll. Detta innebär att den enskilda konsumenten kan förvänta sig en förbättrad stabilitet i försäkringsbranschen som helhet. Vidare anføres att baksidan av de skärpta reglerna är de kostnader som försäkringsföretagen drabbas av till följd av högre kapitalkrav samt kostnader för ökad riskkontroll och administration. Dessa kostnader kommer troligtvis att föras över på försäkringstagarna, vilket kan leda till att deras kapitaltillväxt blir lägre till följd av högre avgifter. I propositionen anføres dock också att en mer omfattande regelharmonisering kan få till följd att konkurrensen bland försäkringsföretagen ökar, vilket kan leda till att det ändå blir svårt för företagen att avvika för mycket i sina avgiftsstrukturer.

Konsekvenser för myndigheter

I propositionen skriver regeringen att en mer riskbaserad och framåtblickande tillsyn enligt Solvens II-regelverket ställer nya och utökade krav på Finansinspektionen. Ny beskrivande tillsynsrapportering, betydligt utökad detaljerad kvantitativ rapportering samt tillsyn över företagens egna risk- och solvensbedömningar ställer högre krav på tillsynsmyndighetens arbete. Finansinspektionens arbete kommer dessutom att påverkas genom ett utökat krav på internationellt samarbete. Regeringen skriver i propositionen att eventuella merkostnader för Finansinspektionen ska hanteras inom de befintliga ramarna för myndigheten.

Samhällsekonomiska konsekvenser

I propositionen anføres att försäkringsföretagen utgör en viktig samhällsfunktion som måste fungera på ett rättssäkert sätt så att försäkringstagare och investerare har förtroende för att bolagen ska uppfylla sina åtaganden. I och med att Solvens II-regelverket genomförs kommer kraven på företagens kapitalbas, styrning, riskhantering och rapportering att

öka. Det bidrar enligt regeringen till finansiellt mer robusta företag som bättre kan stå emot framtida finansiella kriser – något som kommer att gynna både försäkringstagare och samhällsekonomin i stort.

Vidare anføres i propositionen bl.a. att försäkringsföretagen har en stor exponering mot banksektorn genom s.k. säkerställda obligationer. Försäkringsföretagen äger 26 procent av de svenska bankernas utestående stock av sådana obligationer. Höjda kapitalkrav på försäkringsföretagen kan medföra en risk för att bankernas finansieringsmöjligheter försämras, vilket kan få konsekvenser för samhällsekonomin i stort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att EU:s Solvens II-direktiv bör genomföras i svensk lagstiftning på det sätt som regeringen föreslagit. När det gäller den i propositionen föreslagna solvensberäkningen enligt övergångsregel 2 för blandade försäkringsföretag⁷ noterar dock utskottet att den endast tar sin utgångspunkt i Solvens II-regleringen av separata fonder. Svensk tjänstepensionsverksamhet uppfyller dock inte kriterierna för att vara en separat fond. En sådan fond ska kännetecknas av att medel inte får föras över till en annan verksamhet. I Sverige måste i stället överskott i en del av ett försäkringsföretags verksamhet, t.ex. tjänstepensionsverksamhet, föras över för att täcka uppkomna underskott i andra delar. Försäkringsföretaget måste infria alla sina förpliktelser så länge överskott finns i någon verksamhet – ett enskilt bestånd kan inte sättas i konkurs. De beräkningsregler som finns i Solvens II-regelverket för separata fonder kan därför inte tillämpas rakt av för tjänstepensionsverksamheten i svenska försäkringsföretag.

För att förtydliga motiven till lagändringarna vill utskottet utöver vad som anförts i propositionen om denna fråga (jämför allmänmotiveringen i propositionen, avsnitt 24.2.10) framhålla följande:

Kapitalbasen för hela företaget beräknas utifrån Solvens II-regelverket, med undantag för förutbetalda anskaffningskostnader i tjänstepensionsverksamheten och försäkringstekniska avsättningar i tjänstepensionsverksamheten som värderas utifrån äldre regler. Enligt Solvens II-regleringen av separata fonder ska avdrag ske för överskott avseende den separata fonden (tjänstepensionsverksamheten) när företagets samlade kapitalbas beräknas. Avdraget bygger på att överskottsmedel inte får överföras enligt detta regelverk. Enligt den svenska regleringen får emellertid överskottet i tjänstepensionsverksamheten användas för att täcka underskott i den övriga livförsäkringsdelen. Något avdrag för solvensöverskottet i tjänstepensionsdelen ska därför inte göras när den samlade kapitalbasen beräknas. Mer praktiskt – och med inriktning på en enhetlig rapportering – bör avdraget för överskottet göras i avstämningsreserven, men återläggas i den samlade

⁷ Försäkringsföretag som driver både tjänstepensionsverksamhet och övrig livförsäkringsverksamhet.

kapitalbasen i rapporteringen. Hanteringen av tjänstepensionsverksamheten inom ramen för Solvens II-regelverket innebär att företaget får ett krav på minimikapital (som är i procent av solvenskapitalkravet) och ett krav på garantibelopp. På så sätt erhålls en samlad bild över företagets kapitalsituation som är förenlig med artikel 10 i det konsoliderade livförsäkringsdirektivet som gäller enligt övergångsregleringen. Där anges att den finansiella tillsynen ska omfatta kontroll av försäkringsföretagets hela verksamhet och dess solvens. Beräkningen av kapitalbas för tjänstepension verksamheten bör följa av hur det egna kapitalet och andra poster som påverkar kapitalbasen har fördelats.

Under beredningen av ärendet har utskottet uppmärksammat att det i proposition 2015/16:3 Tydligare redovisningsregler och nya rapporteringskrav för utvinningsindustrin föreslås en motsvarande ändring i 6 kap. 1 § andra stycket lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag som den ändring som föreslås i propositionen om Solvens II. Civilutskottet har den 5 november 2015 tillstyrkt förslagen i den propositionen. Mot den bakgrunden bör förslaget i Solvens II-propositionen om ändring i 6 kap. 1 § andra stycket lagen om årsredovisning i försäkringsföretag avslås.

Hänvisningen i 4 kap. 18 § 4 försäkringsrörelselagen ska rätteligen vara till 6 §. Utskottet föreslår på eget initiativ att den felaktiga hänvisningen rättas. På grund av frågans beskaffenhet anser utskottet att Lagrådets granskning skulle sakna betydelse. Inte heller finner utskottet att det är behövt att inhämta upplysningar eller yttranden vad gäller rättelsen.

Utskottet tillstyrker propositionen i övriga delar.

Konstitutionsutskottet har i sitt yttrande ansett att regeringsformens krav på kvalificerad majoritet inte är tillämpligt. Finansutskottet gör ingen annan bedömning.

Specialföretag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om specialföretag.

Motionen

I motion 2015/16:2981 av Per Åsling (C) från den allmänna motionstiden 2015 yrkas att man bör se över förutsättningarna för att underlätta etablering av specialföretag för överföring av försäkringsrisker i Sverige.

I motionen anförts bl.a. att genom Solvens II-direktivet blir reglerna om specialföretag på försäkringsområdet harmoniserade och att Sverige har en skyldighet att införa reglerna i sin nationella lagstiftning. Motionären menar dock att det inte är tillräckligt att införa möjligheten för svenska specialföretag på försäkringsområdet. I de remissvar som föregick lagrådsremissen om genomförandet av Solvens II-direktivet framhöll Skatteverket att det vore

rimligt att specialföretag omfattas av den reglering som gäller för försäkringsföretag i 39 kap. inkomstskattelagen och att beskattningsfrågan borde bli föremål för vidare beredning. Regeringen har dock inte visat något intresse för en sådan utredning. Motionären anser att det för att underlätta etableringen av specialföretag på försäkringsområdet i Sverige är av vikt att skattesituationen utreds och klargörs. Specialföretag med hemvist i Sverige bör inte behandlas negativt i förhållande till sådana företag i andra länder.

Vidare är det enligt motionären angeläget att den regulatoriska bördan för specialföretag inte blir för stor.

Det är också enligt motionären angeläget att se över de bolagsrättsliga förutsättningarna. Internationellt har utvecklingen inneburit att specialföretag i allt större utsträckning utformas som Protected Cell Companies (PCC). I denna konstruktion, som inte finns i Sverige, struktureras en affär inom ett konto som är separerat från såväl övriga konton som från bolaget i sig. Detta innebär enligt motionären fördelar genom att konstruktionen dels skyddar investerare från andra anspråk på bolaget, dels innebär att ett bolag kan strukturera flera katastrofobligationer oberoende av varandra.

Ytterligare upplysningar

I Skatteverkets remissvar den 17 november 2014 (dnr 131 526131-14/112) över utkast till lagrådsremiss – Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet anför Skatteverket följande:

Förslaget innebär att definitionen av s.k. specialföretag i försäkringsrörelselagen (2010:2043), FRL, utvidgas till att även omfatta svenska företag (1 kap. 12 § punkten 10 FRL) och att det i FRL införs bestämmelser om verksamhet som bedrivs av specialföretag (1 kap. 1 § och 20 kap. FRL). Ett specialföretag enligt FRL övertar, utan att vara ett försäkringsföretag, försäkringsrisker från ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och finansierar sin verksamhet genom emissioner av skuldebrev eller en liknande form av finansiering (s.k. värdepapperisering). I prop. 2000/01:19 (Bättre förutsättningar för värdepapperisering) gjordes bedömningen att specialföretag på kreditinstitutsområdet ska beskattas enligt allmänna regler. I utkastet till lagrådsremiss anges att värdepapperisering på försäkringsområdet innebär att specialföretag kommer att bedriva liknande men ändå till viss del annan verksamhet än traditionella återförsäkringsföretag (s. 381). Traditionella återförsäkringsföretag beskattas enligt de särskilda skattereglerna för försäkringsföretag i 39 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), IL. Beskattning av specialföretag behandlas inte i utkastet till lagrådsremiss. Eftersom bestämmelserna i 39 kap. IL endast gäller för försäkringsföretag gäller de inte för specialföretag. Med hänsyn till de likheter som föreligger mellan den verksamhet som bedrivs av specialföretag och en traditionell återförsäkringsrörelse kan ifrågasättas om inte regleringen i 39 kap. IL, i vart fall i valda delar, även bör göras tillämplig på

specialföretag. Enligt Skatteverket bör beskattningsfrågan bli föremål för vidare beredning.

I propositionen tas inte frågan om beskattning av specialföretag upp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att genom Solvens II-direktivet införs bestämmelser om specialföretag. Därmed anser utskottet att yrkandet i denna del är tillgodosett.

Dessutom anser utskottet att det i dagsläget inte finns skäl att utreda andra bolagsformer eller skatteregler på det sätt som föreslås i motionen.

Utskottet avstyrker motionen.

Särskilda yttranden

1. Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet, punkt 1 (M)

Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M), Fredrik Schulte (M), Maria Malmer Stenergard (M) och Ulrika Heindorff (M) anför:

Vi välkomnar det nya regelverket för försäkringsföretag och yrkar bifall till regeringens proposition Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet (prop. 2015/16:9). Genom Solvens II-direktivet införs till sist ett riskbaserat solvenssystem för försäkringsföretag, något som varit ett mål för finansmarknadspolitiken och för regeringar av olika politisk färg sedan livbolagskrisen i början av 00-talet (se bl.a. Perssonregeringens proposition Förstärkt skydd för försäkringstagare i livförsäkringsföretag, prop. 2003/04:109 s. 29).

Ett riskbaserat solvenssystem ger försäkringsföretagen incitament att mäta och hantera sina risker. Det främjar skyddet för försäkringstagarna och intresset för finansiell stabilitet. Välkapitaliserade försäkringsföretag kan i ett oroligt läge på de finansiella marknaderna bidra till att stabilisera utvecklingen, medan försäkringsföretag med en svag kapitalsituation eller som inte har en god bild av denna kan förvärra situationen och tvingas agera pro-cykliskt vid t.ex. ett börsfall.

Mot denna bakgrund är det värt att notera den övergångsreglering som ingår i propositionen och som undantar livförsäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet från den nya solvensregleringen (se punkt 2 i de föreslagna övergångsreglerna, prop. 2015/16:9 s. 141 och 533–544). Konsekvensen av övergångsregleringen är att en mycket stor del av livförsäkringssektorn (uppemot 80 procent) undantas från de nya solvenskraven. Dessutom begränsas Finansinspektionens insyn och möjlighet att agera när majoriteten av marknaden står utanför Solvens II-regleringen. Detta är inte till gagn vare sig för kundskydd eller för finansiell stabilitet. Det ska särskilt framhållas att tjänstepensionsförsäkringarna, som omfattas av den aktuella övergångsregleringen, är de livförsäkringar som är av störst betydelse för den enskildes försörjning som pensionär och för samhällsekonomin. Det finns inte heller några tecken på att denna personliga och makroekonomiska betydelse kommer att avta med tiden, snarare tvärtom. Tjänstepensionen kommer att spela en allt större roll i en tid där vi lever allt längre och särskilt allt längre som pensionärer.

Övergångslösningen får dock godtas, främst då försäkringsbranschen med fog och under flera år förväntat sig en sådan ordning. Att då kort innan den nya regleringen införs helt ändra inriktning ter sig inte lämpligt. Omkast i lagstiftningsarbetet bör ge branschen tillräckligt med tid att ställa om, vilket

inte blir fallet om den aktuella övergångsregeln i detta sena skede skulle bortfalla.

Vi ser dock med oro på en utveckling där livförsäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet inte omfattas av en stark, riskbaserad solvens reglering. Det finns internationella exempel på att staten behövt ingripa på grund av allt för lågt ställda kapitalkrav på delar av marknaden. I Nederländerna, där kraven på solvens varit lägre på vissa pensionsinstitut, har det blivit aktuellt med finansiell rekonstruktion för 65 procent av dessa institut (se Finansinspektionens remissvar av den 19 december 2014 på betänkandet En ny reglering för tjänstepensionsföretag, SOU 2014:57 s. 10). Som Finansinspektionen påpekar skiljer sig inte riskerna i livförsäkringsföretagens tjänstepensionsverksamhet nämnvärt från riskerna i deras övriga verksamhet. En särreglering enbart på grundval av vem som betalar premien – den enskilde eller arbetsgivaren – ter sig därför inte motiverad. För den enskilde försäkringstagaren, den framtida pensionären, skulle en sådan skillnad i regler också framstå som godtycklig och svårbegriplig. Att skyddet för den framtida pensionen grundar sig på vilket kollektivavtalsområde man råkar tillhöra – om ens något – och ytterst på vilket yrke man väljer, är inte försvarbart. För att solvensregleringen ska vara olika bör det krävas att riskerna också ser olika ut.

Vi förväntar oss att regeringens fortsatta arbete med rörelseregleringen för de finansiella institut som tillhandahåller tjänstepensioner (främst den fortsatta beredningen av förslagen i bet. SOU 2014:57) noga tar i beaktande vad skyddet för framtidens pensionärer och den finansiella stabiliteten kräver. I likhet med Finansinspektionen anser vi att principen om samma regler för samma risker ska vara vägledande för det arbetet.

2. Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet, punkt 1 (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Solvens II-direktivet är ett tekniskt och komplicerat direktiv för att reglera och harmonisera försäkringsmarknaden i EU.

I regeringens proposition ges försäkringsbolagen en möjlighet att beräkna sin risk, solvenskapitalkrav, genom en intern modell som ska godkännas av Finansinspektionen. Möjligheten att använda sig av en egen modell leder till att försäkringsbolagens risker inte blir jämförbara. Riskerna kommer också troligen att öka då bolagen själva blir ansvariga för sina riskkontroller. Ett regelverk utan möjlighet att använda interna modeller vore därför enligt min mening att föredra.

Solvens II-direktivet är det första av flera kommande direktiv från EU. Direktivet skapar enligt min mening viss obalans på marknaden då inte alla bolag omfattas av det. Det hade varit lämpligt att EU-kommissionen gett möjlighet till ett annat genomförande av direktiven på försäkringsområdet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:9 Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672).
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättshjälp i brottmål.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104).
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.
15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna.

Motion från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:2981 av Per Åsling (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för ett regelverk för att underlätta etablering av specialföretag för överföring av försäkringsrisker i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Häri genom föreskrivs¹ i fråga om försäkringsrörelselagen (2010:2043)²

dels att 5–9 kap., 1 kap. 8 §, 3 kap. 8–14 och 22 §§, 4 kap., 5, 6 och 8 §§, 14 kap. 8 och 17 §§, 16 kap. 4 och 5 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken till 14 kap. och rubrikerna närmast före 1 kap. 8 §, 3 kap. 8–14 och 22 §§, 4 kap. 6 och 8 §§, 14 kap. 17 §, 16 kap. 4 och 5 §§ ska utgå,

dels att nuvarande 10 kap. ska betecknas 14 kap., nuvarande 17 kap. ska betecknas 21 kap., nuvarande 14 kap. 1–7 §§ ska betecknas 17 kap. 1–8 §§, nuvarande 14 kap. 9–15 §§ ska betecknas 17 kap. 9–15 §§, nuvarande 14 kap. 16 § ska betecknas 17 kap. 29 §, nuvarande 14 kap. 18 § ska betecknas 17 kap. 30 §, nuvarande 16 kap. 1–3 §§ ska betecknas 18 kap. 1–3 §§, nuvarande 16 kap. 6–12 §§ ska betecknas 18 kap. 9–15 §§, nuvarande 16 kap. 14–26 §§ ska betecknas 18 kap. 16–28 §§,

dels att 1 kap. 1, 6, 7, 12, 13, 19, 20 och 23 §§, 2 kap. 2, 4, 10 och 19 §§, 3 kap. 2 och 17 §§, 4 kap. 2 §, 11 kap. 6 §, nya 17 kap. 2, 3, 7, 8, 12 och 30 §§, 18 kap. 1, 2, 10–13, 15 och 28 §§ och 21 kap. 1 och 5 §§ och att rubriken till 18 kap. och rubriken närmast före 1 kap. 13, 19 och 20 §§ och nya 17 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till nya 14 kap. ska lyda "Överlåtelse av försäkringsbestånd" och rubriken till nya 17 kap. ska lyda "Tillsyn",

dels att rubriken närmast före nuvarande 4 kap. 5 § ska sättas närmast före nya 4 kap. 6 §, rubrikerna närmast före nuvarande 14 kap. 1–3 ska sättas närmast före nya 17 kap. 1–3 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 5 § ska sättas närmast före nya 17 kap. 5 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 6 ska sättas närmast före nya 17 kap. 7 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 7 ska sättas närmast före nya 17 kap. 8 §, rubrikerna närmast före nuvarande 14 kap. 10–15 §§ ska sättas närmast före nya 17 kap. 10–15 §, rubriken närmast före nuvarande 14 kap. 16 ska sättas närmast före nya 17 kap. 29 §, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 1–3 §§ ska sättas närmast före nya 18 kap. 1–3 §§, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 6–8 §§ ska sättas närmast före nya 18 kap. 9–11 §§, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 12 § ska

¹ Jfr. Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Senaste lydelse av

6 kap. 3 § 2013:583	17 kap. 6 § 2014:494
6 kap. 12 § 2013:583	17 kap. 29 § 2014:494
9 kap. 1 § 2013:672	18 kap. 15 § 2012:198
9 kap. 8 a § 2013:672	18 kap. 19 § 2011:887.
9 kap. 10 § 2013:672	

sättas närmast före nya 18 kap. 15 §, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 14 § ska sättas närmast före nya 18 kap. 16 §, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 17 § ska sättas närmast före nya 18 kap. 19 §, rubriken närmast före nuvarande 16 kap. 18 § ska sättas närmast före nya 18 kap. 20 §, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 22 och 23 §§ ska sättas närmast före nya 18 kap. 24 och 25 §§, rubrikerna närmast före nuvarande 16 kap. 25 och 26 §§ ska sättas närmast före 18 kap. 27 och 28 §§,

dels att det ska införas nio nya kapitel, 5–10, 16, 19 och 20 kap., 28 nya paragrafer, 1 kap. 16 a, 16 b, 19 a–19 c §§, 4 kap. 5, 6, 17 a och 17 b §§, 17 kap. 3 a, 7 a och 16–28 §§, 18 kap. 4–8 §§ närmast före 1 kap. 16 a §, 4 kap. 5 och 17 a §§, nya 17 kap. 7 a och 16–18, 22–24 §§ och 18 kap. 4, 5 och 8 §§ nya rubriker av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.****1 §**

Denna lag innehåller bestämmelser om försäkringsrörelse som drivs av *svenska* försäkringsföretag. Lagen gäller inte försäkringsrörelse som drivs enligt andra författningar än denna lag.

Denna lag innehåller bestämmelser om försäkringsrörelse som drivs av försäkringsföretag *och om verksamhet som drivs av svenska specialföretag*. Lagen gäller inte försäkringsrörelse som drivs enligt andra författningar än denna lag.

6 §

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 7 kap. 12–14 och 18 §§*, får tillämpas på skadeförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna I och 2 samt på avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 5 kap. 3–6 §§ samt 7 kap. 12–14 och 18 §§*, behöver inte tillämpas på sådana livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV, om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 8 kap.*, får tillämpas på skadeförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna I och 2 samt på avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring, med undantag *för 5 och 8 kap.*, behöver inte tillämpas på sådana livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV, om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

7 §

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta utgör livförsäkring om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag ska den dock i detta företag utgöra livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 5 kap. 4–8 §§ *samt 10 kap. 16 och 17 §§*.

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta utgör livförsäkring om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag ska den dock i detta företag utgöra livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 14 kap. 16 och 17 §§.

12 §³

I denna lag betyder

1. behörig myndighet: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över en utländsk försäkringsgivare,

2. blandat finansiellt holdingföretag: ett sådant företag som avses i 1 kap. 3 § 4 lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,

2. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

3. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

4. EES-försäkringsgivare: en utländsk försäkringsgivare vars hemland hör till EES och som omfattas av Solvens II-direktivet,

5. externt kreditvärderingsinstitut: ett kreditvärderingsinstitut som har fått tillstånd eller blivit certifierat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1060/2009 av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut eller en centralbank som utfärdar kreditvärderingar som inte omfattas av den förordningen,

3. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en utländsk försäkringsgivare eller ett blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 kap. 3 § 3 lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller utländska försäkringsgivare, och

6. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsföretag från tredjeland eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag, EES-försäkringsgivare eller försäkringsgivare från tredjeland,

7. försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, en försäkringsgivare från tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag eller ett försäkringsholdingföretag och som

³ Senaste lydelse 2013:672.

har minst ett dotterföretag som är försäkringsföretag,

8. försäkringsgivare från tredje-land: en utländsk försäkringsgivare vars hemland inte hör till EES och som skulle omfattas av Solvens II-direktivet om dess hemland hörde till EES,

9. grupptillsynsmyndighet: den myndighet som enligt 19 kap. 6 § ansvarar för grupp tillsynen,

10. Solvens II-direktivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU,

4. specialföretag: ett utländskt företag som, utan att vara försäkringsgivare, övertar risker från ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare och som helt finansierar sin verksamhet genom emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagets skyldigheter enligt avtal om riskövertagande.

11. specialföretag: ett aktieföretag eller en ekonomisk förening som, utan att vara ett försäkringsföretag eller en utländsk försäkringsgivare, övertar försäkringsrisker från ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och som till fullo finansierar sin exponering för riskerna genom inkomster från emissioner av skuldebrev eller någon annan liknande form av finansiering, för vilken rätten till återbetalning är underordnad företagets skyldigheter enligt avtal om riskövertagande, och

12. tillsynskollegium: en permanent men flexibel struktur för samarbete, samordning och beslutsfattande mellan Finansinspektionen och en eller flera behöriga myndigheter eller mellan flera behöriga myndigheter vid tillsynen över en grupp enligt 19 kap.

Intresseföretag

Ägarintresse

13 §

Om ett företag äger andelar i en juridisk person som inte är dotterföretag och utövar ett bety-

Med ägarintresse avses att ett företag direkt eller indirekt innehar minst 20 procent av kapitalet

dande inflytande över den juridiska personens driftmässiga och finansiella styrning och om ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse mellan företaget och den juridiska personen, är den juridiska personen intresseföretag till företaget.

Om ett företag innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i en annan juridisk person, ska det anses ha sådant inflytande över och sådan förbindelse med denna som avses i första stycket, om inte annat framgår av omständigheterna. Detsamma gäller om företagets dotterföretag eller företaget tillsammans med ett eller flera dotterföretag eller flera dotterföretag tillsammans innehar minst 20 procent av rösterna för samtliga andelar i den juridiska personen.

I de fall som avses i första och andra styckena ska sådana rättigheter som tillkommer någon som handlar i eget namn men för en annan fysisk eller juridisk persons räkning anses tillkomma den personen.

eller minst 20 procent av samtliga röster i ett annat företag.

Anknutet företag

16 a §

Ett anknutet företag är ett företag som är

1. ett dotterföretag,
2. ett företag som annars är föremål för ägarintresse, eller
3. ett företag som har gemensam eller i huvudsak gemensam ledning enligt 16 b § med ett annat företag.

16 b §

Företag har gemensam eller i huvudsak gemensam ledning om de

1. står under samma ledning på grund av ett avtal mellan före-

tagen eller en bestämmelse i företagens bolagsordning, bolagsavtal eller därmed jämförbara stadgar, eller

2. har styrelser eller motsvarande organ i utländska företag som till större delen består av samma personer och som har fullgjort sitt uppdrag under räkenskapsåret och fram till dess att årsredovisningar har upprättats i de berörda företagen.

Undantag för direkt skadeförsäkringsrörelse

I fråga om direkt skadeförsäkringsrörelse får undantag från denna lag i ett enskilt fall beslutas helt eller till vissa delar för

1. ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar, om

a) verksamheten inte omfattar kredit- eller borgensförsäkring eller annan ansvarsförsäkring än sådan som enligt 2 kap. 11 § andra stycket behandlas som underordnad,

b) bolagsordningen eller stadgarna innehåller bestämmelser som tillåter uttaxering från delägare eller medlemmar,

c) den årliga premieinkomsten från skadeförsäkringsrörelsen inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro, och

d) minst hälften av premieinkomsten kommer från företagets delägare eller medlemmar, samt

2. lokala skadeförsäkringsbolag som bara meddelar försäkring enligt 2 kap. 11 § första stycket klass 18 (assistans) i form av naturaförmåner och vilkas årliga premieinkomst inte överstiger ett belopp som motsvarar 200 000 euro.

Undantag beroende på storlek

19 §

Ett försäkringsföretag får beviljas undantag från 5–9, 16 och 19 kap. om

1. företagets årliga tecknade bruttopremieinkomster inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro,

2. företagets totala försäkringstekniska avsättningar brutto, inklusive belopp som kan återvinnas enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, inte överstiger ett belopp som motsvarar tjugofem miljoner euro,

3. företaget ingår i en grupp, om gruppens totala försäkringstekniska avsättningar, inklusive belopp som kan återvinnas brutto enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, inte överstiger ett belopp som motsvarar tjugofem miljoner euro,

4. företagets verksamhet inte omfattar försäkrings- eller återförsäkringsrisker som täcker ansvars-, kredit- och borgensförbindelser, såvida de inte utgör underordnade risker,

5. företagets verksamhet inte omfattar mottagen återförsäkring

a) med premier som överstiger ett belopp som motsvarar en halv miljon euro eller tio procent av

bruttopremieinkomsterna, eller

b) där de försäkringstekniska avsättningar brutto, för belopp som kan återvinnas enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, inte överstiger ett belopp som motsvarar två och en halv miljon euro eller tio procent av de försäkringstekniska avsättningarna, och

6. inte något av de belopp som anges i 1–3 och 5 har överskridits under de föregående tre på varandra följande åren och inte heller förväntas göra detta inom de följande fem åren.

Undantag enligt första stycket får inte beviljas för ett försäkringsföretag som driver gränsöverskridande verksamhet eller verksamhet som sekundäretablering.

19 a §

Om något av de belopp som anges i 19 § första stycket 1–3 och 5 har överskridits under tre på varandra följande år, ska ett beviljat undantag upphöra att gälla från och med det fjärde året. Ett försäkringsföretag ska snarast möjligt anmäla ett sådant överskridande till Finansinspektionen.

19 b §

Ett företag får beviljas undantag från 5–9, 16 och 19 kap. i samband med att det får tillstånd att bedriva försäkringsrörelse, om företagets tecknade bruttopremieinkomster eller försäkringstekniska avsättningar brutto, inklusive belopp som kan återvinnas enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag, inte förväntas överskrida något av de belopp som anges i 19 § första stycket 1–3 och 5 inom de följande fem åren.

19 c §

Ett försäkringsföretag som beviljats undantag enligt 19 eller

19 b § ska åtminstone ha

1. tillgångar som uppgår till ett belopp som motsvarar försäkringstekniska avsättningar för egen räkning,
2. ett särskilt anpassat, risk-baserat kapitalkrav,
3. särskilt anpassade garanti-belopp,
4. en tillräcklig kapitalbas, och
5. ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

Undantag för direkt livförsäkringsrörelse

Undantag beroende på verksamhet

20 §

I fråga om direkt livförsäkringsrörelse får undantag från denna lag i ett enskilt fall beslutas helt eller till vissa delar för

Undantag från denna lag i ett enskilt fall får beslutas helt eller till vissa delar för

1. försäkringsföretag som bara tillhandahåller försäkringsförmåner vid dödsfall, om förmånerna inte överstiger den genomsnittliga begravningskostnaden för en avliden person eller utgår i annan form än pengar, och
2. försäkringsföreningar, om
 - a) stadgarna innehåller bestämmelser som tillåter uttaxering för medlemmar, och
 - b) den årliga premieinkomsten för livförsäkringsrörelse inte överstiger ett belopp som motsvarar fem miljoner euro under en treårsperiod.
2. lokala skadeförsäkringsbolag som bara meddelar försäkring enligt 2 kap. 11 § första stycket klass 18 (assistans) i form av naturaförmåner och vilkas årliga premieinkomst inte överstiger ett belopp som motsvarar 200 000 euro.

23 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. drivande av försäkringsrörelse för att uppfylla Sveriges åtaganden till följd av avtal mellan Europeiska unionen (EU) och Schweiz, och
1. drivande av försäkringsrörelse för att uppfylla Sveriges åtaganden till följd av avtal mellan Europeiska unionen (EU) och Schweiz,
 2. hur tillgångarna enligt 19 c § 1 ska definieras, placeras och värderas,
 2. hur kapitalkravet enligt 19 c § 2 ska beräknas,
 3. fastställande av garanti-belopp enligt 19 c § 3,
 4. kapitalbasens nivå, samman-

sättning och beräkningen av denna enligt 19 c § 4,

5. hur ett företagsstyrningssystem enligt 19 c § 5 ska utformas, och

2. den genomsnittliga begravningskostnaden enligt 20 § 1.

6. den genomsnittliga begravningskostnaden enligt 20 § 1.

2 kap.

2 §

I fråga om europabolag och europakooperativ som driver försäkringsrörelse och som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar ska följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 4 § 4 om ledningsprövning,

4 kap. 9 § första stycket 1 om avtal med eller till förmån för styrelseledamot,

9 kap. 11 § om tystnadsplikt,

11 kap. 8 § och 13 kap. 17 § om uppgifter inför styrelseval,

11 kap. 10 § och 13 kap. 11 § om jäv för styrelseledamot,

13 kap. 13 § om överskridande av befogenhet och behörighet,

14 kap. 13 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde samt delta i överläggningarna, och

16 kap. 8 § om återkallelse av tillstånd.

I fråga om europabolag och europakooperativ som driver försäkringsrörelse och som har ett sådant förvaltningssystem som avses i artiklarna 39–42 i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag⁴ eller artiklarna 37–41 i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar⁵ ska följande bestämmelser i denna lag om styrelsen eller dess ledamöter tillämpas på tillsynsorganet eller dess ledamöter:

2 kap. 4 § 4 om ledningsprövning,

4 kap. 9 § första stycket 1 om avtal med eller till förmån för styrelseledamot,

11 kap. 8 § och 13 kap. 17 § om uppgifter inför styrelseval,

11 kap. 10 § och 13 kap. 11 § om jäv för styrelseledamot,

13 kap. 13 § om överskridande av befogenhet och behörighet,

17 kap. 13 § om rätt för Finansinspektionen att sammankalla styrelsen och närvara vid sådant sammanträde samt delta i överläggningarna,

18 kap. 11 § om återkallelse av tillstånd, och

19 kap. 45 § om tystnadsplikt.

Av 16 § andra stycket och 22 § lagen (2004:575) om europabolag samt 21 § andra stycket och 26 § lagen (2006:595) om europakooperativ framgår att de i första stycket angivna bestämmelserna om styrelsen eller dess ledamöter ska tillämpas också på ett europabolags eller ett europakooperativs lednings- eller förvaltningsorgan eller dess ledamöter.

4 §

Ett företag ska ges tillstånd att driva försäkringsrörelse, om

1. bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med denna lag och andra författningar som reglerar ett företags bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten,

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. den som kommer att ha ett kvalificerat innehav i ett försäkringsaktiebolag bedöms lämplig att utöva ett väsentligt inflytande över ledningen av försäkringsaktiebolaget, och

4. de som avses ingå i styrelsen för företaget och vara verkställande direktör i det, eller *dennes ställföreträdare*, har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i *ledningen* av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

4. de som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller *vara ersättare för någon av dem, eller de som avses ansvara för en sådan central funktion som avses i 10 kap. 4 § första stycket* har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i *styrningen* av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

Vid bedömningen enligt första stycket 3 ska kriterierna i 15 kap. 5 § första stycket 1, 3 och 4 samt 6 § beaktas.

10 §

Ett försäkringsföretag ska när rörelsen påbörjas ha en kapitalbas som uppgår minst till garantibeloppet enligt 7 kap. 17 eller 18 §.

Ett försäkringsföretag ska när rörelsen påbörjas ha en kapitalbas som uppgår minst till garantibeloppet enligt 8 kap. 17 eller 18 §.

19 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som ska gälla för deltagande i *ledningen* av ett försäkringsföretag enligt 4 § första stycket 4,

2. de risker som hänför sig till varje försäkringsklass enligt 11 och 12 §§ samt om beteckningar för grupper av försäkringsklasser enligt 11 §, och

3. vad en verksamhetsplan enligt 18 § ska innehålla.

1. de krav som ska gälla för deltagande i *styrningen* av ett försäkringsföretag enligt 4 § första stycket 4 ,

3 kap.

2 §

Om förutsättningarna enligt andra stycket är uppfyllda, ska Finansinspektionen inom tre

Om förutsättningarna enligt andra stycket är uppfyllda, ska Finansinspektionen inom tre

månader från det att en underrättelse enligt 1 § togs emot lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen avses inrättas. Inspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *har en tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap.*

månader från det att en underrättelse enligt 1 § togs emot lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där sekundäretableringen avses inrättas. Inspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt 8 kap.*

Ett meddelande enligt första stycket ska lämnas om det inte finns skäl att ifrågasätta att

1. försäkringsföretagets organisation är ändamålsenlig,
2. försäkringsföretagets finansiella situation är tillfredsställande med hänsyn till den planerade verksamhetens omfattning och art, eller
3. företrädaren för sekundäretableringen har tillräcklig kompetens och erfarenhet och i övrigt är lämpad att leda verksamheten vid sekundäretableringen.

17 §

Finansinspektionen ska, inom en månad från det att en underrättelse enligt 15 § togs emot, lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten ska drivas. Finansinspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *har en tillräcklig kapitalbas enligt bestämmelserna i 7 kap.* och en upplysning om vilka försäkringsklasser företagets tillstånd för försäkringsrörelse omfattar.

Finansinspektionen ska, inom en månad från det att en underrättelse enligt 15 § togs emot, lämna meddelande om underrättelsen till den behöriga myndigheten i det land där den gränsöverskridande verksamheten ska drivas. Finansinspektionen ska samtidigt lämna ett intyg om att försäkringsföretaget *uppfyller solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet enligt 8 kap.* och en upplysning om vilka försäkringsklasser företagets tillstånd för försäkringsrörelse omfattar.

4 kap.

2 §

Information till försäkringstagare och dem som erbjuds att teckna en försäkring ska vara anpassad efter försäkringens art och tydligt visa försäkringens villkor och värdeutveckling. Även andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar ska ges den information de behöver.

I fråga om tjänstepensionsförsäkringar ska informationen innehålla uppgifter om försäkringsföretaget och dess verksamhet samt om de eventuella överenskomelser som ligger till grund för försäkringarna.

Ett försäkringsbrev ska innehålla uppgifter både om de allmänna försäkringsvillkoren och om de särskilda villkoren för den försäkring som avses i brevet.

Proportionalitetsprincip**5 §**

Bestämmelserna i 5–10, 17 och 19 kap. ska tillämpas proportionellt i förhållande till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i varje försäkringsföretags verksamhet.

6 §

Ett försäkringsföretag får ta upp eller ta över lån (upplåning) bara om det görs för att effektivisera kapitalförvaltningen eller om det övrigt är motiverat av försäkringsrörelsen.

Utöver första stycket krävs att den samlade upplåningen är av ringa betydelse med hänsyn till rörelsens omfattning och kapitalbasens storlek.

Om det finns särskilda skäl, får Finansinspektionen i ett enskilt fall besluta om undantag från kravet på att upplåningen ska vara av ringa betydelse.

Återköp och överföring**17 a §**

Om en försäkringstagare har rätt till återköp eller överföring enligt 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (2005:104), ska försäkringsföretaget se till att detta och de närmare villkoren för återköpet eller överföringen framgår av försäkringsavtalet.

17 b §

Om en försäkringstagare som har rätt till återköp eller överföring enligt 11 kap. 5 § försäkringsavtalslagen (2005:104) vill flytta försäkringens värde till ett annat försäkringsföretag, ska det försäkringsföretag från vilket värdet flyttas så snart som möjligt överföra värdet och de uppgifter

om försäkringen som behövs till det andra företaget.

5 kap. Tillgångar, skulder och försäkringstekniska avsättningar
Solvensbalansräkning

1 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta en särskild balansräkning för solvensändamål (solvensbalansräkning).

I solvensbalansräkningen ska tillgångar och skulder värderas enligt 2 § och försäkringstekniska avsättningar beräknas enligt 3–16 §§.

Värdering av tillgångar och skulder

2 §

Tillgångar och skulder ska tas upp till verkligt värde. Med verkligt värde avses det belopp till vilket en tillgång eller en skuld skulle kunna överlätas eller regleras i en transaktion mellan sinsemellan oberoende parter som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Vid värderingen av skulder får hänsyn inte tas till försäkringsföretagets egen kreditvärdighet.

Försäkringstekniska avsättningar

Värdering av försäkringstekniska avsättningar

3 §

Ett försäkringsföretag ska göra försäkringstekniska avsättningar för sina åtaganden med anledning av ingångna försäkringsavtal.

De försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara det belopp som försäkringsföretaget skulle få betala om det omedelbart skulle föra över sina åtaganden till ett

annat försäkringsföretag, som är oberoende och som har intresse av att transaktionen genomförs.

Ansvarsfull beräkning

4 §

Beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska grundas på antaganden om riskmått, räntesatser och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva.

Försäkringstekniska avsättningarnas sammansättning

5 §

De försäkringstekniska avsättningarna ska utgöras av summan av en bästa skattning av framtida kassaflöden enligt 6, 7 och 9–12 §§ samt en riskmarginal enligt 13 §.

Någon separat beräkning av riskmarginal ska inte göras, om de förväntade framtida kassaflödena till följd av ingångna försäkringsavtal har en motsvarighet i kassaflöden hos finansiella instrument för vilka det finns ett säkert marknadsvärde. I ett sådant fall ska värdet av de försäkringstekniska avsättningarna i stället motsvara marknadsvärdet för dessa finansiella instrument.

Beräkning av den bästa skattningen

6 §

Den bästa skattningen av framtida kassaflöden ska motsvara det förväntade nuvärdet av de framtida kassaflöden som kan uppkomma med anledning av ingångna försäkringsavtal. Den ska beräknas med en relevant riskfri räntestruktur.

7 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda en matchningsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

Ett försäkringsföretag som har fått tillstånd enligt första stycket får inte återgå till att använda en riskfri räntestruktur utan matchningsjustering.

8 §

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte uppfyller villkoren för användning av matchningsjustering enligt 7 §. Av underrättelsen ska det framgå när villkoren inte längre var uppfyllda.

Ett försäkringsföretag som har fått ett föreläggande enligt 17 kap. 7 a § att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering, får inte beviljas tillstånd enligt 7 § första stycket inom två år från föreläggandet.

9 §

Ett försäkringsföretag får använda en volatilitetsjusterad riskfri räntestruktur vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

10 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur vid beräkningen av den bästa skattningen.

11 §

Den bästa skattningen av framtida kassaflöden ska beräknas utan att avdrag görs för avgiven återförsäkring eller för belopp som kan återfås från specialföretag.

Ett försäkringsföretag ska göra

en separat beräkning av belopp som kan återfås på grund av avgiven återförsäkring eller från specialföretag. Sådana belopp ska tas upp på solvensbalansräkningens tillgångssida.

12 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Beräkning av riskmarginalen

13 §

Riskmarginalen ska motsvara det belopp som ett annat försäkringsföretag kan förväntas kräva, utöver den bästa skattningen av framtida kassaflöden, för att ta över och infria försäkringsföretagets åtaganden mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade.

Garantier och optioner

14 §

Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska hänsyn tas till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal.

Separat beräkning för olika försäkringsrisker

15 §

Vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna ska ett försäkringsföretag dela upp sina försäkringsåtaganden i försäkringsrisker av likartat slag eller åtminstone efter företagets olika affärgrenar.

Beräkning vid solidarisk ansvarighet

16 §

Om flera försäkringsföretag ansvarar solidariskt för en försäkring, ska bara den del av försäkringen som enligt avtal mellan företagen avser det enskilda företaget beaktas vid beräkningen av det företags försäkringstekniska avsättningar.

Bestämmande av premier för livförsäkringar och vissa skadeförsäkringar

17 §

Premier för livförsäkringar, och skadeförsäkringar som meddelas för längre tid än tio år ska bestämmas på antaganden om dödlighet och andra riskmått, räntesats och driftskostnader som var för sig är ansvarsfulla, tillförlitliga och objektiva, om inte en avvikelse är försvarlig med hänsyn till försäkringsföretagets ekonomiska situation.

Bemyndiganden

18 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning enligt 4, 6, 11 och 13–16 §§,

2. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda matchningsjustering enligt 7 §,

3. hur en volatilitetsjustering enligt 9 § ska beräknas,

4. villkoren för undantag enligt 10 § och beräkningen av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur, och

5. villkoren för undantag enligt 12 § och beräkningen av det tillfälliga avdraget.

6 kap. Investeringar

Inledande bestämmelser

Aktsamhet

1 §

Ett försäkringsföretags tillgångar ska investeras på ett aktsamt sätt enligt 2–10 §§.

Vid intressekonflikter mellan försäkringsföretaget och försäkringstagarna ska tillgångarna investeras på det sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas och andra ersättningsberättigades intressen.

Riskkontroll

2 §

Investeringar får endast göras i sådana finansiella instrument och andra tillgångar vars risker försäkringsföretaget kan identifiera, mäta, övervaka, hantera, kontrollera och rapportera samt på lämpligt sätt beakta i den egna risk- och solvensbedömningen enligt 10 kap. 11 § andra stycket 1.

Riskspridning

3 §

Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar ska göras så att lämplig riskspridning uppnås.

Samtliga tillgångar ska, med beaktande av försäkringsföretagets försäkringsåtaganden och förändringar i tillgångarnas framtida värde och avkastning, investeras så att företagets betalningsberedskap är tillfredsställande och den förväntade avkastningen tillräcklig.

Lokalisering av tillgångar

4 §

Ett försäkringsföretags tillgångar ska förvaras så att de är åtkomliga för företaget.

Särskilda begränsningar för investeringar i vissa tillgångar

Derivatinstrument

5 §

Derivatinstrument får användas för att sänka risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar och skulder.

Onoterade tillgångar

6 §

Investeringar i finansiella instrument och andra tillgångar som inte är upptagna till handel på en reglerad marknad ska hållas på aktsamma nivåer.

Tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar

Hänsyn till åtagandenas art och löptid

7 §

Tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar enligt 5 kap. 3–7 och 9–16 §§ ska, utöver vad som följer av 1–6 §§, investeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till åtagandenas art och löptid. Investering av dessa tillgångar ska även göras på ett sätt som bäst gagnar försäkringstagarnas intressen, mot bakgrund av de mål för investeringarna som har uppställts och offentliggjorts.

Tillgångar för vilka försäkrings-
tagaren bär placeringsrisken

8 §

Bestämmelserna i 3 § första stycket samt 5 och 6 §§ gäller inte för tillgångar som svarar mot avsättningar för vilka försäkrings- tagaren eller andra ersättnings- berättigade bär placeringsrisken. För sådana tillgångar ska 1 §, 2 §, 3 § andra stycket och 4 § tillämpas, och i förekommande fall även 9 och 10 §§.

När förmåner som är knutna till tillgångar enligt första stycket innefattar en garanterad avkastning på investeringar eller någon annan garanterad förmån, gäller 1–6 §§ för de tillgångar som motsvarar ytterligare avsättningar för den garanterade förmånen.

Särskilt om fondförsäkrings-
tillgångar

9 §

Premier för fondförsäkringar ska investeras så att de så nära som möjligt motsvarar andelar i sådana fonder som är knutna till försäkringen och som försäkrings- tagaren eller den försäkrade från tid till annan bestämmer. Försäkringsföretaget får begränsa antalet fonder i vilka premier får placeras.

Utdelning och ersättning vid inlösen av andelarna får bara användas för förvärv av nya andelar i anknutna fonder och för utbetalning eller betalning av kostnader enligt försäkringsavtalet.

Särskilt om tillgångar knutna till
annat referensvärde

10 §

Premier för försäkringsförmåner som är knutna till ett aktieindex eller till något annat referensvärde, ska investeras så att de så

nära som möjligt motsvarar de förmåner som referensvärdet baseras på.

Register över tillgångar som svarar mot försäkringstekniska avsättningar

Krav på registerföring

11 §

Ett försäkringsföretag ska föra ett register som vid varje tidpunkt utvisar de tillgångar, värderade enligt 5 kap. 2 §, som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna.

Om en tillgång som har antecknats i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för att täcka försäkringstekniska avsättningar, ska detta antecknas i registret.

Tillgångar som inte ska antecknas i registret

12 §

Följande tillgångar ska inte antecknas i registret:

- 1. fordringar på någon annan än försäkringstagare som understiger det belopp som gäldenären har att fordra av försäkringsföretaget, och*
- 2. försäkringsaktiebolags egna aktier.*

Förmånsrätt

13 §

Förmånsrätt enligt 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran som

- 1. grundas på försäkringsavtal, eller*
- 2. avser återbetalning av premier för att ett försäkringsavtal inte har kommit till stånd eller har upphört att gälla.*

Förmånsrätten omfattar de tillgångar som finns upptagna i det

register som anges i 11 § när företaget försätts i konkurs eller utmätning äger rum.

Fordran grundad på avtal om återförsäkring har förmånsrätt efter sådan fordran som anges i första stycket.

Bemyndigande

14 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med lämplig riskspridning enligt 3 § första stycket,

2. förvaring av tillgångar enligt 4 §,

3. användning av derivatinstrument enligt 5 §, och

4. förande av register enligt 11 §.

7 kap. Kapitalbas

Tillräcklig kapitalbas

1 §

Ett försäkringsföretag ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1 § eller 17 kap. 26 §.

Kapitalbasen ska dock aldrig vara mindre än minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 13–15 och 17–21 §§.

Kapitalbasens sammansättning

2 §

Kapitalbasen består av primärkapital och av tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen enligt 6 §.

Primärkapital

3 §

I primärkapitalet ska följande poster ingå:

1. den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, och

2. efterställda skulder.

Tillgångar och skulder enligt första stycket ska värderas enligt 5 kap. 1–7 och 9–16 §§.

Den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder enligt första stycket 1 ska minskas med värdet på innehav av egna aktier.

Tilläggskapital

4 §

Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

5 §

I tilläggskapitalet får följande poster ingå:

1. aktiekapital eller garantikapital som inte har betalats in och som inte heller har begärts in,

2. kreditutrymme hos bank,

3. garantier,

4. framtida fordringar grundade på uttaxeringsrätt, och

5. andra rättsligt bindande utfästelser till försäkringsföretaget.

För att få godkännas som tilläggskapital krävs att postens förlusttäckningsförmåga är tillräcklig. Posten ska värderas till ett belopp som återspeglar dess förmåga att täcka förluster.

6 §

Finansinspektionen ska fastställa det belopp som en post i tilläggskapitalet får tas upp till eller den metod som ska användas för att fastställa ett visst belopp.

Finansinspektionens beslut om att använda en metod enligt första stycket ska gälla för en viss tid.

Indelning av kapitalbasen**7 §**

Posterna i kapitalbasen ska delas in i nivåer enligt följande.

Nivå 1: poster i primärkapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda.

Nivå 2: poster i primärkapitalet som är fullt efterställda samt poster i tilläggskapitalet som kan täcka förluster helt och är fullt efterställda.

Nivå 3: övriga poster.

En post ska anses kunna täcka förluster helt om den i sin helhet är tillgänglig eller kan infordras på begäran för att täcka förluster, både i den löpande verksamheten och vid likvidation eller konkurs.

En post ska anses vara fullt efterställd om den i sin helhet, vid likvidation eller konkurs, inte får återbetalas till innehavaren förrän försäkringsföretagets alla andra förpliktelser har uppfyllts.

8 §

Vid bedömning av om en post ska anses kunna täcka förluster helt eller vara fullt efterställd enligt 7 §, ska det beaktas om posten är fri från

- 1. krav på eller incitament till att lösa in det nominella beloppet,*
- 2. obligatoriska fasta kostnader, och*
- 3. belastningar.*

Vid bedömningen enligt första stycket ska även postens löptid beaktas. Om en post är tidsbunden, ska hänsyn tas till om den genomsnittliga löptiden på posten är tillräcklig i förhållande till löptiden på åtagandena.

Klassificering av kapitalbasposter**9 §**

En post ska klassificeras som nivå 1 eller 2 om den i väsentlig

grad uppfyller förutsättningarna för en sådan klassificering enligt 7 och 8 §§.

10 §

Akkumulerade vinster som inte har gjorts tillgängliga för utdelning till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade (överskottsmedel) får klassificeras som nivå 1, om posterna uppfyller förutsättningarna för en sådan klassificering enligt 7 och 8 §§.

En post i tilläggskapitalet får klassificeras som nivå 2 om den avser

1. kreditutrymme hos bank och garantier som förvaras som säkerhet för försäkringsgivares borgenärer av en oberoende förvaltare och är utfärdade av kreditinstitut som är auktoriserade enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG av den 14 juni 2006 om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut, och

2. framtida fordringar grundade på uttæxeringsrätt under de kommande tolv månaderna som kan ställas på delägare eller medlemmar i ömsesidiga försäkringsföretag.

Täckande av solvenskapitalkravet

11 §

Primärkapital som har klassificerats som nivå 1 enligt 9 § eller 10 § första stycket ska uppgå till mer än en tredjedel av solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 1 §.

Primärkapital eller tilläggskapital som har klassificerats som nivå 3 enligt 9 § ska vara mindre än en tredjedel av solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 1 §.

Täckande av minimikapitalkravet***12 §***

Den kapitalbas som ska täcka minimikapitalkravet enligt 8 kap.

13 § får bestå av primärkapital som har delats in i nivå 1 och 2 enligt 9 § och 10 § första stycket.

Primärkapital som har klassificerats som nivå 1 enligt 9 § och 10 § första stycket ska uppgå till mer än hälften av minimikapitalkravet.

Minimikapitalkravet får i övrigt täckas av primärkapital som har klassificerats som nivå 2 enligt 9 §.

Bemyndiganden***13 §***

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de krav som ska gälla för godkännande av poster som tilläggskapital och grunder för värdering av poster i tilläggskapitalet enligt 5 §,

2. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid indelning i nivåer enligt 7 §,

3. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificeringen av kapitalbasposter enligt 9 §, och

4. vilka egenskaper och kriterier som ska beaktas vid klassificering av poster i tilläggskapitalet enligt 10 § andra stycket.

8 kap. Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav***Solvenskapitalkrav******Beräkning av solvenskapitalkrav******1 §***

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det

medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar (skyddsnivå). Denna skyddsnivå ska även beaktas vid beräkningen av kapitalkravet för var och en av de risker som ingår i solvenskapitalkravet.

Solvenskapitalkravet ska beräknas under antagandet att försäkringsföretaget kommer att fortsätta att driva sin verksamhet.

2 §

Solvenskapitalkravet ska beräknas med beaktande av alla mätbara risker som företaget är utsatt för

Vid beräkningen ska minst följande risker beaktas:

- 1. försäkringsrisker,*
- 2. marknadsrisker,*
- 3. kreditrisker, och*
- 4. operativa risker.*

3 §

Vid beräkningen av solvenskapitalkravet ska försäkringsföretaget beakta effekterna av sådana tekniker som företaget använder för att reducera sina risker.

Beräkningsmetoder

4 §

Solvenskapitalkravet ska beräknas enligt en standardformel som anges i 5 §. Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda en intern modell enligt 9 kap. 1 § första stycket för att beräkna solvenskapitalkravet.

Beräkning enligt standardformeln

5 §

Solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln ska utgöra summan av

- ett primärt solvenskapitalkrav beräknat enligt 6–8 §§, och
- ett kapitalkrav för operativ risk beräknat enligt 9 §, minskat med
- ett justeringsbelopp beräknat enligt 10 §.

Primärt solvenskapitalkrav

6 §

Det primära solvenskapitalkravet ska beräknas genom en justerad sammanläggning av kapitalkraven för minst följande risker:

1. försäkringsrisker,
2. marknadsrisker, och
3. motpartsrisker.

7 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag får använda lämpliga parametrar som är specifika för företaget vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker.

8 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag som meddelar sådana pensionsförsäkringar som anges i 58 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) får beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk, som ingår i kapitalkravet för marknadsrisk, enligt en särskild metod anpassad för denna verksamhet.

Kapitalkrav för operativ risk

9 §

Kapitalkravet för operativ risk ska beräknas med beaktande av sådana operativa risker som för-

säkringsföretaget är utsatt för och som inte har beaktats vid beräkningen av kapitalkravet för försäkringsrisker, marknadsrisker eller motpartsrisker.

Justeringsbelopp

10 §

Justeringsbeloppet enligt 5 § ska motsvara den minskning av försäkringsföretagets oförutsedda förluster som beror på

1. att företagets åtaganden gentemot försäkringstagare eller andra ersättningsberättigade minskar till följd av villkoren i försäkringsavtalet,

2. att företagets uppskjutna skatt förändras, eller

3. en kombination av 1 och 2.

Förenklade beräkningar

11 §

Ett försäkringsföretag får göra förenklade beräkningar av kapitalkravet för en specifik risk om

1. det är motiverat med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av de risker som företaget är utsatt för, och

2. det är oproportionerligt betungande att göra beräkningar enligt standardformeln.

Underrättelse om bristande solvenskapitalkrav

12 §

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet eller om det finns risk för detta under de närmaste tre månaderna.

Ett försäkringsföretag som tillämpar 5 kap. 10 eller 12 § ska omedelbart underrätta Finansinspektionen, om företaget inte skulle uppfylla solvenskapital-

kravet utan en tillämpning av dessa bestämmelser.

Minimikapitalkrav

Beräkning av minimikapitalkrav

13 §

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

14 §

Minimikapitalkravet ska beräknas med beaktande helt eller delvis av

- 1. försäkringstekniska avsättningar,*
- 2. premieinkomst,*
- 3. positiv risksumma,*
- 4. uppskjutna skatter,*
- 5. administrativa kostnader, och*
- 6. avgiven återförsäkring.*

Justering av beräknat minimikapitalkrav

15 §

Minimikapitalkravet beräknat enligt 13 och 14 §§ får varken understiga 25 procent eller överstiga 45 procent av solvenskapitalkravet, inklusive kapitaltillägg enligt 17 kap. 24 §. Minimikapitalkravet får aldrig vara lägre än garantibeloppet enligt 17–21 §§.

Underrättelse om bristande minimikapitalkrav

16 §

Ett försäkringsföretag ska omedelbart underrätta Finans-

inspektionen, om

1. företaget inte uppfyller minimikapitalkravet,

2. företaget inte uppfyller ett kapitalkrav som gäller efter det att företaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, eller

3. det finns risk för att någon av situationerna enligt 1 och 2 inträffar under de närmaste tre månaderna.

Garantibelopp

17 §

För skadeförsäkringsföretag ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 2,5 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager. Om rörelsen omfattar försäkring eller risk som hänför sig till någon av klasserna 10–15 enligt 2 kap. 11 § första stycket ska dock garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 3,7 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

18 §

För livförsäkringsföretag ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 3,7 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

19 §

För återförsäkringsbolag som inte är captivebolag ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 3,6 miljoner euro eller det högre belopp, grundat på

förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

20 §

För ett sådant captivebolag för återförsäkring som avses i artikel 13.5 i Solvens II-direktivet ska garantibeloppet uppgå till ett belopp som minst motsvarar 1,2 miljon euro eller det högre belopp, grundat på förändringar i det europeiska konsumentprisindexet, som Europeiska kommissionen årligen tillkännager.

21 §

För försäkringsföretag som bedriver både liv- och skadeförsäkring enligt 4 kap. 7 § andra stycket ska garantibeloppet uppgå till summan av de belopp som anges i 17 första meningen och 18 §§.

Bemyndiganden

22 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur det primära solvenskapitalkravet ska beräknas enligt 6 §,

2. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda företagsspecifika parametrar enligt 7 §,

3. vilka krav som ska vara uppfyllda för att ett försäkringsföretag ska få beräkna kapitalkravet för aktiekursrisk utifrån en särskild metod enligt 8 §,

4. hur kapitalkravet för operativ risk ska beräknas enligt 9 §, och

5. hur justeringsbeloppet ska beräknas enligt 10 §.

9 kap. Interna modeller

Allmänna bestämmelser

Krav på tillstånd

1 §

Ett försäkringsföretag får, efter tillstånd av Finansinspektionen, använda en intern modell för att beräkna solvenskapitalkravet. Ett sådant tillstånd får avse en fullständig intern modell eller en partiell intern modell.

Bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ gäller även när solvenskapitalkravet beräknas med en intern modell.

Förutsättningar för att använda en intern modell

2 §

Tillstånd för ett försäkringsföretag att använda en intern modell ska ges, om

1. försäkringsföretaget har ett för ändamålet lämpligt utformat riskhanteringssystem som uppfyller kraven i 10 kap. 6 §, och

2. kraven i 6 och 9–18 §§ är uppfyllda.

Finansinspektionen ska fatta beslut i fråga om sådant tillstånd inom sex månader från det att en fullständig ansökan kom in till inspektionen.

Partiell intern modell

3 §

En partiell intern modell får användas för att beräkna

1. kapitalkravet för en eller flera av de risker eller undergrupper av risker som ingår i det primära solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 6 §,

2. kapitalkravet för operativ risk enligt 8 kap. 9 §,

3. justeringsbeloppet enligt

8 kap. 10 §, eller

4. kombinationer av 1, 2 eller 3.

En partiell intern modell får tillämpas på hela verksamheten eller på en eller flera av försäkringsföretagets större affärsenheter.

Tillstånd att använda en partiell intern modell

4 §

För att ett försäkringsföretag ska få tillstånd att använda en partiell intern modell krävs, utöver det som anges i 2 §, att

1. det finns godtagbara skäl att avgränsa tillämpningsområdet för den interna modellen på det sätt som försäkringsföretaget har gjort,

2. solvenskapitalkravet kan beräknas mer rättvisande utifrån försäkringsföretagets riskprofil och bestämmelserna i 8 kap. 1 och 2 §§ än utifrån standardformeln enligt 8 kap. 5–11 §§, och

3. den partiella interna modellen kan integreras helt med de beräkningar som ska ske enligt standardformeln.

Övergångsplan för utvidgning av en partiell intern modell

5 §

Finansinspektionen får i samband med handläggningen av en ansökan om användning av en partiell intern modell som är avgränsad till att avse endast en eller flera risker eller undergrupper av risker, eller en eller flera större affärsenheter, eller avgränsad i båda dessa avseenden, förelägga ett försäkringsföretag att ge in en övergångsplan för hur företaget avser att utvidga modellens tillämpningsområde.

**Godkännande av styrdokument
för ändring av en intern modell****6 §**

När ett försäkringsföretag ansöker om tillstånd att använda en intern modell, ska företaget lämna in ett styrdokument för ändring av modellen. Styrdokumentet ska innehålla en förteckning eller specifikation över möjliga större och mindre ändringar av den interna modellen. När Finansinspektionen prövar ansökan, ska inspektionen också pröva om styrdokumentet kan godkännas.

**Ändring av en intern modell och
styrdokument****7 §**

Ett försäkringsföretag som fått tillstånd att använda en intern modell får göra mindre ändringar av denna i enlighet med det styrdokument för ändring av den interna modellen som godkänts av Finansinspektionen enligt 6 §.

För större ändringar i den interna modellen krävs tillstånd från Finansinspektionen.

Samtliga ändringar av styrdokumentet ska godkännas av Finansinspektionen.

Kraven i 2 § ska tillämpas vid Finansinspektionens prövning av om tillstånd ska ges enligt andra stycket eller ändring godkännas enligt tredje stycket.

Återgång till standardformeln**8 §**

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell får, efter tillstånd av Finansinspektionen, återgå till att helt eller delvis beräkna solvenskapitalkravet enligt standardformeln i 8 kap 5–11 §§. Ett sådant tillstånd

får ges endast om försäkringsföretaget har visat att det finns godtagbara skäl för en återgång till standardformeln.

Krav på en intern modell och på användningen av den

Krav på användning

9 §

En intern modell ska användas i ett försäkringsföretags företagsstyrnings- och riskhanterings-system, i dess beslutsprocesser och i den egna risk- och solvensbedömningen.

Styrelsen ska ansvara för att säkerställa att utformningen och användningen av den interna modellen är ändamålsenlig och ger ett tillfredsställande uttryck för riskprofilen.

Statistisk kvalitet

10 §

Den beräkning av sannolikhetsfördelning som ligger till grund för en intern modell ska bygga på

1. relevanta försäkringsmatematiska och statistiska tekniker som stämmer överens med de metoder som används för beräkning av försäkringstekniska avsättningar, och

2. realistiska antaganden som ska kunna motiveras av försäkringsföretaget.

Uppgifter som används för den interna modellen ska vara lämpade för ändamålet. De ska vara korrekta, fullständiga och aktuella.

Försäkringsföretaget ska minst en gång per år uppdatera de uppgifter som används för beräkningen av sannolikhetsfördelningen.

Diversifiering

11 §

Ett försäkringsföretag får i en intern modell ta hänsyn till inbördes beroenden inom och mellan olika risker (diversifieringseffekter), om de metoder som används är ändamålsenliga.

Riskreducerande tekniker

12 §

Ett försäkringsföretag får i en intern modell beakta effekterna av riskreduceringstekniker, om företaget även fullt ut inkluderar de risker som är förenade med dessa tekniker.

Beaktande av finansiella garantier och optioner

13 §

Ett försäkringsföretag ska i en intern modell ta hänsyn till värdet av garantier och optioner i ingångna försäkringsavtal.

Beaktande av samtliga förväntade utbetalningar

14 §

Ett försäkringsföretag ska i en intern modell beakta alla förväntade utbetalningar till försäkringstagare och andra ersättningsberättigade, oavsett om betalningarna är garanterade genom avtal eller inte.

Kalibrering av en intern modell

15 §

Ett försäkringsföretag ska kalibrera en intern modell på ett sätt som ger försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade en skyddsnivå som är likvärdig med den nivå som anges i 8 kap. 1 §.

Resultatanalys

16 §

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska minst en gång per år granska vad som gett upphov till vinster eller orsakat förluster inom de olika större affärsenheterna.

Analysen ska visa hur den kategorisering av risker som har valts i den interna modellen förklarar källor och orsaker till vinster och förluster. Riskkategoriseringen ska återspegla försäkringsföretagets riskprofil.

Validering av en intern modell

17 §

En intern modell ska regelbundet valideras. Valideringen ska innefatta en utvärdering av modellens funktion och en kontroll av att modellen är lämplig med hänsyn till företagets riskprofil.

Krav på dokumentation

18 §

Ett försäkringsföretag som använder en intern modell ska dokumentera

- 1. hur den är utformad och fungerar,*
- 2. att den stämmer överens med de krav som gäller för interna modeller enligt 9–17 §§,*
- 3. vilka omständigheter som skulle kunna medföra att den inte fungerar effektivt, och*
- 4. vilka större ändringar som gjorts i den enligt 7 §.*

Bemyndiganden

19 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. förutsättningarna för tillstånd*

att använda en fullständig eller partiell intern modell enligt 1–5 §§,

2. förutsättningarna för ändring av en intern modell och styrdokument enligt 6 och 7 §§,

3. krav på användning av statistiska kvalitetsnormer för en intern modell enligt 9–14 §§,

4. kalibrering av en intern modell enligt 15 §,

5. validering av en intern modell enligt 17 §, och

6. krav på dokumentation enligt 18 §.

10 kap. Företagsstyrning

Företagsstyrningssystem

1 §

Ett försäkringsföretag ska ha ett företagsstyrningssystem som säkerställer att företaget styrs på ett sunt och ansvarsfullt sätt.

Systemet ska ses över regelbundet av företaget.

Styrdokument

2 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa styrdokument för

1. riskhantering,

2. internkontroll,

3. internrevision,

4. verksamhet som omfattas av uppdragsavtal enligt 19 §,

5. uppgiftslämnande till Finansinspektionen och kvalitetskontroll av uppgifterna, och

6. ändring av företagets interna modell, om en sådan modell används.

Styrdokumenterna ska fastställas av styrelsen. De ska utvärderas och ses över minst en gång per år.

Kontinuitet i verksamheten**3 §**

Ett försäkringsföretag ska ha system, resurser och rutiner som är lämpliga för att verksamheten ska kunna bedrivas med kontinuitet och i enlighet med gällande regler.

Ett försäkringsföretag ska ha en beredskapsplan.

Centrala funktioner**4 §**

Ett försäkringsföretag ska ha funktioner för riskhantering, regel- efterlevnad och internrevision samt en aktuariefunktion (centrala funktioner).

Lämplighetskrav**5 §**

Ett försäkringsföretag ska säkerställa att den som ingår i styrelsen för företaget eller är verkställande direktör i det, eller är ersättare för någon av dem, eller den som ansvarar för eller utför arbete i en central funktion i företaget uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4.

Försäkringsföretaget ska snarast möjligt till Finansinspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning enligt första stycket eller som ansvarar för en central funktion i företaget.

Försäkringsföretaget ska underätta inspektionen om någon av de personer som avses i första stycket har ersatts på grund av att han eller hon inte längre uppfyller lämplighetskraven.

System för riskhantering**6 §**

Ett försäkringsföretag ska ha ett system för riskhantering som ska

innehålla de strategier, processer och rapporteringsrutiner som behövs för att säkerställa att företaget fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera och rapportera risker samt beroenden mellan risker.

Systemet ska vara integrerat i företagets organisations- och beslutsstruktur. Det ska vara utformat med lämplig hänsyn till de personer som leder företaget eller annars ingår i en central funktion.

Risker och krav på innehåll i styrdokumentet för riskhantering

7 §

Ett försäkringsföretags system för riskhantering ska avse såväl de risker som täcks av solvenskapitalkravet, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, som risker som inte, eller endast delvis, beaktas vid beräkningen av detta.

Systemet ska omfatta

1. försäkringsrisker,
2. matchningsrisker,
3. investeringsrisker, särskilt avseende derivatinstrument och liknande åtaganden,
4. likviditets- och koncentrationsrisker,
5. operativa risker,
6. risker hänförliga till återförsäkring och andra riskreduceringstekniker, och
7. beroenden mellan risker som företaget är eller kan komma att bli exponerade för.

Ett försäkringsföretags styrdokument för riskhantering enligt 2 § 1 ska omfatta de risker som avses i andra stycket 1–6.

I ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 § ska styrdokument för riskhantering också innehålla

riktlinjer för volatilitetsjusteringen.

Krav på företag som använder matchningsjustering eller volatilitetsjustering

8 §

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 § eller volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 § ska

1. upprätta en likviditetsplan, och
2. regelbundet utvärdera sin användning av justeringar.

Krav på regelbunden utvärdering

9 §

Ett försäkringsföretag ska regelbundet bedöma hur känsliga de försäkringstekniska avsättningarna och de medräkningsbara kapitalbasmedlen är för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den ränta som används vid beräkningen av den bästa skattningen av framtida kassaflöden.

Krav på analys av externa bedömningar

10 §

Ett försäkringsföretag som använder bedömningar från externa kreditvärderingsinstitut vid beräkningar av de försäkringstekniska avsättningarna eller solvenskapitalkravet ska, när det är möjligt, göra en egen bedömning av de externa värderingarna.

En egen risk- och solvensbedömning

11 §

Ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning.

I den egna risk- och solvensbedömningen ska försäkringsföretaget göra en bedömning av

1. företagets totala solvensbehov med hänsyn till dess specifika riskprofil, risktolerans och affärsstrategi,

2. företagets fortlöpande efterlevnad av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven, eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, samt försäkringstekniska avsättningar, och

3. hur betydande skillnaderna är mellan företagets riskprofil och de antaganden om risker som har legat till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

För bedömningen enligt andra stycket 1 ska försäkringsföretaget ha processer som säkerställer att de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerade för, på såväl kort som lång sikt, identifieras och värderas. Företaget ska kunna redovisa de metoder som använts vid bedömningen.

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 §, volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 §, en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna enligt 5 kap. 12 §, ska i den bedömning som avses i andra stycket 2 göra en bedömning av efterlevnaden av bestämmelserna om solvens- och minimikapitalkraven, såväl med som utan användning av matchningsjustering, volatilitetsjustering, justerad riskfri räntestruktur eller tillfälligt

avdrag vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna.

Den egna risk- och solvensbedömningen ska ingå som en integrerad del i ett försäkringsföretags affärsstrategier och ska beaktas vid företagets strategiska beslut.

Regelbundna bedömningar

12 §

Ett försäkringsföretag ska genomföra en egen risk- och solvensbedömning minst en gång per år. Om en väsentlig förändring skett av de risker som försäkringsföretaget är utsatt för, ska en ny sådan bedömning genomföras snarast möjligt.

Rapportering

13 §

Ett försäkringsföretag ska rapportera resultatet av varje egen risk- och solvensbedömning till Finansinspektionen.

System för internkontroll

14 §

Ett försäkringsföretag ska ha ett system för internkontroll.

Systemet ska omfatta förvaltnings- och redovisningsmetoder, ramar för internkontrollen, lämpliga rapporteringsrutiner och en funktion för regelefterlevnad.

Funktion för riskhantering

15 §

Funktionen för riskhantering ska ges en struktur som underlättar genomförande av riskhanteringsystemet.

Funktion för regelefterlevnad**16 §**

Funktionen för regelefterlevnad ska

1. rapportera till styrelsen och den verkställande direktören i fråga om efterlevnaden av

a) bestämmelserna i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,

b) bestämmelser som har meddelats av Europeiska kommissionen med anledning av Solvens II-direktivet, och

c) de riktlinjer och rekommendationer som har meddelats med anledning av det direktivet av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten,

Finansinspektionen och, om företaget har inrättat en sekundäretablering i ett land inom EES, den behöriga myndigheten i det landet,

2. lämna råd till företagets styrelse och den verkställande direktören om förebyggande av bristande efterlevnad av bestämmelser enligt 1,

3. bedöma konsekvenserna av förändringar i bestämmelser, riktlinjer och rekommendationer enligt 1, och

4. identifiera och bedöma risker för bristande efterlevnad av bestämmelser, riktlinjer och rekommendationer enligt 1.

Funktion för internrevision**17 §**

Funktionen för internrevision ska

1. utvärdera systemet för internkontroll,

2. utvärdera andra delar av företagsstyrningssystemet, och

3. rapportera resultat och lämna rekommendationer efter utvärderingarna till företagets styrelse.

Funktionen för internrevision

ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende från den verksamhet som utvärderas.

Aktuariefunktion

18 §

Aktuariefunktionen ska

1. samordna och svara för kvaliteten i de försäkringstekniska beräkningarna och utredningarna,

2. bistå styrelsen och den verkställande direktören och på eget initiativ rapportera till dem i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av

a) de försäkringstekniska avsättningarna,

b) värderingen av försäkringsriskerna, och

c) återförsäkringsskydd och andra riskreduceringstekniker, och

3. bidra till företagets riskhanteringssystem.

Den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen ska ha de kunskaper och erfarenheter av funktionens uppgifter som är tillräckliga med hänsyn till arten, omfattningen och komplexiteten av riskerna i företagets verksamhet.

Finansinspektionen får för ett försäkringsföretag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b § besluta om undantag från villkoren för behörighet för den som ansvarar för eller utför uppgifter i aktuariefunktionen och från kravet att upprätta en aktuariefunktion.

Uppdragsavtal

19 §

Ett försäkringsföretag får, med de begränsningar som följer av 20 §, uppdra åt någon annan att utföra ett visst arbete och vissa funktioner som ingår i företagets

försäkringsrörelse (uppdragsavtal). Ett sådant uppdrag inskränker dock inte företagets ansvar enligt denna lag.

Begränsningar i möjligheten att ingå uppdragsavtal

20 §

Ett uppdragsavtal får inte avse operativ verksamhet eller funktioner som är av väsentlig betydelse, om det kan leda till att

1. kvaliteten i företagsstyrningssystemet försämras väsentligt,
2. den operativa risken i företaget ökar väsentligt,
3. Finansinspektionens möjlighet att utöva tillsyn försämras, eller
4. försäkringstagarnas möjlighet till tillfredsställelse och fortlöpande service inte kan upprätthållas.

Anmälan av uppdragsavtal

21 §

Ett försäkringsföretag som har ingått ett uppdragsavtal som avser sådan operativ verksamhet eller sådana funktioner som är av väsentlig betydelse ska innan avtalet börjar gälla anmäla detta till Finansinspektionen. Ett försäkringsföretag ska snarast möjligt anmäla till Finansinspektionen om det inträffar väsentliga förändringar inom den operativa verksamheten eller funktionerna.

Åtgärder som krävs av ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal

22 §

Ett försäkringsföretag som ingår ett uppdragsavtal ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att uppdragstagaren

1. samarbetar med Finansinspektionen när det gäller den

verksamhet eller de funktioner som omfattas av uppdragsavtalet,

2. ger försäkringsföretaget, dess revisorer och Finansinspektionen tillgång till uppgifter som rör den verksamhet eller de funktioner som omfattas av uppdragsavtalet, och

3. ger Finansinspektionen faktiskt tillträde till uppdragstagarens lokaler.

Kompletterande riktlinjer m.m.

23 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer. Riktlinjerna ska kompletteras med ett försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Försäkringstekniska riktlinjer för livförsäkring ska ges in till Finansinspektionen senast den dag de börjar användas eller ändras.

Tillsammans med riktlinjerna ska det lämnas en redogörelse för de konsekvenser som riktlinjerna får för försäkringsföretaget samt för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Om det med hänsyn till försäkringarnas beskaffenhet eller av något annat särskilt skäl saknas anledning att upprätta ett försäkringstekniskt beräkningsunderlag, får Finansinspektionen i ett enskilt fall besluta om undantag från skyldigheten att upprätta ett sådant underlag.

24 §

Ett försäkringsföretag ska upprätta och följa riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan företagets intressenter.

25 §

Styrelsen ska fastställa försäkringstekniska riktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekon-

flikter. Riktlinjerna ska utvärderas och ses över minst en gång per år.

Bemyndiganden

26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad ett system för riskhantering enligt 6 § ska innehålla när ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell,

2. innehållet i de riktlinjer för volatilitetsjustering som avses i 7 § fjärde stycket,

3. innehållet i en sådan likviditetsplan som avses i 8 § 1,

4. kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag som använder matchnings- eller volatilitetsjustering enligt 8 § 2,

5. kraven på regelbundna utvärderingar som ska göras av försäkringsföretag när det gäller företagets känslighet för de antaganden som ligger till grund för fastställandet av den relevanta riskfria räntestrukturen enligt 9 §,

6. hur en sådan egen bedömning som avses i 10 § ska genomföras,

7. rapportering av resultat av den egna risk- och solvensbedömning enligt 13 §,

8. vad funktionen för riskhantering enligt 15 § ska ansvara för när ett försäkringsföretag fått tillstånd att använda en partiell eller fullständig intern modell,

9. villkor för behörighet för den som ska ansvara för eller utföra uppgifter i aktuariefunktionen enligt 18 §,

10. innehållet i försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag som avses i 23 §, och

11. vilka uppgifter som riktlinjer för hantering av intressekonflikter enligt 24 § ska omfatta.

11 kap.**6 §**

Utöver 7 kap. 50 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller för försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst, att talan får föras mot ett bolagsstämmobeslut som strider mot de försäkringstekniska riktlinjerna eller placeringsriktlinjerna.

Utöver 7 kap. 50 § aktiebolagslagen (2005:551) gäller för försäkringsaktiebolag som inte får dela ut vinst, att talan får föras mot ett bolagsstämmobeslut som strider mot de försäkringstekniska riktlinjerna.

16 kap. Offentliggörande**Offentliggörande av solvens- och verksamhetsrapport****1 §**

Ett försäkringsföretag ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport en gång per år. Rapporten ska uppdateras i de fall som anges i 4 och 6 §§.

Innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten**2 §**

Solvens- och verksamhetsrapporten ska innehålla en beskrivning av försäkringsföretagets

1. verksamhet och resultat,
2. företagsstyrningssystem,
3. riskprofil,
4. värderingsmetoder för solvensändamål, och
5. solvenssituation.

Ett försäkringsföretag som använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 § ska i rapporten beskriva denna och den portfölj av åtaganden och motsvarande tillgångar på vilka justeringen används samt kvantifiera effekterna av en slopad matchningsjustering på företagets finansiella ställning. Ett försäkringsföretag som använder volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 § ska i rapporten kvantifiera effekterna av en slopad volatilitetsjustering på företagets finans-

iella ställning.

Ett försäkringsföretag får helt eller delvis lämna de uppgifter som ska offentliggöras genom rapporten genom hänvisning till uppgifter som företaget offentliggjort för att uppfylla andra rättsliga eller administrativa krav, om dessa uppgifter är likvärdiga till art och omfattning.

Undantag från kravet på offentliggörande

3 §

Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag inte behöver offentliggöra uppgifter som anges i 2 § första stycket 1–4, om ett offentliggörande skulle innebära att

1. företagets konkurrenter otillbörligt gynnas, eller

2. företaget bryter mot tystnadsplikt avsedd att skydda försäkringstagare eller annan som företaget har en motpartsrelation till.

Ett försäkringsföretag som har beviljats undantag ska ange detta och skälen för undantaget i rapporten.

Uppdateringar av solvens- och verksamhetsrapporten

Uppdateringar om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt

4 §

Ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet ska omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten, om

1. underskottet är betydande, och

2. Finansinspektionen inte har fått någon realistisk åtgärdsplan inom två månader räknat från det datum då företaget upptäckte att underskottet var betydande.

Om Finansinspektionen har ansett att åtgärdsplanen är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom sex månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade.

5 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller solvenskapitalkravet, samtidigt som underskottet är betydande och någon realistisk åtgärdsplan inte har överlämnats till inspektionen inom den tid som anges i 4 § första stycket 2, offentliggöra

- 1. hur stort underskottet är,*
- 2. en förklaring av orsakerna till underskottet,*
- 3. följderna av underskottet, och*
- 4. vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget.*

Uppdateringar om minimikapitalkravet inte är uppfyllt

6 §

Ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet ska omedelbart uppdatera tidigare offentliggjorda uppgifter i solvens- och verksamhetsrapporten, om Finansinspektionen

- 1. bedömer att företaget inte kommer att kunna överlämna en realistisk, kortsiktig finansiell saneringsplan, eller*
- 2. inte har fått någon sådan plan inom en månad från den dag då företaget upptäckte att minimikapitalkravet inte var uppfyllt.*

Om Finansinspektionen har ansett att en finansiell saneringsplan är realistisk, men underskottet inte har korrigerats inom tre månader från det att det upptäcktes, ska underskottet offentliggöras av företaget senast vid utgången av denna period. Samtidigt ska företaget offentliggöra en förklaring av orsakerna till det kvarvarande underskottet, följderna av detta, vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget och vilka ytterligare korrigerande åtgärder som är planerade.

7 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som inte uppfyller minimikapitalkravet, samtidigt som någon av de omständigheter som anges i 6 § första stycket föreligger, offentliggöra

- 1. hur stort underskottet är,*
- 2. en förklaring av orsakerna till underskottet,*
- 3. följderna av underskottet, och*
- 4. vilka korrigerande åtgärder som har vidtagits av företaget.*

System och styrdokument

8 §

Ett försäkringsföretag ska ha upprättat lämpliga informations- och rapporteringssystem för att kunna uppfylla bestämmelserna i 1–7 §§ och ha styrdokument som säkerställer att alla uppgifter som offentliggörs fortlöpande är relevanta.

Solvens- och verksamhetsrapporter samt uppdateringar av dessa ska godkännas av försäkringsföretagets styrelse innan de offentliggörs.

Bemyndiganden**9 §**

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. innehållet i solvens- och verksamhetsrapporten enligt 2 §,

2. vilka uppgifter en ansökan om undantag från kravet på offentliggörande enligt 3 § ska innehålla, och

3. innehållet i informations- och rapporteringssystem och styrdokument enligt 8 §.

17 kap.**2 §**

Finansinspektionen har tillsyn över försäkringsföretag.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

1. denna lag,

2. andra författningar som reglerar försäkringsföretagets näringsverksamhet,

3. företagets bolagsordning eller stadgar, och

4. företagets försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt dess placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter.

2. andra författningar som reglerar företagets verksamhet,

3. företagets bolagsordning eller stadgar,

4. företagets försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag samt riktlinjer för hantering av intressekonflikter, och

5. styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att försäkringsföretagets ägare och ledning uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

Finansinspektionen har dessutom tillsyn över att försäkringsföretagets ägare och styrning uppfyller lämplighetskraven i denna lag.

Finansinspektionens tillsyn ska utgå från en proaktiv och riskbaserad metod.

Samarbete med behöriga myndigheter***Samarbete och utbyte av information*****3 §**

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter och Europeiska kommissionen i den utsträckning

Finansinspektionen ska i sin tillsynsverksamhet samarbeta och utbyta information med behöriga myndigheter, Europeiska kommissionen och Europeiska försäk-

som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

rings- och tjänstepensionsmyndigheten i den utsträckning som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

3 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en annan behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 33, 38, 155 och 158 i Solvens II-direktivet.

7 §

Finansinspektionen får när inspektionen anser att det är nödvändigt genomföra en undersökning hos ett försäkringsföretag.

Styrelsen och den verkställande direktören ska vid den tidpunkt som Finansinspektionen bestämmer hålla försäkringsföretagets tillgångar, räkenskapsmaterial och andra handlingar tillgängliga för granskning av befattningshavare hos inspektionen eller av någon annan som inspektionen har förordnat.

Finansinspektionen får genomföra en undersökning hos ett företag som har fått i uppdrag av ett försäkringsföretag att utföra viss verksamhet eller vissa funktioner, om det behövs för tillsynen av försäkringsföretaget.

Matchningsjustering

7 a §

Om ett försäkringsföretag inte längre uppfyller villkoren för tillstånd att använda matchningsjustering enligt 5 kap. 7 §, ska Finansinspektionen förelägga företaget att åtgärda bristerna inom två månader från den dag då villkoren inte längre var uppfyllda.

Om bristerna inte har åtgärdats inom den tid som anges i första stycket, ska företaget föreläggas att omedelbart upphöra med användningen av matchningsjustering.

8 §

Skyldigheten enligt 5 och 6 §§ att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning gäller även för

1. styrelsen och den verkställande direktören eller motsvarande organ i ett företag vars verksamhet uteslutande ska vara att biträda ett försäkringsföretag eller som ett försäkringsföretag har ett bestämmande inflytande i,

2. ordföranden och den verkställande direktören eller motsvarande befattningshavare i en skaderegleringsnämnd, villkorsnämnd eller i annat liknande organ, som biträder ett försäkringsföretag, och

3. styrelsen och den verkställande direktören i ett aktiebolag, om Finansinspektionen med bolagets samtycke har fattat beslut om en sådan skyldighet.

12 §

En revisor eller en särskild granskare ska genast rapportera till Finansinspektionen om han eller hon vid fullgörandet av sitt uppdrag i ett försäkringsföretag får kännedom om förhållanden som

1. kan utgöra en väsentlig överträdelse av de författningar som reglerar företagets verksamhet,

2. kan påverka företagets fortsatta drift negativt, *eller*

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 §§ aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

2. kan påverka företagets fortsatta drift negativt,

3. kan leda till att revisorn avstyrker att balansräkningen eller resultaträkningen fastställs eller till anmärkning enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen (2005:551) eller 8 kap. 13 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, *eller*

4. kan innebära att företaget brister eller har brustit i uppfyllandet av solvens- eller minimikapitalkravet eller av ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

Revisorn och granskaren har en motsvarande rapporteringsskyldighet om han eller hon får kännedom om förhållanden som avses i första stycket vid fullgörande av uppdrag som revisorn eller den särskilda granskaren har i försäkringsföretagets moderföretag eller dotterföretag eller ett företag som har en likartad förbindelse med försäkringsföretaget.

**Redogörelse för företagets
förmåga att hantera ändrade
ekonomiska förhållanden****16 §**

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag upprätta och till inspektionen lämna en redogörelse avseende företagets förmåga att hantera händelser eller förändringar av ekonomiska förhållanden som skulle kunna påverka företagets finansiella ställning negativt.

Skyldigheten enligt första stycket gäller även för verksamhet som omfattas av uppdragsavtal enligt 10 kap. 19 §.

**Rapport angående de försäkrings-
tekniska avsättningarna****17 §**

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag lämna in en rapport som utvisar att nivån på de försäkringstekniska avsättningarna är lämplig och att beräkningen av dem utförs med relevanta metoder och med adekvata statistiska underlag.

Tillsyn av intern modell**18 §**

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell lämna in en beräkning av solvenskapitalkravet med användning av standardformeln.

19 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell, men som inte längre uppfyller kraven för att få använda en sådan, lämna in en handlingsplan för hur företaget avser att inom skälig tid rätta till bristerna. En

sådan plan behöver inte upprättas, om företaget kan visa att överträdelsen är ringa.

20 §

Ett företag som inte upprättar och genomför den plan som anges i 19 § ska efter beslut av Finansinspektionen beräkna solvenskapitalkravet med användning av standardformeln.

21 §

På begäran av Finansinspektionen ska ett försäkringsföretag som använder en intern modell verifiera kalibreringen av den interna modellen och kontrollera att dess specifikation stämmer överens med allmänt accepterad marknadspraxis. Detta ska ske genom användning av relevanta referensportföljer och antaganden som har sin grund i externa uppgifter.

Företagsspecifika parametrar

22 §

Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln och det därför är olämpligt att beräkna solvenskapitalkravet enligt denna, får Finansinspektionen besluta att företaget, vid beräkningen av kapitalkravet för riskkategorier som avser försäkringsrisk, ska ersätta en undergrupp av parametrar enligt standardformeln med företagsspecifika parametrar.

Beräkning enligt en intern modell i stället för med standardformeln

23 §

Om ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund

för beräkning av solvenskapitalkravet enligt standardformeln och det därför är olämpligt för företaget att beräkna solvenskapitalkravet enligt denna, får Finansinspektionen besluta att företaget ska använda en fullständig eller partiell intern modell för beräkning av solvenskapitalkravet.

Kapitaltillägg

24 §

Finansinspektionen får efter granskning besluta om ett tillägg till solvenskapitalkravet (kapitaltillägg) för ett försäkringsföretag, om

1. företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt standardformeln, och

a) ett beslut om användning av en intern modell enligt 23 § är olämpligt eller har visat sig sakna verkan, eller

b) en fullständig eller partiell intern modell håller på att utarbetas,

2. företagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som ligger till grund för beräkningen av solvenskapitalkravet enligt en fullständig eller partiell intern modell, till följd av att en eller flera kvantifierbara risker inte beaktats i tillräcklig utsträckning och företaget inte inom skälig tid har anpassat modellen till sin riskprofil,

3. företaget använder matchningsjustering enligt 5 kap. 7 §, volatilitetsjustering enligt 5 kap. 9 §, en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag vid beräkningen av de försäkrings tekniska avsättningarna enligt 5 kap. 12 § och företagets riskprofil avviker väsentligt från

de antaganden som ligger till grund för justeringarna, eller

4. företagets företagsstyrningssystem avviker väsentligt från kraven i 10 kap. 1 §, samtidigt som avvikelserna medför att företaget inte kan garantera en korrekt identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering av de risker som företaget exponeras för eller kan komma att bli exponerat för och det är osannolikt att bristerna kan åtgärdas inom skäligen tid.

25 §

Ett kapitaltillägg som avses i 24 § 1 och 2 ska beräknas så att det säkerställer att försäkringsföretaget uppfyller skyddsnivån enligt 8 kap. 1 §.

Ett kapitaltillägg som avses i 24 § 3 ska vara proportionellt till de väsentliga risker som uppstår till följd av de avvikelser som har föranlett kapitaltillägget.

Ett kapitaltillägg som avses i 24 § 4 ska vara proportionellt mot de risker som finns på grund av bristerna i företagsstyrningssystemet.

26 §

Efter ett beslut om kapitaltillägg ska försäkringsföretagets solvenskapitalkrav utgöras av summan av kapitaltillägget och solvenskapitalkravet beräknat enligt standardformeln eller, om företaget har fått tillstånd att använda en fullständig eller partiell intern modell, i enlighet med denna. Ett kapitaltillägg som beslutas med stöd av 24 § 4 ska inte ingå i solvenskapitalkravet vid beräkning av riskmarginalen i ett företag som värderar bästa skattningen och riskmarginalen separat.

27 §

När kapitaltillägg beslutas enligt 24 § 2 eller 4, ska Finansinspektionen förelägga försäkringsföretaget att vidta de åtgärder som behövs för att avhjälpa de brister som har föranlett kapitaltillägget.

28 §

Ett beslut om kapitaltillägg ska omprövas minst en gång per år. Beslutet ska ändras när de förhållanden som låg till grund för beslutet har ändrats.

14 kap. 18 §

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 16 § och 17 § tredje stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 5 §, och
2. grunderna för bedömningen av tillförlitligheten hos interna modeller enligt 17 § första stycket.

30 §

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 29 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett försäkringsföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 5 § samt när och hur de ska lämnas.

18 kap. Ingripanden

16 kap. 1 §

Finansinspektionen ska ingripa om

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets *näringsverksamhet*, företagets bolagsordning eller stadgar eller företagets försäkringstekniska riktlinjer, beräkningsunderlag, *placeringsriktlinjer* eller riktlinjer för hantering av intressekonflikter,

2. bolagsordningen, stadgarna, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, *placeringsriktlinjerna* eller riktlinjerna för hantering av intressekonflikter inte

1 §

1. ett försäkringsföretag har åsidosatt sina skyldigheter enligt denna lag, andra författningar som reglerar företagets *verksamhet*, företagets bolagsordning eller stadgar eller företagets försäkringstekniska riktlinjer, beräkningsunderlag, riktlinjer för hantering av intressekonflikter eller sådana *styrdokument* som har sin grund i författningar som reglerar företagets *verksamhet*,

2. bolagsordningen, stadgarna, de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget, riktlinjerna för hantering av intressekonflikter eller *styrdokumenten* inte längre är

längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet, eller

3. försäkringsbeståndet inte är tillräckligt för erforderlig riskutjämning.

16 kap. 2 §

Ingripande med stöd av 1 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Finansinspektionen får också med stöd av 7 § begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige.

Om en överträdelse är allvarlig ska försäkringsföretagets tillstånd återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet, eller

2 §

Ingripande med stöd av 1 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning. Finansinspektionen får också med stöd av 10 § begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige.

Åtgärdsplan vid bristande solvenskapitalkrav

4 §

Om ett försäkringsföretag inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen förelägga företaget att

1. inom två månader från dagen då bristerna konstaterades upprätta en åtgärdsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande, och

2. vidta nödvändiga åtgärder för att inom sex månader från dagen då bristen konstaterades återuppfylla solvenskapitalkravet.

Om det är lämpligt, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen enligt första stycket 2 med tre månader.

Förlängd tidsfrist vid exceptionella förhållanden

5 §

Om den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten har meddelat att det föreligger exceptionella förhållanden och dessa förhållanden påverkar ett försäkringsföretag som är föremål

för åtgärder enligt 4 §, får Finansinspektionen förlänga den tidsfrist som avses i 4 § 2 med högst sju år.

Ett försäkringsföretag ska under en sådan tidsfrist var tredje månad ge in en lägesrapport om vilka åtgärder som har vidtagits och i vilken mån solvenskapitalkravet åter uppfyllts.

Om ett försäkringsföretags lägesrapport visar att det inte har skett några väsentliga framsteg med att åter uppfylla solvenskapitalkravet från det att bristen konstaterades fram till dess rapporten gavs in, ska Finansinspektionen besluta att den förlängda tidsfristen ska upphöra att gälla.

6 §

Finansinspektionen ska förelägga ett försäkringsföretag att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att företaget kan uppfylla solvenskapitalkravet utan tillämpning av en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag enligt 5 kap. 12 § senast den 1 januari 2032 och att inom två månader från dagen då bristen konstaterades överlämna en plan för infasning till inspektionen.

Företaget ska lämna en lägesrapport till Finansinspektionen.

7 §

Finansinspektionen ska återkalla ett tillstånd att använda en tillfälligt justerad riskfri räntestruktur enligt 5 kap. 10 § eller ett tillfälligt avdrag enligt 5 kap. 12 §, om den lägesrapport som avses i 6 § andra stycket visar att företaget inte kommer att kunna uppfylla solvenskapitalkravet senast den 1 januari 2032.

Finansiell saneringsplan vid
bristande minimikapitalkrav m.m.

8 §

Om ett försäkringsföretag inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som gäller efter det att företaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, ska Finansinspektionen förelägga företaget att inom en månad från dagen då bristen konstaterades upprätta en finansiell saneringsplan och överlämna planen till inspektionen för godkännande.

Den finansiella saneringsplanen ska innehålla åtgärder som företaget ska vidta för att inom tre månader från den dag då bristen konstaterades åter uppfylla minimikapitalkravet eller det kapitalkrav som gäller efter det att företaget har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §.

16 kap. 7 §

Finansinspektionen får begränsa ett försäkringsföretags förfoganderätt eller förbjuda företaget att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om

1. företaget inte följer gällande bestämmelser om försäkrings- tekniska avsättningar och skuld- täckning,

2. företags kapitalbas understiger en tredjedel av solvens- marginalen eller inte uppfyller gällande krav på garantibelopp,

3. företags kapitalbas understiger solvensmarginalen eller, för ett försäkringsföretag som avses i 9 kap. 1 § första stycket 1, den gruppbase- kapitalbasen understiger den gruppbase- solvensmarginalen enligt 4 § i samma kapitel, och det finns sär- skilda skäl att anta att företags finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller

10 §

1. företaget inte följer gällande bestämmelser om försäkrings- tekniska avsättningar,

2. företaget inte uppfyller sol- venskapitalkravet och det förelig- ger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att före- tagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare,

3. företaget inte uppfyller mini- mikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, eller

4. det vid beslut om återkallelse av företagets tillstånd bedöms vara nödvändigt för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar har.

Finansinspektionen får besluta hur försäkringsverksamheten ska drivas efter ett sådant beslut som avses i första stycket.

16 kap. 8 §

Om någon som ingår i ett försäkringsföretags styrelse eller är dess verkställande direktör inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör inte längre får kvarstå i sin befattning. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess försäkringsföretaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör.

11 §

Om någon som ingår i ett försäkringsföretags styrelse eller är dess verkställande direktör *eller ansvarar för en central funktion* inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4, ska Finansinspektionen återkalla företagets tillstånd. Det får dock ske bara om inspektionen först har beslutat att anmärka på att personen ingår i styrelsen eller är verkställande direktör *eller ansvarar för en central funktion* och om han eller hon, sedan en av inspektionen bestämd tid om högst tre månader har gått, fortfarande finns kvar i styrelsen eller som verkställande direktör *eller som ansvarig för en central funktion*.

I stället för att återkalla tillståndet får Finansinspektionen besluta att en styrelseledamot eller verkställande direktör *eller den som ansvarar för en central funktion* inte längre får kvarstå i sin befattning. Finansinspektionen får då förordna en ersättare. Ersättarens uppdrag gäller till dess försäkringsföretaget har utsett en ny styrelseledamot eller verkställande direktör *eller ansvarig för en central funktion*.

16 kap. 9 §

Finansinspektionen ska återkalla ett försäkringsföretags tillstånd, om företaget

1. inte har anmälts för registrering inom föreskriven tid eller anmälan har avskrivits eller avslagits genom ett beslut som har vunnit laga kraft,

2. *inte inom ett år från det tillstånd gavs har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,*

3. har förklarat sig avstå från tillståndet,

4. *under en sammanhängande*

12 §

2. har förklarat sig avstå från tillståndet,

tid av sex månader inte har drivit försäkringsrörelse, eller

5. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation.

I de fall som avses i första stycket 2 och 4 får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

3. har försatts i konkurs eller om beslut har fattats om att företaget ska gå i tvångslikvidation,

4. inte uppfyller minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, och företagets finansiella saneringsplan är uppenbart otillräcklig, eller

5. inte inom tre månader från den tidpunkt då företaget inte längre uppfyllde minimikapitalkravet eller ett kapitalkrav som ska uppfyllas av ett företag som har beviljats undantag enligt 1 kap. 19 eller 19 b §, har vidtagit de åtgärder som finns angivna i en godkänd finansiell saneringsplan.

16 kap. 10 §

Finansinspektionen får återkalla ett försäkringsföretags tillstånd, om företaget

1. inte längre uppfyller kraven för tillstånd,

2. inte inom *angiven tid* har vidtagit åtgärderna i en plan som har godkänts enligt 5 §, eller

3. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

13 §

2. inte inom ett år från det tillstånd gavs har börjat driva sådan rörelse som tillståndet avser,

3. under en sammanhängande tid av sex månader inte har drivit försäkringsrörelse,

4. inte inom de tidsfrister som anges i 4 och 5 §§ har vidtagit de åtgärder för att åter uppfylla solvenskapitalkravet som finns angivna i en godkänd åtgärdsplan, eller

5. i annat fall allvarligt åsidosätter gällande bestämmelser för verksamheten.

I de fall som anges i första stycket får i stället varning meddelas, om det är tillräckligt.

16 kap. 12 §

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut enligt 7 § till de behöriga

15 §⁴

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut enligt 10 § till de behö-

⁴ Senaste lydelse 2012:198.

myndigheterna i de EES-länder där företaget enligt underrättelse driver försäkringsverksamhet enligt 3 kap. 1 eller 15 §. Ett sådant beslut ska dessutom anmälas till behöriga myndigheter i de EES-länder där företaget har tillgångar samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten *om försäkringsföretaget även bedriver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.*

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut om återkallelse av tillstånd för ett försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse till behöriga myndigheter i övriga länder inom EES samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten *om försäkringsföretaget även bedriver verksamhet avseende tjänstepensionsförsäkring.*

Finansinspektionen får i samband med en anmälan enligt första eller andra stycket begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder. Om företagets tillstånd har återkallats, får begäran avse att den behöriga myndigheten även i övrigt vidtar de åtgärder som behövs för att skydda de intressen som försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar har.

16 kap. 26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om innehållet i en finansiell saneringsplan enligt 4 §.

riga myndigheterna i de EES-länder där företaget enligt underrättelse driver försäkringsverksamhet enligt 3 kap. 1 eller 8 §. Ett sådant beslut ska dessutom anmälas till behöriga myndigheter i de EES-länder där företaget har tillgångar samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Finansinspektionen ska anmäla ett beslut om återkallelse av tillstånd för ett försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse till behöriga myndigheter i övriga länder inom EES samt till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

28 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. *innehållet i en åtgärdsplan enligt 4 §,*

2. *innehållet i en plan för infasning och en lägesrapport enligt 6 §, och*

3. *innehållet i en finansiell saneringsplan enligt 8 §.*

19 kap. Grupptillsyn

Företag som ingår i en grupp

1 §

I en grupp ingår ett företag, dess dotterföretag och andra anknutna företag samt de företag som

dotterföretaget har ett ägarintresse i.

I en grupp ingår även företag som förenas av starka och varaktiga finansiella förbindelser på grund av avtal eller på annat sätt, under förutsättning att ett av företagen genom att samordna beslutsfattandet i företagen utövar ett bestämmande inflytande över de övriga företagen. Det företag som utövar ett bestämmande inflytande ska betraktas som moderföretag och övriga företag som dotterföretag.

Andra stycket gäller endast om det för att upprätta och avsluta sådana finansiella förbindelser som avses där krävs tillstånd av grupp tillsynsmyndigheten.

Fall då grupp tillsyn ska utövas

2 §

Särskild tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp (grupp tillsyn) ska utövas enligt detta kapitel.

Grupp tillsyn enligt 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§ ska utövas över

1. försäkringsföretag som är moderföretag till eller har ägarintresse i åtminstone ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland,

2. försäkringsföretag som har en gemensam eller i huvudsak gemensam ledning med ett annat försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare eller en försäkringsgivare från tredjeland, och

3. försäkringsföretag vars moderföretag är ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES.

Grupp tillsyn enligt 65–73 §§ ska utövas över försäkringsföretag

vars moderföretag är en försäkringsgivare från tredjeland, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES.

Grupptillsyn enligt 41 § ska utövas över försäkringsföretag vars moderföretag är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet.

3 §

I 4–10 §§ finns allmänna bestämmelser om grupptillsyn och i 11 och 12 §§ bestämmelser om beslut att, helt eller delvis, inte beakta ett företag som ingår i en grupp vid grupptillsynen.

Nivån för grupptillsyn

4 §

Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2, ska bestämmelserna om grupptillsyn i 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§ tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som i sin tur är moderföretag till ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 3, ska bestämmelserna om grupptillsyn i 5, 7–40,

42–64 och 74–103 §§ tillämpas enbart på nivån för detta yttersta moderföretag inom EES.

Fortsatt tillsyn över de enskilda försäkringsföretagen

5 §

Ett försäkringsföretag som ingår i en grupp som omfattas av grupp-tillsyn står även under tillsyn som enskilt försäkringsföretag enligt denna lag.

Grupptillsynsmyndigheten och dess ansvar

6 §

För försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1–3 ska det finnas en grupptillsynsmyndighet med ansvar för grupptillsynen. Om det finns flera berörda myndigheter, ska grupptillsynsmyndigheten utses bland dem.

När Finansinspektionen är grupptillsynsmyndighet

7 §

Finansinspektionen ska vara grupptillsynsmyndighet, om det i gruppen finns ett eller flera försäkringsföretag, men ingen EES-försäkringsgivare.

Finansinspektionen ska även vara grupptillsynsmyndighet

1. om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsföretag,

2. om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är moderföretag till ett försäkringsföretag,

3. om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige är moderföretag till ett

försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare,

4. om det i gruppen finns fler än ett sådant försäkringsholdingföretag eller ett sådant blandat finansiellt holdingföretag som avses i artikel 247.2 b iii i Solvens II-direktivet, med huvudkontor i olika stater inom EES, däribland Sverige, och det dessutom i samma stater finns dotterföretag som är försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare varav det dotterföretag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag,

5. om ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag är moderföretag till ett eller flera försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare men inte har huvudkontor i något av de länder där dotterföretagen finns, och det dotterföretag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag,

6. i andra fall än de som anges i 1–5, när ett eller flera försäkringsföretag och en eller flera EES-försäkringsgivare ingår i en grupp och det företag som har den största balansomslutningen är ett försäkringsföretag, eller

7. om inspektionen tillsammans med berörda behöriga myndigheter kommer överens om det i enlighet med bestämmelserna i 8 § andra stycket.

Överenskommelse och beslut om utseende av grupp tillsynsmyndighet

8 §

När Finansinspektionen enligt 7 § ska vara grupp tillsynsmyndighet, får inspektionen tillsammans med berörda behöriga myndigheter komma överens om att en

annan myndighet inom EES än inspektionen ska utses till grupp tillsynsmyndighet. Finansinspektionen får träffa en sådan överenskommelse, om det är olämpligt att inspektionen utses till grupp tillsynsmyndighet med hänsyn till gruppens struktur och den relativa betydelsen av gruppens verksamhet i olika länder.

Om det i ett annat fall än det som avses i första stycket skulle vara olämpligt med hänsyn till en gruppens struktur och den relativa betydelsen av dess verksamhet i olika länder att grupp tillsynsmyndigheten utses enligt de grunder som anges i artikel 247.2 i Solvens II-direktivet, får Finansinspektionen träffa en överenskommelse om att inspektionen eller en behörig myndighet ska vara grupp tillsynsmyndighet för gruppen.

Om en överenskommelse enligt andra stycket innebär att Finansinspektionen utses till grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen fatta ett beslut om detta och överlämna beslutet till gruppen.

En överenskommelse enligt första eller andra stycket får träffas inom tre månader från den dag då frågan om en sådan överenskommelse väcktes av en berörd myndighet. Den berörda gruppen ska ges tillfälle att yttra sig.

Hänskjutande av ett ärende om utseende av grupp tillsynsmyndighet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten

9 §

Om Finansinspektionen eller någon av de berörda behöriga myndigheterna inom den tre-

månadersfrist som anges i 8 § har hänskjutit ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och begärt myndighetens hjälp i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, ska inspektionen och de berörda behöriga myndigheterna invänta det beslut som Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i samma förordning. Finansinspektionen ska följa ett sådant beslut i sak. Om Finansinspektionen utsetts till grupptillsynsmyndighet, ska inspektionen överlämna beslutet och skälen för det till försäkringsföretaget och tillsynskollegiet.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten efter det att tremånadersperioden löpt ut eller ett beslut har fattats.

10 §

Om ett beslut enligt 8 och 9 §§ inte kan fattas, ska uppgiften som grupptillsynsmyndighet utföras av den myndighet som följer av artikel 247.2 i Solvens II-direktivet.

Beslut om att inte beakta ett företag i en grupp vid grupptillsynen

11 §

När Finansinspektionen är grupptillsynsmyndighet får inspektionen i ett enskilt fall besluta att, helt eller delvis, inte beakta ett företag som ingår i en grupp vid grupptillsynen om

1. företaget är beläget i ett land utanför EES och det finns rättsliga hinder mot överföring av nöd-

vändig information,

2. företaget är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med grupp tillsynen, eller

3. det skulle vara olämpligt eller vilseledande med hänsyn till syftet med grupp tillsynen att låta företaget omfattas av den.

När bestämmelsen i första stycket 2 är tillämplig på flera företag, får ett sådant beslut inte fattas, utom om företagen tillsammans är av ringa betydelse med hänsyn till syftet med grupp tillsynen.

Innan Finansinspektionen fattar ett beslut med stöd av första stycket 2 eller 3 att inte beakta ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare i en grupp ska inspektionen höra de behöriga myndigheter som berörs av beslutet.

12 §

Om Finansinspektionen med stöd av 11 § första stycket 2 eller 3 beslutar att inte beakta en EES-försäkringsgivare i en grupp ska det företag som finns i toppen av gruppen i Sverige, på begäran av Finansinspektionen, lämna de upplysningar som en behörig myndighet i EES-försäkringsgivarens hemland behöver för sin tillsyn av EES-försäkringsgivaren.

Parallella regelverk

13 §

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och tillsyn av konglomerat, särskilt avseende riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med berörda behöriga myndigheter, bevilja undantag från detta kapitel så att

det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för konglomerat.

14 §

Om ett blandat finansiellt holdingföretag omfattas av likvärdiga bestämmelser om tillsyn över försäkringsföretag som ingår i en grupp och om gruppbaserad tillsyn enligt lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, särskilt avseende riskbaserad tillsyn, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med den myndighet som ansvarar för den gruppbaseade tillsynen enligt den lagen, bevilja undantag från detta kapitel så att det blandade finansiella holdingföretaget bara behöver tillämpa de relevanta bestämmelserna för den största sektorn enligt 2 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

15 §

Finansinspektionen ska underätta Europeiska bankmyndigheten och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten om sådana beslut som inspektionen fattar enligt 13 och 14 §§.

Gruppsolvens

Kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå

16 §

Ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1, 2 eller 3 ska säkerställa att det inom gruppen sammantaget finns en gruppbasead kapitalbas som alltid är minst lika med

1. ett gruppbaserat solvenskapitalkrav beräknat enligt 17–22 §§, eller

2. det högre belopp som Finansinspektionen har beslutat med stöd av 29 §.

Vid grupp-solvensberäkningen ska tillgångarna och skulderna värderas enligt 5 kap. 2 §.

Metoder för beräkning av kapitalbas och kapitalkrav

17 §

För företag som ingår i en grupp där det finns ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 ska den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapitalkravet beräknas enligt konsolideringsmetoden (metod 1 enligt artiklarna 230–232 i Solvens II-direktivet).

Om det är lämpligt får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, besluta att den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapitalkravet i stället ska beräknas enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden (metod 2 enligt artikel 233 i Solvens II-direktivet) eller enligt en kombination av de angivna metoderna.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut som avses i andra stycket, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter och med den grupp som beslutet rör. När konsolideringsmetoden används ska bestämmelserna i 7 kap. 2–11 §§ om kapitalbas gälla vid beräkningen av den grupp-baserade kapitalbasen.

Proportionellt beaktande av innehav

18 §

Vid beräkningen av den grupp-baserade kapitalbasen och det grupp-baserade solvenskapital-kravet ska ett anknutet företag beaktas proportionellt efter det innehav som ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 har i det anknutna företaget. Om särskilda skäl talar för det, får innehav och ägarintressen beaktas till en annan andel.

19 §

När Finansinspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, ska inspektionen besluta vilken proportionell andel enligt 18 § som ska beaktas i följande fall:

1. då det inte finns kapital-bindningar mellan vissa av företagen i en grupp,

2. då en berörd behörig myndighet har bedömt att ett direkt eller indirekt innehav av röster eller kapital i ett företag ska räknas som ägarintresse på grund av att ett betydande inflytande utövas över det företaget, eller

3. då en berörd behörig myndighet har bedömt att ett företag är ett moderföretag på grund av att det utövar ett dominerande inflytande över ett annat företag.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter och den grupp som beslutet rör.

Vissa avdrag vid beräkning av den gruppbase-
rade kapitalbasen

20 §

Vid beräkningen av den gruppbase-
rade kapitalbasen ska avdrag
göras så att inte dubbelräkning
sker av poster som ingår i kapital-
basen i flera företag i gruppen.
Vid beräkningen ska avdrag också
göras för värden som skapats
internt inom gruppen och som här-
rör från ömsesidig finansiering.

Standardformeln och interna
modeller på grupp-nivå

21 §

Om det gruppbase-
rade solvens-
kapitalkravet beräknas enligt
konsolideringsmetoden, kan beräk-
ningen ske antingen med använd-
ning av standardformeln eller med
användning av en fullständig eller
partiell intern modell.

Bestämmelserna i 8 kap. 1–3
och 5–11 §§ ska gälla vid
beräkning av det gruppbase-
rade solvenskapitalkravet enligt stand-
ardformeln. Bestämmelserna i
9 kap. 1–18 §§ ska gälla för en
intern modell som används för att
beräkna det gruppbase-
rade solvenskapitalkravet.

Minsta värde av det grupp-
base-
rade solvenskapitalkravet om
konsolideringsmetoden används

22 §

Det gruppbase-
rade solvenskapi-
talkravet ska, om konsoliderings-
metoden används, uppgå till minst
summan av

1. minimikapitalkravet enligt
8 kap. 13–21 §§ för ett sådant
försäkringsföretag som avses i 2 §
andra stycket 1 eller 2, och

2. den proportionella andelen av
minimikapitalkravet för anknutna

försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare.

Det minsta värdet av det grupp-baserade solvenskapitalkravet enligt första stycket ska täckas genom medräkningsbara poster i primärkapitalbasen enligt 7 kap. 12 §.

Tillstånd till användning av interna modeller inom en grupp

23 §

En intern modell som används för beräkning av det grupp-baserade solvenskapitalkravet får även användas för beräkning av solvenskapitalkravet för ett enskilt försäkringsföretag eller en enskild EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen.

En ansökan om tillstånd att använda en intern modell för beräkning av det grupp-baserade solvenskapitalkravet och solvenskapitalkravet för försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen får lämnas in till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet. En sådan ansökan får göras av ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare och dess anknutna företag eller gemensamt av företag som är anknutna till ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag.

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen också ta emot ansökningar om tillstånd att använda en intern modell för beräkningen av solvenskapitalkravet för de försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, om en sådan ansökan görs

1. gemensamt av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 och de övriga försäkringsföretag och

EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, eller

2. gemensamt av sådana försäkringsföretag i en grupp som avses i 2 § andra stycket 3 och sådana EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen.

Om Finansinspektionen, utan att vara grupp tillsynsmyndighet, har tagit emot en sådan ansökan som avses i andra eller tredje stycket och som görs av försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen ska den lämnas över till grupp tillsynsmyndigheten.

Finansinspektionen ska snarast möjligt överlämna ansökningar enligt andra och tredje styckena till de berörda behöriga myndigheterna.

Tillämplig lag vid prövningen av en tillståndsansökan

24 §

När Finansinspektionen prövar en ansökan enligt 23 § andra stycket tillämpas denna lag. Inspektionen får dock även tillämpa bestämmelser som enligt författningar i en annan stat inom EES gäller för en sådan intern modell som avses i ansökan. När ansökan har lämnats in till inspektionen, gäller detta dock bara om det är nödvändigt för en effektiv tillsyn över försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare.

Handläggningen av tillståndsansökningar

25 §

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen inom sex månader från det att en fullständig ansökan enligt 23 § har lämnats in, om möjligt, komma överens med de

berörda behöriga myndigheterna om vilket beslut som bör fattas med anledning av ansökan. Denna överenskommelse och skälen för den ska redovisas skriftligen. Finansinspektionen ska fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen och sända över det till sökandena.

Om en sådan överenskommelse som avses i första stycket inte kan träffas inom den angivna perioden, ska Finansinspektionen ensam fatta beslut med anledning av ansökan. Beslutet ska innehålla de skäl som bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från behöriga myndigheter som kommit till uttryck under sexmånadersperioden.

Twistlösning

26 §

Om Finansinspektionen eller någon av de berörda behöriga myndigheterna inom den sexmånadersperiod som avses i 25 § första stycket har hänskjutit ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, ska inspektionen avvakta med ett beslut enligt 25 § andra stycket och invänta det beslut som Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i samma förordning. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Om ett ärende hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och det beslut som föreslås av panelen

i enlighet med artiklarna 41.2, 41.3 och 44.1.3 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, avvisas, ska Finansinspektionen fatta det slutliga beslutet.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten efter det att den sexmånadersperiod som avses i första stycket har löpt ut eller ett beslut har fattats.

Beslut av en utländsk
grupptillsynsmyndighet

27 §

Ett beslut av en utländsk grupp tillsynsmyndighet gäller i Sverige om det har fattats

1. efter en överenskommelse med anledning av en ansökan enligt artiklarna 231 och 233.5 i Solvens II-direktivet, att använda en intern modell för att beräkna både det grupp baserade solvenskapitalkravet och solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare som ingår i en grupp eller solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag och EES-försäkringsgivare som ingår i gruppen, eller

2. på grund av att myndigheterna inte har kommit överens inom sex månader.

Beslutet är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Åtgärder om ett försäkringsföretags riskprofil avviker från antaganden för den interna modellen på grupp nivå

28 §

När ett försäkringsföretags riskprofil avviker väsentligt från de

antaganden som ligger till grund för en intern modell som beslutats enligt 27 § som omfattar försäkringsföretaget och används för beräkning av ett gruppbaserat solvenskapitalkrav, får Finansinspektionen besluta om ett kapitaltillägg utöver det solvenskapitalkrav som gäller för försäkringsföretaget enligt den interna modellen, om företaget inte på ett korrekt sätt har vidtagit åtgärder med anledning av de synpunkter som myndigheten framfört. Bestämmelserna i 17 kap. 24–28 §§ ska gälla för ett sådant beslut om kapitaltillägg.

Om ett sådant kapitaltillägg som avses i första stycket på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen i stället förelägga försäkringsföretaget att beräkna solvenskapitalkravet enligt standardformeln i 8 kap. 1–3 och 5–11 §§. Finansinspektionen får för ett sådant försäkringsföretag, i enlighet med 17 kap. 24 §, besluta om ett kapitaltillägg utöver det solvenskapitalkrav som framkommer med tillämpning av standardformeln.

Kapitaltillägg på gruppnivå till det gruppbaserade solvenskapitalkravet

29 §

Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, besluta om ett kapitaltillägg utöver det gruppbaserade solvenskapitalkravet, om detta kapitalkrav inte stämmer överens med gruppens riskprofil eller om förutsättningarna enligt 17 kap. 24 § 4 är uppfyllda.

Vid bedömningen av om gruppens riskprofil stämmer överens med det gruppbaserade solvenskapitalkravet ska Finansinspekt-

ionen särskilt beakta om sådana omständigheter som avses i 17 kap. 24 § föreligger med avseende på gruppen.

Bestämmelserna i 17 kap. 25–28 §§ ska gälla för ett sådant beslut om kapitaltillägg som avses i första stycket.

Kontroll av likvärdighet avseende anknutna försäkringsgivare från tredjeland

30 §

I artikel 227.1 och 227.2 i Solvens II-direktivet finns bestämmelser om

1. beaktande av anknutna försäkringsgivare från tredjeland, när solvensen på gruppnivå beräknas, och

2. kontroll av likvärdighet.

Finansinspektionen ska, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet och inga bestämmelser om likvärdighet har antagits av Europeiska kommissionen, på eget initiativ eller på begäran av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 kontrollera om krav på solvensordning, solvenskapitalkrav och kapitalbasposter i ett tredjeland där en anknuten försäkringsgivare är belägen, är likvärdiga med kraven i denna lag.

Innan inspektionen, efter kontroll enligt första stycket, fattar ett beslut om likvärdighet ska den samråda med eventuella berörda behöriga tillsynsmyndigheter och med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Om en annan myndighet har fattat beslut om likvärdighet, får Finansinspektionen fatta ett beslut som avviker från det bara om det

skett väsentliga förändringar i tillsynsordningen i det tredjelandet.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om likvärdighet

31 §

Finansinspektionen får hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, om inspektionen inte samtycker till ett beslut i fråga om likvärdighet som fattats av en grupp tillsynsmyndighet enligt artikel 227.2 i Solvens II-direktivet. Ett ärende får hänskjutas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten inom tre månader från det att grupp tillsynsmyndigheten meddelat sitt beslut.

Återkommande beräkningar av kapitalbas och kapitalkrav på grupp nivå

32 §

Den grupp baserade kapitalbas och det grupp baserade solvenskapitalkrav som gäller enligt detta kapitel ska beräknas minst en gång per år. Beräkningarna ska utföras av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller av ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3.

33 §

Om det i toppen av en grupp finns ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1

eller 2 ska det företaget rapportera resultatet av beräkningarna enligt 32 § och väsentliga uppgifter som ligger till grund för dem till grupp tillsynsmyndigheten. Om det i toppen av en grupp finns ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES, ska i stället det moderföretaget ansvara för rapporteringen.

Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter att ha hört berörda behöriga myndigheter och gruppen, bestämma att ett annat företag i gruppen ska ansvara för rapporteringen enligt första stycket.

34 §

Det företag som ska ansvara för rapporteringen enligt 33 § ska fortlöpande övervaka solvenskapitalkravet för gruppen. Om det finns grundad anledning att anta att gruppens riskprofil förändrats väsentligt sedan dagen för den senaste rapporteringen av solvenskapitalkravet på grupp nivå, ska företaget göra en ny beräkning av detta krav och snarast möjligt rapportera denna till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet. Finansinspektionen får under samma förutsättningar begära en förnyad beräkning av solvenskapitalkravet.

Åtgärder vid bristande efterlevnad av solvenskapitalkravet för gruppen

35 §

Om en grupp inte uppfyller det grupp baserade solvenskapitalkravet enligt 16 § eller om det finns risk för en sådan brist inom tre månader, ska ett sådant

försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 underrätta grupp tillsynsmyndigheten omgående. Grupptillsynsmyndigheten ska informera berörda myndigheter. Gruppens situation ska analyseras inom tillsynskollegiet.

Bestämmelserna i 18 kap. 4–8 §§ om åtgärdsplan, förlängd tidsfrist, underrättelse och finansiell saneringsplan ska gälla i tillämpliga delar vid en sådan brist som avses i första stycket.

Gruppsolvens för försäkringsföretag som är dotterföretag till försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

36 §

När ett försäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES, ska beräkningen av grupp solvens göras med hänsyn även till försäkringsholdingföretaget eller det blandade finansiella holdingföretaget. Beräkningen ska ske enligt 16 § andra stycket samt 17–22 och 29 §§.

Vid beräkningen enligt första stycket ska moderföretaget hanteras som ett försäkringsföretag som omfattas av

1. bestämmelserna om solvenskapitalkrav i 8 kap. 1–11 §§, 9 kap. 1–18 §§, och

2. villkor enligt 7 kap. 2–11 §§, för att poster i kapitalbasen ska få medräknas för att täcka detta krav.

Rapportering av väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner inom en grupp**37 §**

Väsentliga riskkoncentrationer och betydande transaktioner av vissa slag inom en grupp ska minst en gång per år rapporteras till Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet. Vilka dessa slag av riskkoncentrationer och transaktioner är ska, tillsammans med lämpliga tröskelvärden, beslutas av Finansinspektionen för varje enskild grupp. Tröskelvärdena ska baseras på solvenskapitalkrav eller försäkringstekniska avsättningar eller båda dessa värden och hänsyn ska tas till gruppens struktur och riskhanteringssystem. Inspektionen ska, innan dessa beslut meddelas, ha hört berörda behöriga myndigheter och gruppen.

Vid bedömningen av riskkoncentrationer enligt första stycket ska Finansinspektionen beakta risker för spridning inom gruppen, intressekonflikter samt riskernas nivå och omfattning.

Även transaktioner som gjorts med fysiska personer som har nära förbindelser med något företag inom gruppen ska rapporteras.

Om en transaktion har en mycket betydande omfattning, ska den rapporteras snarast möjligt.

38 §

Rapporteringen enligt 37 § ska göras av det försäkringsföretag som finns i toppen av gruppen eller om det inte finns ett sådant företag, av det försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, bestämmer efter att ha hört

berörda behöriga myndigheter och gruppen.

Skuldigheten att rapportera enligt första stycket gäller dock inte om Finansinspektionen enligt 39 § beslutat att inte tillämpa bestämmelserna i denna paragraf.

Undantag då tillsyn även ska utövas enligt lagen om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

39 §

Om det i en grupp finns ett sådant moderföretag som avses i 4 § och det företaget i sin tur är dotterföretag till ett sådant företag som avses i 3 kap. 1 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, får Finansinspektionen, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, besluta att på nivån för detta dotterföretag inte tillämpa bestämmelserna om tillsyn enligt 37 och 38 §§ avseende riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut ska inspektionen samråda med de behöriga myndigheter som berörs av beslutet.

Undantag från kravet på tillsyn över riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp

40 §

Finansinspektionen får, när inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, efter samråd med berörda behöriga myndigheter besluta att tillsyn över sådana riskkoncentrationer och transaktioner inom en grupp som avses i 37 och 38 §§ inte ska utövas på nivån för ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2, eller på nivån för det

försäkringsholdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 och som är ett anknutet företag till en reglerad enhet eller självt är en reglerad enhet eller ett blandat finansiellt holdingföretag som omfattas av lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat.

Tillsyn över transaktioner inom grupper där moderföretaget är ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet

41 §

När ett försäkringsföretag är dotterföretag till ett försäkringsholdingföretag med blandad verksamhet, ska försäkringsföretaget ha en god kontroll över transaktioner med försäkringsholdingföretaget med blandad verksamhet och dess andra anknutna företag.

Vid Finansinspektionens tillsyn över kraven i första stycket ska 37 § gälla i tillämpliga delar.

Företagsstyrningssystem inom en grupp

42 §

Bestämmelserna i 10 kap. om företagsstyrning ska gälla i tillämpliga delar på gruppnivå.

Ettdera av ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 ska ansvara för att kraven i 10 kap. på företagsstyrning i tillämpliga delar följs på gruppnivå. Om det är lämpligt, får Finansinspektionen i

ett enskilt fall besluta att ett annat företag i gruppen ska ansvara för att kraven följs.

I en grupp där det finns ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 ska system för riskhantering, internkontroll och rapportering genomföras konsekvent i alla företag som omfattas av grupp tillsyn så att dessa system och rapporter kan kontrolleras på grupp nivå.

Systemet för internkontroll inom en grupp ska omfatta

1. rutiner avseende gruppsolvans för att identifiera och mäta alla betydande risker gruppen är utsatt för och på lämpligt sätt anpassa kapitalbasen till riskerna, och

2. sunda rapporterings- och redovisningsmetoder för att övervaka och hantera transaktioner inom gruppen och riskkoncentrationer.

43 §

En egen risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen ska genomföras i enlighet med 10 kap. 11–13 §§ av ett sådant

1. försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2, eller
2. försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3.

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet får inspektionen, efter att ha rådfrågat medlemmarna i tillsynskollegiet, besluta att företag som avses i första stycket får göra en egen risk- och solvensbedömning enligt 10 kap. 11–13 §§ på grupp nivå och på nivån för ett dotterföretag inom gruppen. En enda handling

ska omfatta samtliga bedömningar. En sådan handling ska överlämnas samtidigt till Finansinspektionen och till berörda behöriga myndigheter.

Ett beslut enligt andra stycket påverkar inte dotterföretagets skyldigheter enligt 10 kap. 11–13 §§.

Tillgång till information

44 §

Ett försäkringsföretag som avses i 2 §, ett företag som ingår i samma grupp som ett sådant försäkringsföretag och sådana fysiska personer som avses i 37 § tredje stycket ska på begäran lämna information till varandra som behövs för att uppfylla kraven i detta kapitel.

Tystnadsplikt

45 §

En styrelseledamot eller annan befattningshavare hos ett företag som vid fullgörande av skyldigheter enligt detta kapitel får kunskap om affärsförhållanden i ett företag eller hos en person som enligt 44 § ska lämna uppgifter, får inte obehörigen röja vad han eller hon fått veta och inte heller utnyttja kunskapen i strid med uppgiftslämnarens intresse.

Uppgiftsskyldighet

46 §

Ett företag som vid fullgörandet av skyldigheter enligt detta kapitel får sådan kunskap som avses i 45 §, är skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till företaget, om det under en utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål begärs av en undersökningsledare

eller om det i ett ärende om rättslig hjälp i brottmål på framställning av en annan stat eller mellanfolklig domstol begärs av åklagare.

Meddelandeförbud

47 §

Den undersökningsledare eller åklagare som begär uppgifter enligt 46 § får besluta att företaget samt dess styrelseledamöter och anställda inte får röja för kunden eller för någon utomstående att uppgifter har lämnats enligt 46 § eller att det pågår en förundersökning eller ett ärende om rättslig hjälp i brottmål.

Ett sådant förbud får meddelas om det krävs för att en utredning om brott inte ska äventyras eller för att uppfylla en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige.

Förbudet ska vara tidsbegränsat, med möjlighet till förlängning, och får inte avse längre tid än vad som är motiverat med hänsyn till syftet med förbudet. I ett ärende om rättslig hjälp i brottmål får dock förbudet tidsbegränsas bara om den stat eller mellanfolkliga domstol som har ansökt om rättslig hjälp samtycker till detta.

Om ett förbud inte längre är motiverat med hänsyn till dess syfte, ska undersökningsledaren eller åklagaren besluta att förordnandet ska upphöra.

Ansvar

48 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaksamhet bryter mot ett meddelandeförbud enligt 47 § döms till böter.

Skyldighet att lämna upplysningar till Finansinspektionen***49 §***

Ett försäkringsföretag som avses i 2 § ska på begäran av Finansinspektionen lämna de upplysningar som behövs för grupp-tillsynen.

50 §

Om ett försäkringsföretag inte fullgör sin upplysningsskyldighet enligt 49 § inom skälig tid, får Finansinspektionen förelägga ett annat företag inom gruppen att lämna upplysningar som rör detta företag direkt till inspektionen, om upplysningarna behövs för grupp-tillsynen.

Kontroll av information***51 §***

Finansinspektionen får på plats kontrollera all information som behövs för grupp-tillsynen hos

- 1. försäkringsföretag som omfattas av grupp-tillsynen,*
- 2. företag som är anknutna till försäkringsföretaget,*
- 3. moderföretag till försäkringsföretaget, och*
- 4. företag som är anknutna till moderföretaget till försäkringsföretaget.*

52 §

Finansinspektionen ska, på begäran från en behörig myndighet i ett annat land inom EES, på plats kontrollera information som behövs för den myndighetens tillsyn. Inspektionen får utföra kontrollen själv eller uppdra åt en revisor eller annan sakkunnig att göra detta. Om den behöriga myndigheten begär det, får den närvara vid kontrollen. Grupp-tillsynsmyndigheten ska underrättas om de vidtagna åtgärderna.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten**53 §**

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 248, 249, 255 och 260 i Solvens II-direktivet.

Offentliggörande***Offentliggörande av en solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå*****54 §**

Ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 ska offentliggöra en solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå. Rapporten ska offentliggöras minst en gång per år.

Bestämmelserna i 16 kap. 2–8 §§ om offentliggörande ska gälla i tillämpliga delar.

Offentliggörande av en gemensam solvens- och verksamhetsrapport på grupp-nivå och för enskilda företag i en grupp**55 §**

Ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller ett sådant försäkringsholdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag som avses i 2 § andra stycket 3 får, efter tillstånd från Finansinspektionen, om inspektionen är grupp-tillsynsmyndighet, offentliggöra en gemensam solvens- och verksam-

hetsrapport såväl på gruppnivå som för de enskilda företagen i gruppen.

Innan Finansinspektionen ger sitt tillstånd till en gemensam rapport, ska den samråda med berörda behöriga myndigheter i tillsynskollegiet.

Innehållet i den gemensamma solvens- och verksamhetsrapporten

56 §

Den gemensamma rapporten enligt 55 § ska innehålla uppgifter om

1. gruppens samlade verksamhet och solvens enligt 54 §, och

2. varje enskilt dotterföretag inom gruppen som är ett försäkringsföretag eller en EES-försäkringsgivare och uppgifter om dess verksamhet och solvens enligt 16 kap. 2–8 §§.

Saknas sådana uppgifter som avses i första stycket 2 i rapporten, får Finansinspektionen förelägga dotterföretaget att offentliggöra dessa uppgifter, om

1. dotterföretaget är ett försäkringsföretag,

2. Finansinspektionen kräver att jämförbara försäkringsföretag ska offentliggöra dessa uppgifter, och

3. de utelämnade uppgifterna är av väsentlig betydelse.

Bestämmelserna i 16 kap. 2–8 §§ om offentliggörande ska gälla i tillämpliga delar.

Offentliggörande av strukturen på en grupp

57 §

Försäkringsföretag, försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag ska årligen på gruppnivå offentliggöra

1. den juridiska strukturen på den grupp som företaget ingår i,

2. en beskrivning av alla dotterföretag, betydande filialer och väsentliga anknutna företag i gruppen, och

3. gruppens organisations- och beslutsstruktur.

Förseningsavgift för försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

58 §

Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige inte i tid rapporterar eller offentliggör information i enlighet med bestämmelserna i detta kapitel, får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

59 §

Förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar efter det att beslutet om den har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

60 §

Finansinspektionens beslut att ta ut förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 59 §.

61 §

Om förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 59 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

62 §

En beslutad förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Ledningen i försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag**63 §**

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska säkerställa att de som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4.

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska snarast möjligt till Finansinspektionen anmäla ändringar av vilka som ingår i dess ledning enligt första stycket.

Ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska underrätta inspektionen om någon av de personer som avses i första stycket har ersatts på grund av att han eller hon inte längre uppfyller lämplighetskraven.

Ingripande mot försäkringsholdingföretag och blandade finansiella holdingföretag och dess ledning**64 §**

Om någon i ledningen i ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag inte uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4, får Finansinspektionen förelägga företaget att rätta till förhållandet.

Finansinspektionen får förelägga ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt

holdingföretag att vidta åtgärder för att göra rättelse, om holdingföretaget inte uppfyller de krav som ställs på det enligt EU-förordningar som antagits med stöd av Solvens II-direktivet, detta kapitel eller föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel.

Moderföretag utanför EES

Kontroll av likvärdighet

65 §

När ett moderföretag till ett försäkringsföretag är en försäkringsgivare från tredjeland, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES enligt 2 § tredje stycket, gäller bestämmelserna i 66–73 §§, om Finansinspektionen skulle ha varit grupp tillsynsmyndighet för det fall att kriterierna i artikel 247.2 i Solvens II-direktivet vore tillämpliga. Vid bedömningen av om inspektionen skulle ha varit grupp tillsynsmyndighet ska det bortses från den del av toppen av gruppen som ligger utanför EES.

66 §

Finansinspektionen ska, om kommissionen inte antagit någon delegerad akt i frågan, kontrollera om den tillsyn som utövas av en tillsynsmyndighet i tredjeland är likvärdig med den grupp tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet.

Finansinspektionen är skyldig att utföra en sådan kontroll på begäran av moderföretaget eller av en EES-försäkringsgivare inom gruppen.

67 §

Innan Finansinspektionen beslutar i frågan om likvärdighet, ska inspektionen samråda med berörda behöriga myndigheter. Inspektionen ska också före ställningstagandet ha rådfrågat Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Om en annan myndighet har fattat beslut om likvärdighet, får Finansinspektionen fatta ett beslut som avviker från det bara om det har skett väsentliga förändringar i tillsynsordningen i det tredjeland som avses.

Om Europeiska kommissionen har bedömt att tillsynen inte är likvärdig, ska 71 och 72 §§ tillämpas.

68 §

Om ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES, ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare från tredjeland är moderföretag till ett sådant moderföretag som avses i 2 § tredje stycket, ska den kontroll av likvärdighet som avses i 66 § utföras på nivån för detta företag i stället för på nivån för det företag som avses i 2 § tredje stycket.

Om likvärdig tillsyn inte utövas av tillsynsmyndigheten i det tredje land som avses i första stycket, får Finansinspektionen besluta om en ny kontroll av likvärdighet på en lägre nivå, förutsatt att det där finns ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor utanför EES, ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor utanför EES eller en försäkringsgivare från tredjeland som är moderföretag till ett försäkringsföretag.

Om tillsynen är likvärdig

69 §

Finansinspektionen ska förlita sig på den tillsyn som tillsynsmyndigheten i tredjelandet utövar, om denna tillsyn bedöms vara likvärdig med den grupp-tillsyn som föreskrivs i Solvens II-direktivet.

Om tillsynen bedöms vara likvärdig, får Finansinspektionen, efter samråd med berörda tillsynsmyndigheter och i ett enskilt fall, besluta att helt eller delvis inte utöva grupp-tillsyn på nivån för det företaget som finns i toppen av grupp inom EES. Ett sådant beslut får endast fattas om detta skulle leda till en effektivare tillsyn av gruppen.

Om tillsynen är tillfälligt likvärdig

70 §

Grupptillsynen ska utövas av Finansinspektionen i de fall Europeiska kommissionen har fattat ett beslut enligt artikel 260.5 i Solvens II-direktivet, om att den tillsyn som utövas av tillsynsmyndigheten i tredjeland är tillfälligt likvärdig, samtidigt som det finns ett försäkringsföretag som är dotterföretag till ett moderföretag utanför EES och dotterföretaget har en balansomslutning som är större än balansomslutningen för moderföretaget.

Om tillsynen inte är likvärdig

71 §

Om tillsynen inte bedöms likvärdig, ska Finansinspektionen antingen besluta att bestämmelserna om grupp-tillsyn i 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–83 §§ ska tillämpas på gruppen på samma sätt som om företaget i toppen av gruppen hade haft sitt huvudkontor inom EES, eller besluta att en sådan metod

som avses i 72 § ska tillämpas på gruppen.

De allmänna principer och metoder som anges i 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§ ska tillämpas på nivån för ett försäkringsholdingföretag från tredjeland, ett blandat finansiellt holdingföretag från tredjeland eller en försäkringsgivare från tredjeland.

Vid beräkningen av gruppso-lvens ska ett moderföretag i tredjeland hanteras som ett försäkringsföretag som omfattas av samma villkor för att poster i kapitalbasen ska få medräknas för att täcka solvenskapitalkravet som gäller enligt 7 kap. 2–11 §§.

72 §

Efter att ha hört berörda behöriga myndigheter får Finansinspektionen besluta att använda andra tillsynsmetoder än de som följer av 4, 5, 7–40, 42–64 och 74–103 §§, om dessa metoder säkerställer att tillsynen över företagen i gruppen är tillräcklig.

Finansinspektionen ska under-rätta de berörda behöriga myndig-heterna, Europeiska kommissionen och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten när sådana andra tillsynsmetoder används.

73 §

Finansinspektionen får med stöd av 72 § begära att en ägare som har ett bestämmande inflytande över försäkringsföretaget inrättar ett försäkringsholdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES. Inspektionen får då besluta att bestämmelserna i denna lag ska tillämpas på de företag i den grupp som leds av detta holdingföretag.

Nationell undergrupptillsyn

Beslut om nationell undergrupptillsyn

74 §

Om det moderföretag som finns i toppen av en grupp enligt 4 § har huvudkontor i ett annat land inom EES än Sverige, får Finansinspektionen besluta att bestämmelserna om grupptillsyn ska tillämpas även på nivån för ett sådant försäkringsföretag som avses i 2 § andra stycket 1 eller 2 eller på nivån för ett sådant försäkringsholdingföretag med huvudkontor i Sverige eller blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor i Sverige som avses i 2 § andra stycket 3.

75 §

Ett beslut enligt 74 § får begränsas så att det avser ett eller flera av följande områden för grupptillsyn:

1. gruppsolvens enligt 16–36 §§,
2. väsentliga riskkoncentrationer och interna transaktioner inom en grupp enligt 37 och 38 §§, och
3. riskhantering och internkontroll enligt 42 och 43 §§.

Innan Finansinspektionen fattar ett sådant beslut som avses i 74 § ska inspektionen samråda med grupptillsynsmyndigheten och det moderföretag inom EES som finns i toppen av en grupp enligt 4 §.

Beslut om nationell undergrupptillsyn vid tillämpning av särskild tillsynsordning

76 §

Finansinspektionen får inte besluta om nationell undergrupptillsyn enligt 74 §, om det företag som finns i toppen av gruppen inom EES har fått ett sådant tillstånd som avses i artikel 237.1 första stycket i Solvens II-

direktivet att omfattas av en särskild tillsynsordning.

77 §

Om Finansinspektionen har beslutat om nationell undergrupp-tillsyn och det företag som finns i toppen av gruppen inom EES får tillstånd enligt artikel 237.1 första stycket i Solvens II-direktivet att omfattas av en särskild tillsyns-ordning, ska inspektionen upphäva beslutet om undergrupptillsyn.

78 §

Om Finansinspektionen har beslutat om nationell undergrupp-tillsyn avseende gruppsolvens, får det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige inte ges tillstånd att låta något dotter-företag omfattas av den särskilda tillsynsordning som avses i 85 §.

Beräkning av gruppsolvens efter beslut om nationell undergrupptillsyn

79 §

Den metod som grupptillsyns-myndigheten har fastställt för beräkning av gruppsolvens enligt artikel 220 i Solvens II-direktivet ska gälla även för företag som omfattas av ett beslut om nationell undergrupptillsyn avseende gruppsolvens.

Interna modeller och nationell undergrupptillsyn

80 §

Om det företag som enligt 4 § finns i toppen av en grupp inom EES har fått tillstånd enligt artikel 231.1 eller artikel 233.5 i Solvens II-direktivet att använda en intern modell för beräkningen av gruppens solvenskapitalkrav och solvenskapitalkravet för de försäk-ringsföretag och EES-

försäkringsgivare som ingår i gruppen, ska den interna modellen gälla även för företag i gruppen som omfattas av ett beslut om nationell undergrupptillsyn avseende gruppens solvens.

81 §

Finansinspektionen får besluta om kapitaltillägg till gruppens solvenskapitalkrav för det företag som finns i toppen av gruppen inom Sverige i en sådan situation som avses i 80 §, om

1. riskprofilen hos det företag som finns i toppen i undergruppen avviker väsentligt från den riskprofil som den interna modellen är baserad på, och

2. företaget inte vidtar rättelse efter det att inspektionen har förelagt företaget att vidta åtgärder.

82 §

Om kapitaltillägg enligt 81 § på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen under de förutsättningar som anges i 81 § 1 och 2 i stället besluta att företaget som finns i toppen av undergruppen ska beräkna undergruppens solvenskapitalkrav enligt standardformeln.

Överenskommelser om samordnad grupptillsyn över en undergrupp

83 §

Finansinspektionen får komma överens med behöriga myndigheter om samordning av grupptillsynen över en undergrupp som avses i 74 § och en motsvarande undergrupp i dessa behöriga myndigheters hemländer.

Om en överenskommelse enligt första stycket träffats, får nationell undergrupptillsyn enligt 74 § inte utövas.

Bestämmelserna i artikel 216.2–216.6 i Solvens II-direktivet om nationell undergrupptillsyn ska gälla i tillämpliga delar vid samordnad grupptillsyn över en undergrupp.

Om Finansinspektionen träffar en sådan överenskommelse som avses i första stycket, ska inspektionen informera såväl grupptillsynsmyndigheten som företaget som finns i toppen av gruppen inom EES om skälen för överenskommelsen.

Tillsyn över vissa grupper med centraliserad riskhantering – särskild tillsynsordning

Ansökan om tillstånd för dotterföretag att omfattas av särskild tillsynsordning

84 §

Ett försäkringsföretag, en EES-försäkringsgivare, ett försäkringsholdingföretag med huvudkontor inom EES eller ett blandat finansiellt holdingföretag med huvudkontor inom EES som är moderföretag till ett försäkringsföretag får ansöka om tillstånd för dotterföretag att omfattas av bestämmelserna om särskild tillsynsordning i 88–95 §§. Ansökan ska ges in till Finansinspektionen.

När Finansinspektionen tagit emot en ansökan enligt första stycket, ska inspektionen utan dröjsmål överlämna den till övriga medlemmar i tillsynskollegiet.

Beslut om särskild tillsynsordning

85 §

Finansinspektionen ska inom tre månader från den dag då alla medlemmar i tillsynskollegiet fått del av en ansökan enligt artikel 237.1 i Solvens II-direktivet, om möjligt, komma överens med

övriga medlemmar i tillsynskollegiet om vilket beslut som bör fattas med anledning av ansökan. Inspektionen ska fatta beslut i enlighet med överenskommelsen. Beslutet ska innehålla de skäl som bestämt utgången i ärendet och överlämnas till sökandena. Beslutet är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Om en sådan överenskommelse som avses i första stycket inte kan träffas inom den angivna perioden, ska Finansinspektionen, när inspektionen är grupptillsynsmyndighet, ensam fatta beslut med anledning av ansökan. Beslutet ska innehålla de skäl som bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från behöriga myndigheter som kommit till uttryck under tremånadersperioden. Beslutet ska överlämnas till sökanden och till övriga berörda tillsynsmyndigheter. Även ett sådant beslut är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om ansökningar

86 §

Finansinspektionen får hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, om inspektionen inte inom tre månader kan komma överens med berörda behöriga myndigheter

enligt 85 § första stycket. Ett ärende får inte hänskjutas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten efter det att tremånadersperioden löpt ut eller ett beslut har fattats.

Om ett ärende som avses i första stycket hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten och det beslut som föreslås av panelen i enlighet med artiklarna 41.2, 41.3 samt 44.1.3 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, avvisas, ska grupp tillsynsmyndigheten fatta det slutliga beslutet.

87 §

Tillstånd att omfattas av särskild tillsynsordning får meddelas endast om

1. Finansinspektionen utövar grupp tillsyn över moderföretaget på grupp nivå och inte har beslutat att utelämna dotterföretaget med stöd av 11 §,

2. dotterföretaget omfattas av moderföretagets riskhanteringsprocesser och mekanismer för internkontroll samt de berörda myndigheterna har konstaterat att moderföretaget utövar en ansvarsfull ledning över dotterföretaget,

3. moderföretaget har fått ett godkännande enligt artikel 246.4 i Solvens II-direktivet att göra en egen risk- och solvensbedömning som omfattar hela gruppen och på nivån för dotterföretaget, och

4. moderföretaget har fått ett godkännande enligt artikel 256.2 i Solvens II-direktivet att offentliggöra en gemensam solvens- och verksamhetsrapport på grupp nivå och på nivån för dotterföretaget.

Innebörden av särskild tillsynsordning

88 §

Ett moderföretag som fått tillstånd enligt 85 § ska beräkna solvenskapitalkravet för ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning även enligt 89–95 §§. Beräkningarna ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i 29 §.

Åtgärder för det fall dotterföretagets riskprofil avviker från en intern modell inom en grupp

89 §

När solvenskapitalkravet för ett försäkringsföretag som är ett dotterföretag beräknas med en intern modell som beslutats enligt 25 §, får Finansinspektionen, om inspektionen tagit emot en ansökan enligt 84 §, i de fall som avses i 17 kap. 24 §, lämna ett förslag till övriga medlemmar i tillsynskollegiet om att det ska fastställas ett kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som följer av en tillämpning av den interna modellen. Finansinspektionen får föreslå ett sådant kapitaltillägg endast om

1. dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från den interna modellen, och

2. företaget inte inom skälig tid efter inspektionens underrättelse om avvikelsen har anpassat modellen till sin riskprofil.

Om ett sådant kapitaltillägg som avses i första stycket på grund av särskilda omständigheter inte är en lämplig åtgärd, får Finansinspektionen i stället föreslå tillsynskollegiet att dotterföretaget ska beräkna sitt solvenskapitalkrav enligt standardformeln i 8 kap. 1–3 och 5–11 §§.

Åtgärder för det fall dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln

90 §

När solvenskapitalkravet för dotterföretaget beräknas med standardformeln får Finansinspektionen, om inspektionen tagit emot en ansökan enligt 84 §, i undantagsfall föreslå att företaget ersätter en undergrupp av parametrar enligt standardformeln med företagsspecifika parametrar när det beräknar teckningsriskmoduler för livförsäkring, skadeförsäkring och sjukförsäkring, i enlighet med 17 kap. 22 §. Finansinspektionen får lämna ett sådant förslag endast om

1. dotterföretagets riskprofil avviker väsentligt från de antaganden som gjorts för beräkningen enligt standardformeln, och

2. företaget inte inom skälig tid efter inspektionens underrättelse om avvikelsen har anpassat antagandena till sin riskprofil.

Finansinspektionen får under de förutsättningar som anges i första stycket, i de fall som avses i 17 kap. 24 §, föreslå tillsynskollegiet ett kapitaltillägg för dotterföretaget utöver det solvenskapitalkrav som en tillämpning av standardformeln medför.

Beslut efter överenskommelse inom tillsynskollegiet

91 §

Finansinspektionen ska redovisa skälen för de förslag som avses i 89 och 90 §§ för dotterföretaget och tillsynskollegiet. Finansinspektionen ska, om möjligt, komma överens med övriga myndigheter inom tillsynskollegiet om vilket

beslut som ska fattas med anledning av de föreslagna åtgärderna. Finansinspektionen ska även fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

Åtgärder om solvenskapitalkravet inte är uppfyllt

92 §

Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller solvenskapitalkravet, ska Finansinspektionen utan dröjsmål överlämna den åtgärdsplan till tillsynskollegiet som dotterföretaget efter föreläggande enligt 18 kap. 4 § lämnat in till inspektionen för att inom sex månader från det att bristen konstaterades återupprätta nivån för kapitalbasmedlen eller reducera sin riskprofil för att åter uppfylla solvenskapitalkravet. Finansinspektionen ska även lämna ett förslag till godkännande av planen till tillsynskollegiet. Finansinspektionens skyldigheter enligt denna bestämmelse ska inte påverka motsvarande bestämmelser som gäller för tillsynen av ett enskilt försäkringsföretag.

Finansinspektionen ska, om möjligt, inom fyra månader från dagen då bristen konstaterades träffa en överenskommelse inom tillsynskollegiet om inspektionens förslag till godkännande av åtgärdsplanen. Finansinspektionen ska fatta ett beslut i enlighet med överenskommelsen.

Åtgärder vid försämring av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag

93 §

Om Finansinspektionen konstaterar försämringar av de ekonomiska förhållandena i ett dotterföretag som omfattas av särskild

tillsynsordning, ska inspektionen utan dröjsmål underrätta tillsynskollegiet om de åtgärder som inspektionen föreslår. De föreslagna åtgärderna ska diskuteras i tillsynskollegiet, om det inte är en krissituation.

Finansinspektionen ska inom en månad från underrättelsen, om det är möjligt, komma överens med övriga myndigheter inom tillsynskollegiet om vilket beslut som ska fattas med anledning av de föreslagna åtgärderna.

När en överenskommelse inte kan träffas

94 §

Om en sådan överenskommelse som avses i 92 § andra stycket eller 93 § andra stycket inte kan träffas inom den angivna tidsperioden, ska Finansinspektionen ensam fatta ett beslut. Beslutet ska innehålla de skäl som har bestämt utgången i ärendet och redovisa synpunkter och reservationer från berörda behöriga myndigheter som kommit till uttryck under perioden.

Åtgärder om minimikapitalkravet inte är uppfyllt

95 §

Om ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning inte uppfyller minimikapitalkravet, ska Finansinspektionen utan dröjsmål överlämna den finansiella saneringsplan till tillsynskollegiet som dotterföretaget enligt 18 kap. 8 § överlämnat till inspektionen. Finansinspektionen ska även informera tillsynskollegiet om varje åtgärd som dotterföretaget ska vidta för att åter uppfylla minimikapitalkravet. Finansinspektionens skyldigheter enligt denna bestämmelse ska inte påverka mot-

svarande bestämmelser som gäller för tillsynen av ett enskilt försäkringsföretag.

Hänskjutande till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten vid oenighet om åtgärdsförslag

96 §

Finansinspektionen får hänskjuta ett ärende till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten i enlighet med artikel 19 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU, om inspektionen inte inom angiven tid kan komma överens med grupp tillsynsmyndigheten angående sådana förslag som avses i 89, 90, 92 och 93 §§.

Om Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet och inte kan komma överens med den behöriga myndighet som auktoriserat en EES-försäkringsgivare som är ett dotterföretag och som omfattas av särskild tillsynsordning, får inspektionen under de förutsättningar som anges i första stycket hänskjuta ärendet till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Gäller ett ärende ett förslag enligt 89 eller 90 § får det hänskjutas till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten inom en månad från inspektionens förslag.

Finansinspektionen får inte hänskjuta ett ärende enligt 92 eller 93 § till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, om det är en krissituation och inte heller efter det att fyramånadersperioden i 92 § andra stycket eller enmånadsperioden i 93 § andra stycket har löpt ut.

97 §

Om ett ärende hänskjutits till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten enligt 86 eller 96 §, ska Finansinspektionen skjuta upp sitt beslut och invänta det beslut som Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten kan komma att fatta enligt artikel 19.3 i förordning (EU) nr 1094/2010, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU. Finansinspektionen ska följa ett beslut i saken från Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Inspektionen ska även fatta ett beslut i enlighet med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndighetens beslut. Inspektionens beslut ska innehålla de skäl som har bestämt utgången i ärendet och överlämnas till dotterföretaget och tillsynskollegiet. Beslutet är bindande för de berörda företagen och Finansinspektionen och ska ligga till grund för inspektionens tillsyn.

Upphörande av särskild tillsynsordning

98 §

Finansinspektionen ska besluta att ett tillstånd att omfattas av en särskild tillsynsordning enligt 85 § ska upphöra att gälla om:

1. villkoren i 87 § 1, 3 eller 4 inte längre är uppfyllda, eller
2. villkoret i 87 § 2 inte längre är uppfyllt och bristen inte åtgärdas inom rimlig tid.

99 §

När Finansinspektionen är grupptillsynsmyndighet, ska inspektionen i de fall då den särskilda tillsynsordningen har upphört på grund av att villkoret i

87 § 1 inte längre är uppfyllt omedelbart underrätta den berörda behöriga myndigheten och moderföretaget om detta.

100 §

Moderföretaget för ett dotterföretag som omfattas av särskild tillsynsordning ansvarar för att villkoren i 87 § 2–4 är uppfyllda. Om villkoren inte är uppfyllda, ska moderföretaget utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen, om inspektionen är grupp tillsynsmyndighet, och den berörda behöriga myndigheten för dotterföretaget. Moderföretaget ska även lägga fram en plan för att åtgärda bristerna inom rimlig tid.

101 §

När Finansinspektionen är grupp tillsynsmyndighet, ska inspektionen minst en gång per år kontrollera att de villkor som avses i 87 § 2–4 är uppfyllda. Inspektionen ska även genomföra en sådan kontroll på begäran av en berörd behörig myndighet, om den myndigheten har skäl att befara att villkoret inte längre följs.

Om Finansinspektionen vid en kontroll enligt första stycket finner att villkoren inte är uppfyllda, ska inspektionen kräva att moderföretaget lägger fram en plan för att åtgärda bristerna inom rimlig tid.

Bristande villkorsuppfyllelse

102 §

Om Finansinspektionen efter att ha rådfrågat tillsynskollegiet bedömer att en plan som avses i 100 eller 101 § är otillräcklig eller om en sådan plan inte genomförs i rimlig tid, ska villkoren i 87 § 2–4 inte anses uppfyllda. Inspektionen ska omedelbart underrätta den

berörda behöriga myndigheten om detta.

Tillämplig lag vid prövningen av ansökningar

103 §

När Finansinspektionen prövar en ansökan om särskild tillsynsordning, ska denna lag tillämpas. Inspektionen får dock även tillämpa bestämmelser som enligt författningar i en annan stat inom EES gäller för en sådan ansökan. När ansökan har lämnats in till inspektionen, gäller detta dock bara om det är nödvändigt för en effektiv tillsyn över försäkringsföretag eller EES-försäkringsgivare.

Bemyndiganden

104 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

- 1. hur den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas enligt 16–22 §§,*
- 2. hur den gruppbaseade kapitalbasen och det gruppbaseade kapitalkravet ska beräknas när kraven är likvärdiga enligt 30 §,*
- 3. innehållet i samt omfattningen och fullgörandet av rapporteringen enligt 33 §,*
- 4. innehållet i en åtgärdsplan och en finansiell saneringsplan enligt 35 § andra stycket,*
- 5. vilka upplysningar som ett företag ska lämna till Finansinspektionen enligt 37 och 49 §§,*
- 6. företagstyrningssystem inom en grupp enligt 42 §,*
- 7. innehållet i en egen risk- och solvensbedömning inom en grupp enligt 43 §, och*
- 8. hur den gruppbaseade kapi-*

talbasen och det gruppbaserade kapitalkravet ska beräknas enligt 71 § tredje stycket

20 kap. Specialföretag

Tillstånd för specialföretag

Tillståndsplikt

1 §

Tillstånd krävs för att få driva verksamhet som specialföretag.

Förutsättningar för tillstånd

2 §

Ett specialföretag ska ges tillstånd att driva verksamhet, om
1. bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med denna lag och andra författningar som reglerar ett specialföretags bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de särskilda bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av den planerade verksamheten, och

2. den planerade verksamheten kan antas komma att uppfylla kraven enligt bestämmelserna i denna lag och andra författningar som reglerar specialföretagets verksamhet.

Prövning av bolagsordning och stadgar

3 §

Frågan om godkännande av bolagsordning eller stadgar för ett specialföretag ska prövas i samband med att frågan om företaget ska få tillstånd att driva verksamhet som specialföretag prövas.

Ett specialföretags beslut om att anta bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan bolagsordningen eller stadgarna har godkänts.

4 §

Ett specialföretag som har beslutat att ändra sin bolagsordning eller stadgar ska ansöka om godkännande av ändringen. Ändringen ska godkännas om bolagsordningen eller stadgarna stämmer överens med författningar som reglerar ett aktiebolags eller en ekonomisk förenings bolagsordning eller stadgar samt i övrigt innehåller de olika bestämmelser som behövs med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Ett specialföretags beslut om ändring av bolagsordning eller stadgar får inte registreras innan de har godkänts.

Prövning av ansökan

5 §

En ansökan om tillstånd att driva verksamhet som specialföretag, liksom frågor om godkännande av bolagsordning eller stadgar enligt 3 eller 4 §, prövas av Finansinspektionen.

EU-förordningar

6 §

Ytterligare bestämmelser om specialföretag finns i

1. kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II), och

2. kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/462 av den 19 mars 2015 om fastställande av tekniska standarder för genomförande avseende förfaranden för tillsynsmyndighetens godkännande av etablering av specialföretag,

för samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter när det gäller specialföretag samt för att fastställa format och mallar för de uppgifter som specialföretagen ska rapportera i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG

Bestämmelserna gäller

- 1. villkor för tillstånd,*
- 2. obligatoriska avtalsvillkor,*
- 3. företagsstyrningssystem,*
- 4. tillsynsrapportering,*
- 5. solvenskrav,*
- 6. återkallelse av tillstånd, och*
- 7. samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter.*

Tillsyn över specialföretag

Registreringsmyndighet

7 §

Bolagsverket är registreringsmyndighet för specialföretag. Ett specialföretag ska vara registrerat i aktiebolags- eller föreningsregistret med en särskild beteckning. I dessa register skrivs de uppgifter in som enligt författningar ska anmälas för registrering.

Tillsynen och dess omfattning

8 §

Finansinspektionen har tillsyn över specialföretag.

Tillsynen omfattar att verksamheten drivs enligt

- 1. författningar som reglerar specialföretagets verksamhet,*
- 2. företagets bolagsordning eller stadgar, och*
- 3. styrdokument som företaget har upprättat och som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet.*

Upplysningar från ett
specialföretag

9 §

Ett specialföretag ska lämna Finansinspektionen de upplysningar om sin verksamhet som inspektionen begär.

Avgifter till Finansinspektionen

10 §

Specialföretag ska med avgifter bidra till att täcka kostnaderna för Finansinspektionens verksamhet.

Ingripanden mot specialföretag

När Finansinspektionen ska
ingripa

11 §

Finansinspektionen ska ingripa om

1. ett specialföretag har åsidosatt sina skyldigheter

a) enligt författningar som reglerar företagets verksamhet,

b) företagets bolagsordning eller stadgar, eller

c) företagets styrdokument som har sin grund i författningar som reglerar företagets verksamhet, eller

2. bolagsordningen, stadgarna, eller styrdokumentet enligt 1 inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och arten av företagets verksamhet.

Hur inspektionen ska ingripa

12 §

Ingripande med stöd av 11 § sker genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom en viss tid, genom förbud att verkställa beslut eller genom anmärkning.

Om en överträdelse är allvarlig ska specialföretagets tillstånd

återkallas eller, om det är tillräckligt, varning meddelas.

När Finansinspektionen får avstå från ingripande

13 §

Finansinspektionen får avstå från ingripande om

1. en överträdelse är ringa eller ursäktlig,
2. specialföretaget gör rättelse, eller
3. någon annan myndighet har vidtagit åtgärder mot företaget och dessa åtgärder bedöms tillräckliga.

Överträdelser av beslut om rättelser

14 §

Om ett specialföretag driver verksamhet i ett annat land inom EES och företaget inte rättar sig efter Finansinspektionens eller en behörig utländsk myndighets begäran om rättelse, ska inspektionen vidta de åtgärder som behövs för att förhindra fortsatta överträdelser. Inspektionen ska underrätta den behöriga utländska myndigheten om vilka åtgärder som vidtas.

Vid återkallelse av tillstånd

15 §

Om ett specialföretags tillstånd återkallas, får Finansinspektionen bestämma hur avvecklingen av verksamheten ska ske.

Ett beslut om återkallelse får förenas med förbud att fortsätta hela eller delar av verksamheten.

Straffavgift

16 §

Om Finansinspektionen har meddelat ett beslut om anmärkning

eller varning mot ett specialföretag, får inspektionen besluta att företaget ska betala en straffavgift.

Avgiften tillfaller staten.

17 §

Straffavgiften ska fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av specialföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under specialföretagets första verksamhetsår eller om uppgifter om omsättningen annars saknas eller är bristfälliga, får omsättningen uppskattas.

Avgiften får inte vara så stor att specialföretaget efter det att avgiften har påförts inte uppfyller kravet på full finansiering.

18 §

När straffavgiftens storlek fastställs, ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

Förseningsavgift

19 §

Om ett specialföretag inte i tid lämnar de upplysningar som har föreskrivits med stöd av 26 § första stycket får Finansinspektionen besluta att företaget ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

Avgiften tillfaller staten.

Verkställighet av beslut om straffavgift och förseningsavgift

20 §

Straffavgiften eller förseningsavgiften ska betalas till Finansinspektionen inom trettio dagar

efter det att beslutet om den har vunnit laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

21 §

Finansinspektionens beslut att ta ut straffavgift eller förseningsavgift får verkställas utan föregående dom eller utslag, om avgiften inte har betalats inom den tid som anges i 20 §.

22 §

Om straffavgiften eller förseningsavgiften inte betalas inom den tid som anges i 20 §, ska Finansinspektionen lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning av statliga fordringar finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

23 §

En beslutad straffavgift eller förseningsavgift faller bort i den utsträckning verkställighet inte har skett inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

Ingripande mot den som saknar tillstånd

24 §

Om någon driver verksamhet som specialföretag utan att vara berättigad till det, ska Finansinspektionen förelägga denne att upphöra med verksamheten. Inspektionen får besluta hur avvecklingen av verksamheten ska ske. I föreläggandet ska Finansinspektionen upplysa om att rätten efter ansökan av inspektionen kan komma att besluta att företaget ska gå i likvidation om föreläggandet inte följs.

Om det är osäkert om lagen är tillämplig på viss verksamhet, får Finansinspektionen förelägga den som driver verksamheten att lämna

de upplysningar om verksamheten som inspektionen behöver för att bedöma om så är fallet. Den som är revisor i ett företag är skyldig att på begäran av inspektionen lämna sådana upplysningar om företagets verksamhet som revisorn har fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag.

25 §

Om ett specialföretag inte följer ett föreläggande enligt 24 § första stycket att upphöra med verksamheten, ska rätten, efter ansökan av Finansinspektionen, besluta att företaget ska gå i likvidation.

I dessa fall tillämpas 25 kap. 10, 25, 28–44, 46 och 47 §§ aktiebolagslagen (2005:551) och 11 kap. 5 och 7–16 §§ samt 17 § fjärde och femte styckena lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Beslut om likvidation ska inte meddelas om det under ärendets handläggning vid rätten visas att verksamheten har upphört.

Beslutet om likvidation gäller omedelbart.

Bemyndiganden

26 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka upplysningar ett specialföretag ska lämna till Finansinspektionen enligt 9 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om sådana avgifter som avses i 10 §.

21 kap.

17 kap. 1 §

Finansinspektionens beslut i 1 §⁵ Finansinspektionens beslut i

⁵ Senaste lydelse 2013:456.

ärenden enligt 14 kap. 13 §, 17 § första och andra styckena och 16 kap. 23 § andra stycket får inte överklagas.

ärenden enligt 17 kap. 13 § första stycket och 18 kap. 26 § andra stycket får inte överklagas.

17 kap. 5 §

Om beslut i ett ärende om tillstånd enligt 2 kap. 4 § inte har meddelats inom sex månader från det att ansökan gavs in, eller i ett ärende enligt 3 kap. 2, 9, 13 eller 22 § inom tre månader eller i ett ärende enligt 3 kap. 7 eller 17 § inom en månad, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

En begäran om en förklaring som avses i första stycket ska göras hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Om rätten lämnar en förklaring ska ansökan anses ha avslagits av Finansinspektionen om beslut därefter inte har meddelats inom motsvarande tidsfrister som anges i första stycket för respektive ärende.

5 §⁶

Om beslut i ett ärende om tillstånd enligt 2 kap. 4 § inte har meddelats inom sex månader från det att ansökan gavs in, eller i ett ärende enligt 3 kap. 2 § inom tre månader eller i ett ärende enligt 3 kap. 7 eller 17 § inom en månad, får sökanden begära förklaring av domstol att ärendet onödigt uppehålls.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande bedriver verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar gäller för den delen av verksamheten, till och med den 31 december 2019, tillämpliga bestämmelser i 1–7, 14, 16 och 17 kap. i den äldre lydelsen samt föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser. För verksamheten som avser tjänstepensionsförsäkring gäller under angiven tid i övrigt tillämpliga bestämmelser i 10–15 och 19 kap. denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillämpningen enligt första stycket av bestämmelserna i 10 och 19 kap. denna lag på ett försäkringsföretags tjänstepensionsverksamhet.

För ett försäkringsföretag som avses i första stycket gäller bestämmelserna enligt det stycket även den del av försäkringsrörelsen som avser övrig livförsäkringsverksamhet, om denna är av endast ringa omfattning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som avses med ringa omfattning enligt tredje stycket.

Ett försäkringsföretag som avses i första stycket får, efter anmälan till Finansinspektionen, tillämpa denna lag även på verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkring.

3. Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag som senast den 1 januari 2016 upphört med att teckna nya

⁶ Senaste lydelse 2013:456.

försäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta sin verksamhet inte behöver tillämpa delar av denna lag.

För återförsäkringsbolag som senast den 10 december 2007 har upphört att teckna nya återförsäkringsavtal och uteslutande förvaltar sitt befintliga bestånd i syfte att avsluta verksamheten gäller äldre bestämmelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkoren enligt första stycket för undantag och omfattningen av dem.

4. Ett försäkringsföretags kapitalbasposter i primärkapitalet som har emitterats före den 17 januari 2015 och som får ingå i kapitalbasen enligt beslut av Finansinspektionen med stöd av 7 kap. 3 § i den äldre lydelsen, men som den 31 december 2015 får utgöra högst 50 procent av kapitalbasen, ska till och med den 31 december 2025 klassificeras som nivå 1 enligt 7 kap. 7 § denna lag.

Ett försäkringsföretags kapitalbasposter i primärkapitalet som har emitterats före den 17 januari 2015 och som får ingå i kapitalbasen enligt beslut av Finansinspektionen med stöd av 7 kap. 3 § i den äldre lydelsen, men som den 31 december 2015 får utgöra högst 25 procent av kapitalbasen, ska till och med den 31 december 2025 klassificeras som nivå 2 enligt 7 kap. 7 § denna lag.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka typer av kapitalbasposter som ska omfattas av bestämmelserna i första och andra styckena.

5. För ett försäkringsföretag som ompaketerar lån till överlåtbara värdepapper eller andra finansiella instrument gäller, för lån som har emitterats före den 1 januari 2011, villkoren enligt artikel 135.2 i Solvens II-direktivet endast om den underliggande exponeringen har utökats eller blivit ersatt efter den 31 december 2014.

6. För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande inte uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § första stycket, men som uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § i den äldre lydelsen, ska bestämmelserna i denna punkt tillämpas i stället för bestämmelserna i 18 kap. 5 § denna lag.

Finansinspektionen ska förelägga företaget att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla solvenskapitalkravet senast den 31 december 2017 och att var tredje månad överlämna en lägesrapport till Finansinspektionen som ska innehålla en beskrivning av vilka åtgärder som har vidtagits och hur arbetet fortlöper med att uppfylla solvenskapitalkravet.

Om det är lämpligt, får Finansinspektionen förlänga tidsfristen med tre månader.

Om lägesrapporten visar att det inte har skett några väsentliga framsteg när det gäller företagets möjlighet att uppfylla solvenskapitalkravet senast den 31 december 2017, ska bestämmelserna om ingripande i denna lag tillämpas.

7. För försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande inte uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § andra stycket, men som uppfyller kraven på tillräcklig kapitalbas enligt 7 kap. 1 § i den äldre lydelsen, ska bestämmelserna i 18 kap. 8 § och 12 § 4 och 5 denna lag inte tillämpas under det första året efter lagens ikraftträdande.

8. Finansinspektionen får i ett enskilt fall besluta att ett försäkringsföretag vid justering av beräkningen av minimikapitalkravet enligt 8 kap. 14 § denna lag till och med den 31 december 2017 ska använda ett solvenskapitalkrav beräknat enligt standardformeln.

9. De övergångsbestämmelser som enligt 2, 4 och 5, och som enligt 5 kap. 10 §, 8 kap. 12 § och 18 kap. 7 § gäller för enskilda försäkringsföretag gäller, utan hinder av bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå i 19 kap. 16 § denna lag, i tillämpliga delar även på gruppnivå.

10. De övergångsbestämmelser som enligt 6 gäller för enskilda försäkringsföretag gäller, utan hinder av bestämmelserna om kapitalbas och kapitalkrav på gruppnivå i 19 kap. 16 och 35 §§ denna lag, i tillämpliga delar även på gruppnivå om försäkringsföretagen i en grupp uppfyller de gruppbaseade kapitalkraven enligt 9 kap. 4 § i den äldre lydelsen, men inte uppfyller kapitalkravet på gruppnivå.

11. Finansinspektionen får ta ut avgifter även före lagens ikraftträdande för ansökningar och anmälningar enligt de nya bestämmelserna om solvens, specialföretag, undantag beroende på storlek, grupp tillsyn och fastställande av tillämpning av övergångsbestämmelser, när dessa har kommit in till inspektionen före lagens ikraftträdande.

12. Ett försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande har en utjämningsreserv för kreditförsäkring enligt 5 kap. 10 och 11 §§ i den äldre lydelsen ska, utöver nedsättningar för att täcka tekniska underskott i kreditförsäkringsrörelsen, årligen göra de nedsättningar som krävs för att avveckla utjämningsreserven senast den 31 december 2019.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Härigenom föreskrivs att 10 a och 35 §§ lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §¹

En pensionsstiftelses styrelse svarar för att förmögenheten är placerad på ett nöjaktigt sätt och för att stiftelsens medel inte används för annat än stiftelsens ändamål.

För en sådan pensionsstiftelse som avses i 9 a § ska i fråga om placering av förmögenheten i stället för första stycket bestämmelserna i tredje–femte styckena gälla.

Pensionsstiftelsen ska placera tillgångarna på ett sådant sätt att lämplig riskspridning uppnås. Tillgångarna ska placeras på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av stiftelsens ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Av tillgångarna får högst

1. fem procent utgöras av aktier och andra värdepapper som kan jämföras med aktier samt obligationer och andra skuldförbindelser, om värdepapperen eller skuldförbindelserna getts ut av arbetsgivaren, och

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med sådan inbördes anknytning som anges i 6 kap. 15 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), vari arbetsgivaren ingår.

2. tio procent utgöras av sådana tillgångar som avses i 1 och som getts ut av företag i en grupp av emittenter eller låntagare med inbördes anknytning, vari arbetsgivaren ingår. Med en sådan grupp avses två eller flera fysiska eller juridiska personer som utgör en helhet från risksynpunkt därför att någon av dem har direkt eller indirekt ägarinflytande över en eller flera av de övriga i gruppen eller därför att de utan att stå i sådant förhållande har sådan inbördes anknytning att någon eller samtliga av de övriga kan råka i betalningssvårigheter om en av dem drabbas av finansiella problem.

Begränsningarna i tredje stycket 1 och 2 gäller inte sådana tillgångar som svenska staten eller en utländsk stat svarar för.

Beträffande användande av optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument ska pensionsstiftelsen

Optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument får användas för att sänka den finansiella risken i en

¹ Senaste lydelse 2010:2045.

tillämpa 6 kap. 32 § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 34 § 10 samma lag.

pensionsstiftelse eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av stiftelsens tillgångar. Pensionsstiftelsen ska tillämpa föreskrifter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 14 § 3 försäkringsrörelselagen (2010:2043) om användning av derivatinstrument, utom när föreskrifterna gäller effektivisering av förvaltningen av skulderna.

35 §²

Finansinspektionen får meddela de anmärkningar i fråga om en pensionsstiftelses förvaltning som inspektionen anser behövs.

Finansinspektionen ska förelägga pensionsstiftelsen eller styrelsen att vidta rättelse, om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från någon av de bestämmelser som anges i 34 § första stycket,
2. placeringsriktlinjerna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av stiftelsens förvaltning, eller
3. stiftelsen använder olämpliga kreditvärderingsförfaranden eller hänvisningar i placeringsriktlinjerna till kreditbetyg som har utfärdats av ett kreditvärderingsinstitut.

Om Finansinspektionen bedömer att en stiftelse förvaltar medel som avsatts till stiftelsen för personer som anges i 9 a § första stycket på ett sådant sätt som innebär att dessa personers intressen hotas, får inspektionen besluta om att utse en särskild företrädare att sköta hela eller delar av driften av stiftelsen.

Finansinspektionen får även begränsa pensionsstiftelsens förfoganderätt eller förbjuda stiftelsen att förfoga över sina tillgångar i Sverige, om det bedöms vara nödvändigt för att skydda de personer som anges i tredje stycket. Finansinspektionen får besluta hur pensionsstiftelsen ska förvaltas efter ett sådant beslut.

I fråga om styrelsens skyldighet att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning och beträffande tillsynen i övrigt ska bestämmelserna i 14 kap. 5 §, 6 § *andra stycket*, 7 § 1, 13 § första stycket första meningen och andra stycket, 16 § samt 16 kap. 6, 12 och 25 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt föreskrifter som meddelats med stöd av 14 kap.

I fråga om styrelsens skyldighet att lämna upplysningar och hålla tillgångar och handlingar tillgängliga för granskning och beträffande tillsynen i övrigt ska bestämmelserna i 17 kap. 5 §, 7 § *andra stycket*, 8 § 1, 13 § första stycket första meningen och andra stycket, 29 § samt 18 kap. 9, 15 och 27 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt föreskrifter som meddelats med stöd av 17 kap.

² Senaste lydelse 2014:1016.

18 § samma lag tillämpas på motsvarande sätt. 30 § samma lag tillämpas på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

3 Förslag till lag om ändring i förmånsrättslagen (1970:979)

Härigenom föreskrivs att 4 a § förmånsrättslagen (1970:979) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 6 kap. 31 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Föreslagen lydelse

4 a §¹

Förmånsrätt följer med försäkringstagares och andra ersättningsberättigades fordran hos försäkringsgivare i den egendom och i den omfattning som anges i 6 kap. 13 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och 5 kap. 11 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2047.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter att 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §²

Skatteplikt föreligger inte vid

1) förvärv från make, om förvärvet sker i syfte att för sammanläggning åstadkomma enhetliga lagfartsförhållanden för makarnas fasta egendom,

2) förvärv genom byte i den mån ersättningen utgörs av annan fast egendom, om bytet sker för att åstadkomma en lämpligare fastighetsindelning eller utgör ett led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering,

3) sambruksförenings förvärv genom tillskott från medlem och samfällighetsförenings förvärv enligt 5 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,

4) försäkringsföretags förvärv från annat försäkringsföretag i samband med sådant avtal om övertagande av det senare företagets hela försäkringsbestånd, som avses i 10 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

4) försäkringsföretags förvärv från annat försäkringsföretag i samband med sådant avtal om övertagande av det senare företagets hela försäkringsbestånd, som avses i 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043),

5) förvärv av järnväg som ska inskrivas i särskild ordning, eller av mark för sådan järnväg,

6) kommuns eller annan menighets förvärv av mark som enligt detaljplan eller områdesbestämmelser ska användas för allmän plats, begravningsplats eller för sådant ändamål som enligt 2 kap. 2 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) medför att byggnad för ändamålet ska anses som specialbyggnad,

7) förvärv av kronojord genom skatteköp eller annars på grund av skattebrev,

8) förvärv av ständig besittningsrätt till ett kronohemman eller ett krononybygge, då på grund av förvärvet inrymning vinnas i sådan rätt,

9) upplåtelse av tomträtt i en nybildad fastighet, vars mark tidigare helt eller till övervägande del ingått i en fastighet som varit upplåten med tomträtt till samme tomträttshavare, och

10) förvärv som annan än den som avses under 6 gör av mark för allmän begravningsplats eller mark för sådan specialbyggnad enligt 2

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Senaste lydelse 2011:71.

kap. 2 § fastighetstaxeringslagen som är bårhus, krematorium eller Prop. 2015/16:9 byggnad som används för skötsel av allmän begravningsplats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

5 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 7 § konkurslagen (1987:672) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 7 §³

Försäljning av lös egendom som inte sker genom fortsättande av gäldenärens rörelse ska ske på auktion eller på annat sätt efter vad förvaltaren anser vara mest fördelaktigt för boet. Om egendom säljs till konkursgäldenären eller någon denne sådan närstående person som anges i 4 kap. 3 § ska försäljningen ha föregåtts av ett offentligt anbudsförfarande, om särskilda skäl inte gör det obehövligt.

Lös egendom i vilken en borgenär har panträtt eller någon annan särskild förmånsrätt får inte utan hans samtycke säljas på annat sätt än på auktion, om hans rätt är beroende av försäljningen. Även om samtycke inte lämnas, får egendomen säljas på annat sätt än på auktion, om det är sannolikt att högre pris uppnås därigenom och om tillsynsmyndigheten medger det.

Samtycke enligt andra stycket krävs inte när förvaltaren säljer finansiella instrument, upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller valuta till gällande marknadspris eller när det är fråga om försäljning av lös egendom genom fortsättande av gäldenärens rörelse.

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 10 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Särskilda bestämmelser om överlåtelse av försäkringsbestånd finns i 14 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

³ Senaste lydelse 2010:2052.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument

Härigenom föreskrivs¹ att 2 kap. 17 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 17 §³

Om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten, ska emittenten så snart det är möjligt

1. ge in villkoren till Finansinspektionen för registrering,

2. underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES om villkoren, och

3. offentliggöra villkoren enligt 29 §.

De slutliga villkoren ska endast innehålla information som rör innehållet i värdepappersnoten.

Om ett grundprospekt eller ett tillägg till detta inte innehåller de slutliga villkoren för ett erbjudande av överlåtbara värdepapper till allmänheten, ska emittenten så snart det är möjligt ge in villkoren till Finansinspektionen för registrering och offentliggöra dessa enligt 29 §.

Finansinspektionen ska så snart det är möjligt underrätta berörd behörig myndighet i en annan stat inom EES och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten om villkoren.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Lagen omtryckt 1992:558.

³ Senaste lydelse 2012:378.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag att 1 kap. 1 § och 6 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag är tillämplig på försäkringsföretag. Med försäkringsföretag avses försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar som omfattas av försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Bestämmelserna om koncernredovisning i 7 kap. ska tillämpas på finansiella holdingföretag som uteslutande eller huvudsakligen förvaltar andelar i dotterföretag som är försäkringsföretag eller utländska företag av motsvarande slag. Med finansiellt holdingföretag avses ett aktiebolag, ett handelsbolag eller en ekonomisk förening vars verksamhet uteslutande eller så gott som uteslutande består i att i vinstsyfte förvärva och förvalta andelar i dotterföretag.

Från denna lag får medges undantag för sådana försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 19 och 20 §§ samma lag. Frågor om sådana undantag prövas av Finansinspektionen.

Från denna lag får medges undantag för sådana försäkringsföretag som får undantas från försäkringsrörelselagen enligt 1 kap. 20 § samma lag. Frågor om sådana undantag prövas av Finansinspektionen.

För sådana företag som medgivits undantag från denna lag ska i stället sådana föreskrifter som meddelats med stöd av 4 § andra stycket gälla.

6 kap.

1 §³

Med beaktande av det som föreskrivs i andra stycket ska följande bestämmelser i 6 kap. årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas:

1 § första–fjärde styckena om förvaltningsberättelsens innehåll,

2 § om förslag till dispositioner av vinst eller förlust m.m. och

2 a § om vissa upplysningar i förvaltningsberättelsen i aktiebolag vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Det som sägs i 6 kap. 1 § andra stycket 6–8 årsredovisningslagen om upplysningar om kvotvärde ska dock i stället avse nominellt belopp.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

² Senaste lydelse 2013:452.

³ Senaste lydelse 2009:36.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, ska även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll. *Vid tillämpningen av nämnda paragraf ska det som sägs om riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 51 § aktiebolagslagen (2005:551) i stället avse riktlinjer av det slag som avses i 8 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713).*

Försäkringsaktiebolag, vars aktier är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige, ska även tillämpa 6 kap. 1 a § årsredovisningslagen om förvaltningsberättelsens innehåll.

Försäkringsaktiebolag, vars aktier, teckningsoptioner eller skuldebrev är upptagna till handel på en reglerad marknad, ska även tillämpa 6 kap. 6–9 §§ årsredovisningslagen om bolagsstyrningsrapport.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige

Härigenom föreskrivs⁴ i fråga om lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige⁵

dels att 5 kap. 6, 8–9, 13, 14 och 19 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 5 kap. 19 § ska utgå,

dels att 1 kap. 3 och 6 §§, 5 kap. 5, 10, 12 och 16 §§, 6 kap. 8, 9 och 11 §§, 7 kap. 11 § samt 9 kap. 3, 5 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 5 kap. 4 b § och 6 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §⁶

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 14 §, får tillämpas för sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna 1 och 2 försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt för avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 5 § femte stycket och 14 §, behöver inte tillämpas för livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV försäkringsrörelselagen om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 12 §, får tillämpas för sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 11 § första stycket klasserna 1 och 2 försäkringsrörelselagen (2010:2043) samt för avgångsbidragsförsäkringar.

Bestämmelserna om livförsäkring i denna lag, med undantag för 5 kap. 5 och 12 §§, behöver inte tillämpas för livförsäkringar som avses i 2 kap. 12 § klasserna I b och IV försäkringsrörelselagen om premien är beräknad och bestämd för längst fem år.

6 §⁷

Med *skadeförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 11 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

⁴ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

⁵ Senaste lydelse av

5 kap. 6 § 1999:602

5 kap. 8 § 2010:2060

5 kap. 8 a § 1999:602

5 kap. 9 § 2010:2060

5 kap. 13 § 2010:2060

5 kap. 14 § 2010:2060

5 kap. 19 § 2010:2060.

⁶ Senaste lydelse 2010:2060.

⁷ Senaste lydelse 2010:2060.

Med *livförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen.

Med *tjänstepensionsförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 1 kap. 8 § försäkringsrörelselagen.

Med *tjänstepensionsförsäkring* förstås i denna lag sådan *livförsäkring som har samband med yrkesutövning och där utbetalning av försäkringsbelopp (engångsbelopp eller periodiska utbetalningar) är beroende av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder samt försäkring som meddelas som tillägg till sådana livförsäkringar.*

Med *återförsäkring* förstås i denna lag sådan försäkring som avses i 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen.

Med tjänstepension förstås i denna lag sådana avtal som ett utländskt tjänstepensionsinstitut ingår med arbetsgivare här i landet och som syftar till att trygga förmåner som har samband med yrkesutövning och som

1. betalas ut i form av engångsbelopp eller periodiska utbetalningar och beror av att en eller flera personer uppnår eller förväntas uppnå en viss ålder, eller

2. kompletterar förmåner enligt 1 och tillhandahålls sekundärt i form av utbetalningar vid dödsfall, invaliditet eller upphörande av anställning eller i form av bidrag eller tjänster vid sjukdom, medellöshet eller dödsfall.

Femte stycket gäller inte sådana avtal om tjänstepension som tecknas för egen räkning av egenföretagare.

Ersättning som betalas i form av livränta eller sjukränta tillhör livförsäkring, om ersättningen betalas från en livförsäkring, och skadeförsäkring, om ersättningen betalas från en skadeförsäkring. Om en sådan ränta har köpts i ett livförsäkringsföretag, ska den dock i detta företag höra till livförsäkring.

För sådan livränta eller sjukränta som tillhör skadeförsäkring gäller de särskilda bestämmelserna om livförsäkring i 5 kap. 2, 5 och 11 §§ samt 7 kap. 4–12 §§.

5 kap.

4 b §

För försäkringsgivare från tredjeland som bedriver försäkringsrörelse i Sverige ska bestämmelserna om företagsstyrning i 10 kap. 1–25 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser gälla.

5 §⁸

En försäkringsgivare från tredje land ska för sin försäkringsrörelse i Sverige redovisa försäkringstekniska avsättningar och utjämningsreserv för förlusttäckning enligt 5 kap. 10 och 11 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043). En försäkringsgivares försäkringstekniska avsättningar ska motsvara de belopp som behövs för att försäkringsgivaren vid varje tidpunkt ska kunna uppfylla alla åtaganden som skäligen kan förväntas uppkomma på grund av ingångna försäkringsavtal. De försäkringstekniska avsättningarna ska motsvara försäkringsgivarens ansvarighet för

1. försäkringsfall, förvaltningskostnader och andra kostnader under resten av avtalsperioden för löpande försäkringar i skadeförsäkringsrörelse (ej intjänade premier och kvardröjande risker) respektive livförsäkringsrörelse (livförsäkringsavsättning),

2. inträffade oreglerade försäkringsfall, kostnader för regleringen av dessa samt återbäring som förfallit till betalning men inte betalats ut (oreglerade skador),

3. sådan återbäring som är garanterad i nominella eller reala belopp (garanterad återbäring) och som inte omfattas av 1 eller 2,

4. sådan återbäring inom livförsäkringsrörelse som är villkorad av värdeförändringar på tillgångar eller av ett visst försäkringstekniskt resultat som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade står risken för (villkorad återbäring), och

5. fondförsäkringar som försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placerings-

En försäkringsgivare från tredjeland ska för sin försäkringsrörelse i Sverige värdera tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska avsättningar, enligt 5 kap. 1–16 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser.

⁸ Senaste lydelse 2010:2060. Ändringen innebär bl.a. att andra–femte styckena tas bort.

riskerna för (fondförsäkringsåtaganden där försäkringstagaren bär placeringsrisken).

Ansvarar flera försäkringsgivare solidariskt för en försäkring, ska endast den del av försäkringen som enligt avtal mellan försäkringsgivarna belöper på en enskild försäkringsgivare beaktas vid beräkningen av den försäkringsgivarens försäkringstekniska avsättningar.

Avsättning för oreglerade skador ska beräknas särskilt för varje försäkringsfall. För skadeförsäkringsrörelse får statistiska metoder användas om de leder till en tillräcklig avsättning med beaktande av skadornas art.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om de försäkringstekniska avsättningarnas innehåll och beräkning.

Vid beräkning av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker respektive livförsäkringsavsättning gäller 5 kap. 3–8 §§ försäkringsrörelselagen.

10 §

Företrädaren för en försäkringsgivare från tredje land skall föra ett register som vid varje tidpunkt visar de tillgångar som används för skuldtäckning och tillgångarnas värde.

Om en tillgång som antecknas i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för skuldtäckning, skall detta antecknas i registret.

Företrädaren för en försäkringsgivare från tredjeland ska föra ett register som vid varje tidpunkt visar de tillgångar som används för att täcka de försäkringstekniska avsättningarna.

Om en tillgång som antecknas i registret har upplåtits med sådan rätt att dess fulla värde inte kan utnyttjas för att täcka försäkringstekniska avsättningar, ska detta antecknas i registret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad ett sådant register ska innehålla.

12 §⁹

En försäkringsgivare från tredje land ska, utöver de tillgångar som innehas för skuldtäckning enligt 8 §, vid varje tidpunkt ha en tillräcklig kapitalbas. Kapitalbasens storlek ska fastställas på grundval av den försäkringsrörelse som försäkringsgivaren bedriver i Sverige. Kapitalbasen ska när verksamheten bedrivs minst uppgå till en nivå som beräknas med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning (solvensmarginal). Kapitalbasen får dock inte understiga ett minimibelopp (garantibelopp). Tillgångar som en försäkringsgivare deponerat i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 1–3 §§ ska beaktas vid bedömning av om kravet på garantibelopp är uppfyllt, dock högst till ett belopp som motsvarar hälften av det minsta beloppet för garantibeloppet.

De poster som ingår i kapitalbasen ska till ett belopp som minst motsvarar solvensmarginalen finnas i ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Dessa poster ska till ett belopp som minst motsvarar en tredjedel av solvensmarginalen finnas i Sverige.

Bestämmelser om att Finansinspektionen i enskilda fall får besluta om undantag från bestämmelserna om beräkning av solvensmarginalen och lokalisering av tillgångar finns i 16–18 §§.

En försäkringsgivare från tredjeland ska ha en kapitalbas som minst uppgår till solvenskapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 1–11 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043). Kapitalbasen får dock inte vara mindre än minimikapitalkravet beräknat enligt 8 kap. 13–15 §§ samma lag.

Kapitalbasen ska beräknas enligt 7 kap. försäkringsrörelselagen.

Vid beräkningen av solvenskapitalkravet och minimikapitalkravet ska hänsyn tas endast till den försäkringsrörelse som försäkringsgivaren bedriver i Sverige.

De tillgångar som motsvarar solvenskapitalkravet ska till minst ett belopp motsvarande minimikapitalkravet finnas i Sverige och överskjutande tillgångar inom ett land som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Bestämmelserna i 9 kap. 1–18 §§ försäkringsrörelselagen om interna modeller ska gälla för försäkringsgivare från tredjeland.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om kapitalbas, solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav samt interna modeller som avser den försäkringsrörelse som en försäkringsgivare från tredjeland bedriver i Sverige.

16 §

Om en försäkringsgivare från tredje land har ansökt om tillstånd att driva verksamhet genom agentur eller filial i ett eller flera länder som hör till Europeiska

Om en försäkringsgivare från tredjeland har ansökt om tillstånd att driva verksamhet genom agentur eller filial i ett eller flera länder som hör till EES, får

⁹ Senaste lydelse 2008:101.

ekonomiska samarbetsområdet, får Finansinspektionen efter ansökan *medge* försäkringsgivaren följande undantag, som endast kan *medges* samtidigt:

1. Den del av depositionen enligt 1 § som *skall* beaktas enligt 12 § *första stycket femte meningen* behöver försäkringsgivaren inte deponera i mer än ett av dessa EES-länder.

2. Vid beräkning av *solvensmarginalen* skall hänsyn tas till försäkringsgivarens verksamhet genom agenturer eller filialer i de andra EES-länderna.

3. De tillgångar som motsvarar *garantibeloppet* får finnas i ett annat av dessa EES-länder.

Finansinspektionen efter ansökan *bevilja* försäkringsgivaren följande undantag, som endast kan *beviljas* samtidigt:

1. Den del av depositionen enligt 1 § som *ska* beaktas enligt 12 § *ffjärde stycket* behöver försäkringsgivaren inte deponera i mer än ett av dessa EES-länder.

2. Vid beräkning av *solvenskapitalkravet* *ska* hänsyn tas till försäkringsgivarens verksamhet genom agenturer eller filialer i de andra EES-länderna.

3. De tillgångar som motsvarar *minimikapitalkravet* får finnas i ett annat av dessa EES-länder.

6 kap.

2 a §

Finansinspektionen får hänskjuta frågor som rör ett förfarande av en behörig myndighet inom EES till Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten för tvistlösning i de fall som framgår av artiklarna 155 och 158 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/51/EU.

8 §¹⁰

Finansinspektionen får i fråga om den verksamhet som en försäkringsgivare från *tredje land* bedriver här i landet meddela de erinringar som inspektionen anser är nödvändiga.

Finansinspektionen *skall* förelägga försäkringsgivaren eller

Finansinspektionen får i fråga om den verksamhet som en försäkringsgivare från *tredjeland* bedriver här i landet meddela de erinringar som inspektionen anser är nödvändiga.

Finansinspektionen *ska* förelägga försäkringsgivaren eller

¹⁰ Senaste lydelse 2004:436.

dennes företrädare att vidta rättelse om inspektionen finner att

1. avvikelse skett från denna lag eller någon annan författning som reglerar försäkringsgivarens näringsverksamhet,

2. de försäkringstekniska riktlinjerna, beräkningsunderlaget och placeringsriktlinjerna inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av försäkringsgivarens rörelse,

3. ett belopp som deponerats i bank eller kreditmarknadsföretag enligt 5 kap. 1–3 §§ minskats genom att värdehandlingarna sjunkit avsevärt i värde eller av annan anledning, eller

4. försäkringsgivarens företrädare eller, om företrädaren är en juridisk person, försäkringsgivarens ombud inte uppfyller de krav som anges i 4 kap. 5 § första stycket 3.

dennes företrädare att vidta rättelse om inspektionen finner att

2. de försäkringstekniska riktlinjerna och beräkningsunderlaget inte längre är tillfredsställande med hänsyn till omfattningen och beskaffenheten av försäkringsgivarens rörelse,

9 §¹¹

Finansinspektionen ska förelägga en försäkringsgivare från tredje land att upprätta och för godkännande överlämna

1. en *finansiell saneringsplan* om Finansinspektionen bedömer att rättigheterna för försäkringsstagarna eller andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar hotas,

2. en *saneringsplan* för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning, om försäkringsgivarens kapitalbas understiger solvensmarginalen enligt 7 kap. 7–16 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), eller

3. en *finansieringsplan* för att skyndsamt återställa kapitalbasen, om den understiger de nivåer som anges i 5 kap. 12–14 §§, eller om garantibeloppet för en livförsäkringsrörelse inte har sådan sammansättning som anges i 5 kap. 12 § andra stycket.

Skyldigheten att upprätta sane-

Finansinspektionen ska förelägga en försäkringsgivare från tredje land att upprätta och för godkännande överlämna

1. en *åtgärdsplan* enligt 18 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser för att återställa en tillfredsställande finansiell ställning, om försäkringsgivarens kapitalbas understiger solvenskapitalkravet enligt 8 kap. 1–11 §§ samma lag, eller

2. en *finansiell saneringsplan* enligt 18 kap. 8 § försäkringsrörelselagen och föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser för att skyndsamt återställa kapitalbasen, om den understiger minimikapitalkravet enligt 8 kap. 13–15 §§ samma lag.

Skyldigheten att upprätta

¹¹ Senaste lydelse 2010:2060. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

ringsplan eller *finansieringsplan* enligt första stycket gäller inte om försäkringsgivaren *medgetts* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten. Om den utländska myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet förbjuder försäkringsgivaren att helt eller delvis förfoga över sina tillgångar ska på begäran av myndigheten, Finansinspektionen vidta samma åtgärder beträffande försäkringsgivarens tillgångar i Sverige. Finansinspektionen får besluta hur verksamheten ska drivas efter ett sådant beslut av den utländska myndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska meddela föreskrifter om innehållet i den finansiella saneringsplan som anges i första stycket 1.

åtgärdsplan eller *finansiell saneringsplan* enligt första stycket gäller inte om försäkringsgivaren *beviljats* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten. Om den utländska myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet förbjuder försäkringsgivaren att helt eller delvis förfoga över sina tillgångar, ska på begäran av myndigheten, Finansinspektionen vidta samma åtgärder beträffande försäkringsgivarens tillgångar i Sverige. Finansinspektionen får besluta hur verksamheten ska drivas efter ett sådant beslut av den utländska myndigheten.

11 §

Finansinspektionen får förbjuda en försäkringsgivare från tredjeland att förfoga över sina tillgångar i Sverige eller begränsa dennes förfoganderätt över tillgångarna, om

1. försäkringsgivaren inte följer gällande bestämmelser om *skuld-täckning*,

2. försäkringsgivarens kapitalbas understiger en tredjedel av solvensmarginalen eller inte uppfyller gällande krav på garanti-belopp,

3. försäkringsgivarens kapitalbas understiger solvensmarginalen och det finns särskilda skäl att anta att försäkringsgivarens finansiella ställning ytterligare kommer att försämrats, eller

4. det bedöms vara nödvändigt för att skydda de försäkrades intressen vid ett beslut om förverkande av försäkringsgivarens koncession.

Finansinspektionen får besluta hur verksamheten *skall* bedrivas efter ett sådant beslut som avses i första stycket.

1. försäkringsgivaren inte följer gällande bestämmelser om *försäkringstekniska avsättningar*,

2. företaget inte uppfyller solvenskapitalkravet och det föreligger särskilda omständigheter som ger anledning att befara att företagets finansiella ställning kommer att försämrats ytterligare,

3. företaget inte uppfyller minimikapitalkravet, eller

Finansinspektionen får besluta hur verksamheten *ska* bedrivas efter ett sådant beslut som avses i första stycket.

Om försäkringsgivaren *medgetts* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten, *skall* inspektionen underrätta den behöriga myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet innan inspektionen vidtar åtgärder.

Om försäkringsgivaren driver verksamhet i ett annat land som tillhör *Europeiska ekonomiska samarbetsområdet* eller har tillgångar placerade där, *skall* Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det landet om beslut som fattats i enlighet med första stycket och, om det behövs, begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder.

Om försäkringsgivaren *beviljats* undantag enligt 5 kap. 16 § och någon annan myndighet än Finansinspektionen har tillsyn över soliditeten, *ska* inspektionen underrätta den behöriga myndighet som kontrollerar försäkringsgivarens soliditet innan inspektionen vidtar åtgärder.

Om försäkringsgivaren driver verksamhet i ett annat land som tillhör *EES* eller har tillgångar placerade där, *ska* Finansinspektionen underrätta den behöriga myndigheten i det landet om beslut som fattats i enlighet med första stycket och, om det behövs, begära att den behöriga myndigheten i samarbete med inspektionen vidtar motsvarande åtgärder.

7 kap.

11 §

Om en försäkringsgivare från tredjeland i annat fall än enligt 4 § första stycket upphör att driva livförsäkringsrörelse i Sverige, är försäkringsgivaren ändå skyldig att på det sätt som anges i 5 kap. 8–10 §§ redovisa tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna för redan meddelade livförsäkringar. Ett ombud som har utsetts av försäkringsgivaren enligt 2 § är skyldig att fullgöra de uppgifter enligt 5 kap. 10 § och 6 kap. 3–4 och 6 §§, som förut har varit företrädarens skyldighet. Om inte tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna redovisas eller om det av annat skäl finns anledning att anta att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, *skall* Finansinspektionen besluta om administration enligt 4 §. Om de tillgångar som avsatts till redovisning anses otillräckliga får dock beslut om

Om en försäkringsgivare från tredjeland i annat fall än enligt 4 § första stycket upphör att driva livförsäkringsrörelse i Sverige, är försäkringsgivaren ändå skyldig att på det sätt som anges i 5 kap. 10 § redovisa tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna för redan meddelade livförsäkringar. Ett ombud som har utsetts av försäkringsgivaren enligt 2 § är skyldig att fullgöra de uppgifter enligt 5 kap. 10 § och 6 kap. 3–4 och 6 §§, som förut har varit företrädarens skyldighet. Om inte tillgångar som motsvarar de försäkringstekniska avsättningarna redovisas eller om det av annat skäl finns anledning att anta att livförsäkringstagarnas rätt på grund av försäkringsavtalen äventyras, *ska* Finansinspektionen besluta om administration enligt 4 §. Om de tillgångar som avsatts till redovisning anses otillräckliga får dock beslut om administration

administration inte meddelas, förrän Finansinspektionen har förelagt försäkringsgivaren att fylla bristen och denna inte täckts inom fyra veckor efter ett sådant föreläggande. Om i ett sådant fall administration inträder, *skall* bestämmelserna i 4 § första stycket om upphörandet av försäkringsgivarens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i landet i stället avse meddelandet av beslut om administration.

inte meddelas, förrän Finansinspektionen har förelagt försäkringsgivaren att fylla bristen och denna inte täckts inom fyra veckor efter ett sådant föreläggande. Om i ett sådant fall administration inträder, *ska* bestämmelserna i 4 § första stycket om upphörandet av försäkringsgivarens rätt att driva livförsäkringsrörelse här i landet i stället avse meddelandet av beslut om administration.

9 kap.

3 §¹²

Finansinspektionen ska innan den yttrar sig ge de berörda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar möjlighet att anmäla om de har något att invända mot överlåtelsen. *Därvid* ska vad som föreskrivs om offentliggörande i 10 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) gälla i tillämpliga delar. Om överlåtelsen har offentliggjorts på motsvarande sätt i Sverige av en behörig myndighet i den överlåtande försäkringsgivarens hemland, *får inspektionen underlätta att offentliggöra ansökan.*

Finansinspektionen ska innan den yttrar sig ge de berörda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar möjlighet att anmäla om de har något att invända mot överlåtelsen. *Då* ska vad som föreskrivs om offentliggörande i 14 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) gälla i tillämpliga delar. Om överlåtelsen har offentliggjorts på motsvarande sätt i Sverige av en behörig myndighet i den överlåtande försäkringsgivarens hemland, *behöver inspektionen inte offentliggöra ansökan.*

5 §¹³

Ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 4 § ska göras av såväl den överlåtande försäkringsgivaren som den övertagande försäkringsgivaren. Det avtal som träffats om överlåtelsen ska *fogas till* ansökningen. För ansökningen gäller 10 kap. 8 och 9 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 4 § ska göras av såväl den överlåtande försäkringsgivaren som den övertagande försäkringsgivaren. Det avtal som träffats om överlåtelsen ska *lämnas in tillsammans med* ansökningen. För ansökningen gäller 14 kap. 8 och 9 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043).

¹² Senaste lydelse 2010:2060.

¹³ Senaste lydelse 2010:2060.

8 §¹⁴

Sedan Finansinspektionen bifallit ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 5 §, ska inspektionen utan dröjsmål kungöra beslutet enligt 10 kap. 1 § 12. När beslutet kungörs övergår ansvaret för det överlåtna försäkringsbeståndet på den övertagande försäkringsgivaren. De försäkringstagare och andra ersättningsberättigade som berörs av överlåtelsen ska underrättas om den enligt 10 kap. 13 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Om det i ett bestånd av försäkring som överlåtits ingår risker som är belägna i eller åtaganden som ska fullgöras i ett annat EES-land, ska Finansinspektionen offentliggöra den beslutade överlåtelsen i det landet enligt bestämmelserna där. Om överlåtelsebeslutet offentliggörs på motsvarande sätt i det berörda landet, behöver inspektionen inte offentliggöra beslutet där.

Sedan Finansinspektionen bifallit ansökan om tillstånd till överlåtelse av försäkringsbestånd enligt 5 §, ska inspektionen utan dröjsmål kungöra beslutet enligt 10 kap. 1 § 12. När beslutet kungörs övergår ansvaret för det överlåtna försäkringsbeståndet på den övertagande försäkringsgivaren. De försäkringstagare och andra ersättningsberättigade som berörs av överlåtelsen ska underrättas om den enligt 14 kap. 13 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹⁴ Senaste lydelse 2010:2060.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2, 8 och 10 §§ lagen (1998:710) med vissa bestämmelser om Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Följande bestämmelser i 5, 6 och 8 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska gälla för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet:

- 5 kap. 1, 2 och 9 §§ om försäkringstekniska avsättningar,
- 5 kap. 4–6 §§ om beräkning av livförsäkringsavsättningar,
- 6 kap. 1–20 och 27–30 §§ om placering av tillgångar som motsvarar försäkringstekniska avsättningar,
- 6 kap. 32 § om användning av optioner och liknande finansiella instrument, och
- 8 kap. 1–3 §§ om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett livförsäkringsföretag. Vad som sägs om dotterföretag i 6 kap. 4 § försäkringsrörelselagen ska avse företag i vilka staten har ett sådant inflytande som anges i 1 kap. 4 § första, andra eller tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554), om myndigheten företräder staten som ägare.

Följande bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043), i lydelsen den 31 december 2015, ska gälla för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet:

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett livförsäkringsföretag. Vad som sägs om dotterföretag i 6 kap. 4 § försäkringsrörelselagen, i lydelsen den 31 december 2015, ska avse företag i vilka staten har ett sådant inflytande som anges i 1 kap. 4 § första, andra eller tredje stycket årsredovisningslagen (1995:1554), om myndigheten företräder staten som ägare.

8 §²

Bestämmelserna i 5 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) om aktuarie i försäkringsföretag som meddelar livförsäkring, och föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 kap.

Bestämmelserna i 5 kap. 14 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), i lydelsen den 31 december 2015, om aktuarie i försäkringsföretag som meddelar livförsäkring, och föreskrifter som

¹ Senaste lydelse 2010:2061.

² Senaste lydelse 2010:2061.

17 § första stycket 2 *samma lag*, har meddelats med stöd av 5 kap. ska gälla för Pensionsmyndighetens 17 § första stycket 2, i lydelsen den premiepensionsverksamhet. 31 december 2015, ska gälla för Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet.

Vid tillämpningen av de bestämmelser och föreskrifter som anges i första stycket ska vad som sägs om verkställande direktören avse myndighetens chef.

10 §³

Följande bestämmelser i Följande bestämmelser i försäkringsrörelselagen försäkringsrörelselagen (2010:2043) ska gälla för (2010:2043), i lydelsen den 31 december 2015, ska gälla för Finansinspektionens tillsyn över Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet: Finansinspektionens tillsyn över Pensionsmyndighetens premiepensionsverksamhet:

- 14 kap. 5 § om skyldighet för styrelsen och vissa befattningshavare att lämna upplysningar till inspektionen,
- 14 kap. 6 § andra stycket om skyldighet för styrelsen och verkställande direktören att hålla försäkringsföretagets räkenskapsmaterial m.m. tillgängligt för granskning,
- 14 kap. 7 § om skyldighet för vissa andra personer att lämna upplysningar m.m. till inspektionen,
- 14 kap. 13 § om rätt för inspektionen att sammankalla ett försäkringsföretags styrelse,
- 14 kap. 16 § om avgifter för att bekosta inspektionens verksamhet,
- 16 kap. 1, 2 och 12 §§ om rätt för inspektionen att ingripa, och
- 17 kap. 1 och 3 §§ om överklagande av inspektionens beslut.

Vid tillämpningen av de bestämmelser som anges i första stycket ska myndigheten anses som ett försäkringsföretag. Vad som sägs om försäkringsföretagets verkställande direktör ska avse myndighetens chef.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

³ Senaste lydelse 2010:2061.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

dels att 8 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 8 § ska utgå,

dels att 9 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad en redogörelse enligt 4 § ska innehålla och

2. beräkning av premieindex eller skadeindex i försäkringsföretag som har fått tillstånd enligt 8 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad en

redogörelse enligt 4 § ska innehålla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2065.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

10 §¹

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 9 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

I de lagar som anges i första stycket finns även bestämmelser om meddelandeförbud och ansvarsbestämmelser för den som bryter mot ett sådant förbud.

Bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns i 19 kap. 46 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), 8 kap. 2 a § lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, 2 kap. 20 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, 1 kap. 11 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 8 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat, 6 kap. 11 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, 1 kap. 12 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, 3 kap. 14 § lagen (2010:751) om betaltjänster, 3 kap. 14 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar och 8 kap. 25 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2014:980.

12 Förslag till lag om ändring i försäkringsavtalslagen (2005:104)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 1 § försäkringsavtalslagen (2005:104) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

1 §¹

Försäkringsbolaget är skyldigt att lämna information enligt detta kapitel. Informationen ska, i den mån det är möjligt, lämnas i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för mottagaren. Informationen ska vara klar och tydlig och avfattad på svenska. Den får lämnas på ett annat språk om mottagaren begär det.

Detta kapitel gäller inte i fråga om personförsäkring som tecknas av en näringsidkare till förmån för sitt företag, om det kan antas att näringsidkaren saknar behov av informationen. Kapitlet är inte heller tillämpligt på sådana försäkringsföreningar som har medgetts undantag enligt 1 kap. 19 § 1 eller 20 § försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Detta kapitel gäller inte i fråga om personförsäkring som tecknas av en näringsidkare till förmån för sitt företag, om det kan antas att näringsidkaren saknar behov av informationen. Kapitlet är inte heller tillämpligt på sådana försäkringsföreningar som har medgetts undantag enligt 1 kap. 19 och 19 b §§ eller 20 § 1 försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2069.

13 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 27 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

1 §¹

Bolagsverket ska föra ett aktiebolagsregister för registrering enligt denna lag eller annan författning.

Av 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att bankaktiebolag ska registreras i bankregistret. Av 14 kap. 1 § försäkringsrörelselagen

(2010:2043) framgår att försäkringsaktiebolag ska registreras i försäkringsregistret. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret, ska hänvisningen beträffande bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag avse bankregistret respektive försäkringsregistret.

I fråga om registrering i aktiebolagsregistret av redovisnings- och revisionshandlingar gäller bestämmelserna i tillämplig lag om årsredovisning i stället för bestämmelserna i detta kapitel.

Av 13 kap. 1 § första stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse framgår att bankaktiebolag ska registreras i bankregistret. Av 17 kap. 1 § försäkringsrörelselagen (2010:2043)

framgår att försäkringsaktiebolag ska registreras i försäkringsregistret. När det i denna lag hänvisas till aktiebolagsregistret, ska hänvisningen beträffande bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag avse bankregistret respektive försäkringsregistret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2071.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat

Häriigenom föreskrivs¹ att 1 kap. 3 § lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 3 §²

I denna lag betyder

1. AIF-förvaltare: en svensk förvaltare av alternativa investeringsfonder enligt 1 kap. 3 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,

2. anknutet företag: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet är att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

3. behörig myndighet: Finansinspektionen eller någon annan myndighet inom EES som utövar tillsyn, individuellt eller på gruppnivå, över ett reglerat företag med huvudkontor inom EES,

4. blandat finansiellt holdingföretag: ett moderföretag som inte är ett reglerat företag och som tillsammans med sina dotterföretag, varav minst ett är ett reglerat företag med huvudkontor inom EES, och andra företag utgör ett finansiellt konglomerat,

5. EES: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. finansiellt institut: ett företag som inte är ett kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag, eller AIF-förvaltare eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva aktier eller andelar,

b) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § samma lag, eller

c) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

7. finansiell sektor: ett eller flera av följande företag

a) kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare eller motsvarande utländska företag samt finansiella institut och anknutna företag (bank- och värdepapperssektorn),

b) försäkringsföretag eller mot-

7. finansiell sektor: ett eller flera av följande företag

a) kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare eller motsvarande utländska företag samt finansiella institut och anknutna företag (bank- och värdepapperssektorn),

b) försäkringsföretag eller mot-

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

² Senaste lydelse 2013:670.

svarande utländska företag och försäkringsholdingföretag (försäkringssektorn), och

c) blandade finansiella holdingföretag,

8. fondbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om värdepappersfonder,

9. försäkringsföretag: ett försäkringsaktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller en försäkringsförening enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043),

10. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller motsvarande utländska företag.

11. institut: kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare,

12. konglomeratdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/89/EU,

13. kreditinstitut: en bank eller ett kreditmarknadsföretag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse,

14. reglerat företag:

- a) ett institut eller ett motsvarande utländskt företag, eller
- b) ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag,

15. relevant behörig myndighet:

- a) en behörig myndighet som ansvarar för tillsynen över en finansiell företagsgrupp, försäkringsgrupp eller en motsvarande utländsk grupp som ingår i ett finansiellt konglomerat, särskilt över det företag som är

svarande utländska företag, försäkringsholdingföretag och *specialföretag* (försäkringssektorn), och

c) blandade finansiella holdingföretag,

10. försäkringsholdingföretag: ett moderföretag som inte är ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett blandat finansiellt holdingföretag och vars huvudsakliga verksamhet är att förvärva och förvalta andelar i dotterföretag som uteslutande eller huvudsakligen är försäkringsföretag eller motsvarande utländska företag eller *specialföretag*,

11. institut: kreditinstitut, värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare,

12. konglomeratdirektivet: Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/87/EG av den 16 december 2002 om extra tillsyn över kreditinstitut, försäkringsföretag och värdepappersföretag i ett finansiellt konglomerat och om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG, 79/267/EEG, 92/49/EEG, 92/96/EEG, 93/6/EEG och 93/22/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/78/EG och 2000/12/EG, senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU,

13. kreditinstitut: en bank eller ett kreditmarknadsföretag enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse,

14. reglerat företag: a) ett institut eller ett motsvarande utländskt företag, eller b) ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett *specialföretag*,

14. reglerat företag:

- a) ett institut eller ett motsvarande utländskt företag, eller
- b) ett försäkringsföretag eller ett motsvarande utländskt företag eller ett *specialföretag*,

det överordnade moderföretaget i bank- och värdepapperssektorn respektive försäkringssektorn,

b) någon annan behörig myndighet än som avses i a som utsetts till samordnare för ett finansiellt konglomerat, eller

c) någon annan behörig myndighet som de myndigheter som avses i a och b kommer överens om är relevant,

16. samordnare: den behöriga myndighet som enligt 4 kap. ansvarar för tillsynen över ett finansiellt konglomerat,

17. sektorsbestämmelser: de bestämmelser i lag och andra författningar som gäller för den rörelse som drivs av institut och försäkringsföretag, och

18. värdepappersbolag: ett svenskt aktiebolag som har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse enligt lagen om värdepappersmarknaden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

15 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

4 §¹

Emittenten ska så snart som möjligt och senast fyra månader efter utgången av varje räkenskapsår offentliggöra sin årsredovisning och, i förekommande fall, en koncernredovisning.

Års- och koncernredovisningar ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i 14 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 4 a kap. sparbankslagen (1987:619), 8 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 a kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker, revisionslagen (1999:1079) och 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

Års- och koncernredovisningar ska vara granskade av emittentens revisor. Revisionsberättelsen ska offentliggöras tillsammans med års- och koncernredovisningen. Bestämmelser om revision finns i 17 kap. 11 och 12 §§ försäkringsrörelselagen (2010:2043), 4 a kap. sparbankslagen (1987:619), 8 kap. lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 a kap. lagen (1995:1570) om medlemsbanker, revisionslagen (1999:1079) och 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2010:2075.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

I databasen får sådana uppgifter behandlas som har samlats in med stöd av

1. 6 kap. 9 § första och andra styckena lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank,
2. 10 kap. 2 § första stycket lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
3. 13 kap. 3 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
4. 7 kap. 4 § första stycket lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
5. 5 kap. 10 och 11 §§ lagen (2006:531) om särskild tillsyn över finansiella konglomerat,
6. 23 kap. 2 § första stycket lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
7. 8 kap. 2 § lagen (2010:751) om betaltjänster,
8. 14 kap. 5 § försäkringsrörelse- 8. 17 kap. 5 § försäkringsrörelse-lagen (2010:2043), lagen (2010:2043),
9. 5 kap. 2 § lagen (2011:755) om elektroniska pengar,
10. 13 kap. 6 § första stycket lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder,
11. 6 kap. 1 § lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, och
12. artiklarna 99–101, 394, 415, 416, 430 och 451 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

2. Den äldre bestämmelsen gäller för försäkringsföretag som vid lagens ikraftträdande fortsätter att bedriva verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar enligt punkten 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (2015:000) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043).

² Senaste lydelse 2014:992.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043)

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

4 kap.

18 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilka åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet, likviditet och riskhantering som avses i 1 §,
2. vilken information enligt 2 § som ett försäkringsföretag ska lämna till försäkringstagarna, till andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar och till dem som erbjuds att teckna en försäkring i företaget,
3. vilka åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla de krav på god försäkringsstandard som avses i 3 §, och
4. villkor för upplåning enligt 5 §. 4. villkor för upplåning enligt 6 §.

Konstitutionsutskottets yttrande

Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2015/16:9 Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet (finansutskottets protokoll den 22 oktober 2015 § 3). Finansutskottet vill att konstitutionsutskottet yttrar sig över tillämpningen av 10 kap. 6 och 8 §§ regeringsformen, och det krav på kvalificerad majoritet vid riksdagens omröstning som föreskrivs där, mot bakgrund av de föreslagna bestämmelserna om grupp tillsyn i 19 kap. försäkringsrörelselagen som i vissa fall innebär att myndighetsutövning som rör svenska företag kommer att utföras av andra myndigheter i EES.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Konstitutionsutskottet anser att regeringsformens krav på kvalificerad majoritet inte är tillämpligt. I en avvikande mening (SD) anförs en annan uppfattning.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen lämnas förslag på hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) i dess lydelse enligt Omnibus II-direktivet (beslutat i april 2014) ska genomföras i svensk rätt. I det sammanhanget har även det s.k. ändringsdirektivet (beslutat i november 2011) – ett direktiv som innehåller vissa ändringar i Solvens II-direktivet med avseende på grupp tillsyn – beaktats. Dessutom föreslås hur de mindre ändringar i prospektdirektivet som framgår av Omnibus II-direktivet ska genomföras.

Solvens II-direktivet innebär en reformering av den grundläggande regleringen på EU-nivå för försäkringsföretag. Det utgör en del av ett samlat regelverk som också innehåller en omfattande kompletterande detaljreglering.

Genom ändringar i prospektdirektivet och Solvens II-direktivet preciseras genom Omnibus II-direktivet de europeiska tillsynsmyndigheternas befogenheter, som ursprungligen fastställts i EU-förordningar om inrättande av dessa myndigheter. Detta krävs för att det europeiska systemet för finansiell tillsyn ska fungera effektivt. Sådana ändringar avser fastställandet av räckvidden för vissa befogenheter som de europeiska tillsynsmyndigheterna har, precisering av andra befogenheter som föreskrivs i unionsrätten samt ändringar som syftar till att uppnå att de europeiska tillsynsmyndigheternas verksamhet fungerar smidigt och effektivt inom ramen för det europeiska tillsynssystemet. Det är i huvudsak fråga om regler som säkerställer ett väl fungerande samarbete mellan de behöriga myndigheterna och de europeiska tillsynsmyndigheterna.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016 med vissa övergångsregler.

Grupptillsyn

Genom Solvens II-direktivet införs en ny och utbyggd reglering av tillsynen över försäkringsföretag som ingår i en grupp av företag (propositionen s. 394 f.). Regleringen ändrar inriktning från att ta sikte på de enskilda försäkringsföretag som ingår i en försäkringsgrupp till att avse hela gruppen sedd som en helhet. I linje med den inriktningen innehåller direktivet bestämmelser om hur regleringen på de olika områdena ska tillämpas på gruppnivå, exempelvis i fråga om kapitalbas, kapitalkrav, rapportering och företagsstyrning.

Grupptillsynen är ett komplement till den tillsyn som ska utövas över de enskilda försäkringsföretagen individuellt. Ett försäkringsföretag som ska underkastas grupp tillsyn ska alltså även stå under tillsyn som enskilt institut.

För de grupper som är verksamma i flera medlemsstater i EU ska det – med något undantag – utses en grupp tillsynsmyndighet, som ansvarar för grupp tillsynen över en viss grupp. Grupp tillsynsmyndigheten och de övriga behöriga myndigheterna i de länder där gruppen finns ska samarbeta inom ramen för ett s.k. tillsynskollegium. I Solvens II-direktivet finns regler dels om hur grupp tillsynsmyndigheten ska utses, dels om hur denna och övriga tillsynsmyndigheter ska samarbeta. Det finns också regler om hur de nationella behöriga myndigheterna, inbegripet grupp tillsynsmyndigheten, ska samarbeta med den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa).

EU-rättslig bakgrund och fullharmoniseringsdirektiv

Lagrådet har i sitt yttrande till regeringen anfört följande (prop. 2015/16:9 s. 191, bil. 6 s. 1096). De föreslagna reglerna om grupp tillsyn innebär att för de försäkringsföretag som omfattas av reglerna ska det för varje grupp (ett försäkringsföretag synes kunna ingå i flera olika grupper, SOU 2011:58 s. 401) finnas en enda tillsynsmyndighet som ska ansvara för samordningen och utförandet av grupp tillsynen. Myndigheten ska utses bland tillsynsmyndigheterna i berörda medlemsländer (artikel 247.1 i direktivet). Inom regelverket för grupp tillsyn kommer myndighetsutövning i fråga om svenska företag i vissa fall att utföras av andra myndigheter i EES. Som exempel ska vissa beslut av en behörig myndighet inom EES gälla i Sverige (19 kap. 38 §), och en behörig myndighet från ett annat land kan på plats i Sverige få utföra kontroll (19 kap. 80 §). Under föredragningen har upplysts att förslagen, även om Solvens II-direktivet beslutades 2009, rymms inom den överlåtelse av beslutanderätt enligt 10 kap. 6 § regeringsformen (RF) som skett i samband med antagandet av Lissabonfördraget. Regeringens ställningstagande i denna fråga, och skälen för detta, bör redovisas i den kommande propositionen.

Med anledning av vad Lagrådet anfört noterar regeringen att fördragen före Lissabonfördraget var godkända med stöd av en tidigare lydelse av nuvarande 10 kap. 6 § RF som endast möjliggjorde överlåtelse av beslutanderätt till institutioner och organ inom EU. Det var därför inte möjligt att med stöd av den bestämmelsen överlåta beslutanderätt till t.ex. en annan medlemsstat inom EU. Efter antagandet av Lissabonfördraget är det dock möjligt (prop. 2015/16:9 s. 191 f.).

De exempel på bestämmelser som Lagrådet tar upp har sin grund i artiklar i Solvens II-direktivet som har ändrats genom Omnibus II-direktivet. Det sistnämnda direktivet antogs efter Lissabonfördraget och innebär en ”Lissabonifiering” av Solvens II-direktivet. I och med att Sverige har tillträtt Lissabonfördraget har överlåtelse av beslutanderätt som Solvens II-direktivet förutsätter redan skett (se prop. 2007/08:168 s. 41 f.). Någon ytterligare överlåtelse krävs därför inte (jfr prop. 2009/10:217 s. 29). Detta ställningstagande har regeringen också gjort i propositionen om blankning (se prop. 2011/12:175 s. 33.).

När det gäller möjligheten att låta en behörig myndighet från ett annat land på plats i Sverige (se artikel 255.2 i Solvens II-direktivet) få utföra kontroll (nu föreslagna 19 kap. 52 §) anser regeringen efter förnyade överväganden att det inte finns behov av en sådan möjlighet. Det bör vara tillräckligt att den utländska myndigheten får närvara vid kontroll som utförs av Finansinspektionen. En liknande bestämmelse finns i 13 kap. 11 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder. Den bör tjäna som förebild vid genomförandet av den nu aktuella artikeln i Solvens II-direktivet.

Solvens II-direktivet är till stora delar ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv som kompletteras av EU-förordningar (prop. 2015/16:9 s. 178, 408, 552). I propositionen anförts att de nya bestämmelser som införs till följd av Solvens II-direktivet – som utgångspunkt – inte bör gå längre än vad som krävs enligt direktivet (prop. 2015/16:9 s. 193 f.)

Gällande ordning

Överlåtelse av beslutanderätt enligt 10 kap. 6 och 8 §§ regeringsformen

10 kap. 6 § regeringsformen har följande rubrik och lydelse:

Överlåtelse av beslutanderätt inom EU-samarbetet

6 § Inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen kan riksdagen överlåta beslutanderätt som inte rör principerna för statsskicket. Sådan överlåtelse förutsätter att fri- och rättighetsskyddet inom det samarbetsområde till vilket överlåtelsen sker motsvarar det som ges i denna regeringsform och i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Riksdagen kan besluta om sådan överlåtelse, om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar för det. Riksdagens beslut kan också fattas i den ordning som gäller för stiftande av grundlag. Överlåtelse kan beslutas först efter riksdagens godkännande av överenskommelse enligt 3 §.

Före 2011 utgjorde paragrafen 10 kap. 5 § första stycket. Bestämmelsen kom till inför EU-medlemskapet eftersom den dåvarande grundlagsregleringen inte ansågs ge utrymme för överlåtelse av beslutsbefogenhet i den utsträckning som ett medlemskap fordrar. I sin ursprungliga lydelse medgav bestämmelsen endast överlåtelse till EG.

Möjligheten att överlåta beslutanderätt till annat samarbete än det inom EG föreslogs ursprungligen av 1999 års författningsutredning (SOU 2001:119 s. 249 f.). Utredningen föreslog således att riksdagen skulle ges möjlighet att inom ramen för samarbete i Europeiska unionen överlåta beslutanderätt som inte rör principerna för statsskicket. Syftet med ändringen var att riksdagen skulle ha möjlighet att överlåta beslutanderätt inom ramen för allt unionssamarbete (s. 23 och 278).

Regeringens förslag i den efterföljande propositionen överensstämde med utredningens förslag (prop. 2001/02:72 s. 31 f.). Riksdagen hade inga invändningar (bet. 2001/02:KU18, bet. 2002/03:KU6).

I samband med ändringarna av regeringsformen 2010 fick bestämmelsen sin nuvarande utformning. Ett kvorumkrav infördes, så att den majoritet som röstar för överlåtelsen även ska motsvara mer än hälften av riksdagens ledamöter (prop. 2009/10:80 s. 196).

10 kap. 8 § RF har följande lydelse:

8 § Rättskipnings- eller förvaltningsuppgifter som inte direkt grundar sig på denna regeringsform kan, i andra fall än de som avses i 6 §, genom beslut av riksdagen överlåtas till en annan stat, till en mellanfolklig organisation eller till en utländsk eller internationell inrättning eller samfällighet. Riksdagen får i lag bemyndiga regeringen eller någon annan myndighet att i särskilda fall besluta om en sådan överlåtelse.

Innefattar uppgiften myndighetsutövning, fattar riksdagen beslut om överlåtelse eller bemyndigande i den ordning som anges i 6 § andra stycket.

Bestämmelsens första stycke fanns med redan vid antagandet av 1974 års RF (då som 10 kap. 5 § andra stycket). Kretsen av organ som pekas ut i första stycket har varit oförändrad sedan dess. Grundlagberedningen framförde i sitt betänkande med förslag till ny regeringsform att bestämmelsen utformats så att den i största möjliga utsträckning skulle beakta de skiftande former i vilka det internationella samarbetet vid den aktuella tidpunkten bedrevs eller kunde komma att bedrivas (SOU 1972:15 s. 187). När bestämmelsen infördes fanns ett krav om en majoritet om minst tre fjärdedelar av de röstande för riksdagens beslut om överlåtelse.

Efter förslag från Grundlagsutredningen finns en enhetlig reglering av omröstningsreglerna vid överlåtelse av beslutanderätt, i enlighet med dess förslag om överlåtelse på EU-området. Riksdagen har således i samtliga fall möjlighet att besluta om överlåtelse, om minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter enas om det. Överlåtelse kan också ske i den ordning som gäller för stiftande av grundlag (SOU 2008:153 s. 502, prop. 2009/10:80 s. 196 f., bet. 2009/10:KU19 s. 50).

Godkännande av Lissabonfördraget

På förslag av regeringen har riksdagen godkänt Lissabonfördraget (prop. 2007/08:168, bet. 2007/08:UU13, rskr. 2008/09:64). Riksdagen antog samtidigt regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Enligt 3 § nämnda lag får Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen fatta beslut som gäller här i landet i den omfattning och med den verkan som följer av de fördrag och andra instrument som anges i 4 §. I 4 § anges de olika fördragen, bland dem Lissabonfördraget. Riksdagens beslut om godkännande av Lissabonfördraget och om lagen fattades i den ordning som angavs i 10 kap.

5 § första stycket tredje meningen RF, som då innebar att beslutet skulle fattas med tre fjärdedels majoritet av de röstande.

I proposition 2007/08:168 Lissabonfördraget anför regeringen att den avgörande frågan är om det sker någon överlåtelse av beslutanderätt som annars tillkommer svenska organ. Beslutanderätt överläts om EU tilldelas nya befogenheter att fatta beslut som kan bli omedelbart tillämpliga i Sverige och således direkt bindande för domstolar, myndigheter och enskilda utan något mellanliggande internrättsligt beslut och som har företräde framför eventuellt motstridande nationell lagstiftning (prop. 2007/08:168 s. 45).

Lissabonfördraget trädde i kraft den 1 december 2009.

Författningskommentar

I en grundlagskommentar av Eka m.fl. (Regeringsformen med kommentarer, 2012, s. 403) anføres om 10 kap. 6 § RF att det bör noteras att systemet är uppbyggt så att riksdagen genom anslutningslagen en gång för alla beslutar om den överlåtelse av beslutsbefogenheter som respektive fördrag kräver (i några fall har dock en annan bedömning gjorts, enligt samma grundlagskommentar). Detta innebär att det inte behövs någon ytterligare överlåtelse av beslutsbefogenheter till EU när t.ex. ett direktiv som har rättslig grund i fördragen ska införlivas; överlåtelsen har ju redan skett. Ett antaget direktiv kräver enligt kommentaren således ingen ytterligare överlåtelse av beslutanderätt till EU i samband med att det ska genomföras nationellt.

Tidigare behandling i riksdagen av överlåtelse av befogenheter enligt 10 kap. 8 § RF

Vid flera tillfällen i samband med genomförande av EU-rättsakter i svensk rätt har frågan aktualiserats om beslutsform när förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning överlåtits till utländska organ. När det har gällt beslut vid genomförande av rättsakter som antagits inom EU före Lissabonfördragets ikraftträdande har regeringsformens bestämmelser om kvalificerad majoritet vid överlåtelse av myndighetsutövning tillämpats vid flera tillfällen. Överlåtelsen har beslutats med stöd av nuvarande 10 kap. 8 § RF (tidigare 10 kap. 5 § fjärde stycket). Besluten har tagits med kvalificerad majoritet i riksdagen (se t.ex. bet. 2005/06:FiU22 s. 12 f., prop. 2006/07:5, bet. 2006/07:FiU7, prop. 2009/10:217, bet. 2009/10:FiU31, prop. 2012/13:55, bet. 2012/13:MU14).

I proposition 2011/12:175 föreslogs en ny lag med kompletterande bestämmelser till blankningsförordningen, som antogs inom EU i mars 2012, dvs. efter Lissabonfördragets ikraftträdande. I propositionen anfördes följande (s. 33):

Blankningsförordningen ger Finansinspektionen möjlighet att överlämna en förvaltningsuppgift som innebär myndighetsutövning till en annan behörig myndighet eller en sakkunnig person. Enligt 12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen kan en förvaltningsuppgift överlämnas till

juridiska personer och enskilda individer. Om uppgiften innefattar myndighetsutövning, krävs stöd i lag för överlämnandet. Befogenheten för Finansinspektionen att överlämna åt en annan behörig myndighet eller åt en revisor eller sakkunnig att utföra en kontroll på plats eller en utredning följer redan av blankningsförfordningen som gäller direkt i alla medlemsstater. Eftersom blankningsförfordningen är att jämställa med svensk lag krävs inte någon ytterligare överlåtelse av förvaltningsuppgift som innefattar myndighetsutövning i den föreslagna lagen. I och med att Sverige har tillträtt Lissabonfördraget har den överlåtelse av beslutanderätt som förfordningen förutsätter och som medger att en utländsk myndighet får delta i eller själv utföra kontroller och utredningar i Sverige redan skett (se prop. 2007/08:168 s. 41 ff.). Någon ytterligare överlåtelse krävs därför inte (jfr prop. 2009/10:217 s. 29).

Riksdagen tillstyrkte propositionen utan att närmare kommentera frågan om överlämnande av förvaltningsuppgift (bet. 2012/13:FiU13, rskr. 2012/13:25).

2008/09:KU4y Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m.

Konstitutionsutskottet yttrade sig till näringsutskottet över proposition 2008/09:174 Lag om europeiska grupperingar för territoriellt samarbete m.m. (ytr. 2008/09:KU4y). Lagförslagen i propositionen kompletterar EG-förfordningen om en europeisk gruppering för territoriellt samarbete. Enligt EGTS-förfordningen är en gruppering, eller en EGTS, ett samarbetsinstrument på gemenskapsnivå med status som juridisk person, som har ansetts krävas för att undanröja hinder för territoriellt samarbete.

I propositionen gjordes bedömningen att överlåtelse av förvaltningsuppgift till EGTS kan beslutas med stöd av dåvarande 11 kap. 6 § tredje stycket RF om grupperingen har sitt säte i Sverige och med stöd av dåvarande 10 kap. 5 § fjärde stycket RF om grupperingen har sitt säte utanför Sverige.

Konstitutionsutskottet konstaterade att riksdagen i 10 kap. 5 § första stycket RF ges möjlighet att besluta om överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbete i EU. Bestämmelsen anger uttömmande förutsättningarna för överlåtelse av beslutanderätt inom allt EU-samarbete, inklusive överlåtelser av förvaltningsuppgift. Bestämmelsen har – i sin tidigare eller nuvarande lydelse – tillämpats i samband med fördragsändringar, således vid totalt tre tillfällen (Amsterdamfördraget 1998, Nicefördraget 2001 och Lissabonfördraget 2008). Härjämte, noterade utskottet, har det förekommit att rättsakter från EU lett till ett behov av överlåtelse av förvaltningsuppgift till annan stat. Den konstitutionella grunden för överlåtelse i de fallen har inte varit 10 kap. 5 § första stycket RF. Överlåtelser har i stället genomförts enligt 10 kap. 5 § fjärde stycket RF (bet. 2005/06:FiU22, bet. 2006/07:FiU7). Vad gäller överlåtelse av förvaltningsuppgift till EGTS får av detta anses följa att även om en sådan överlåtelse i viss mening skulle kunna anses ske inom ramen för samarbete i EU får den beslutas med stöd av en annan bestämmelse än den i 10 kap. 5 § första stycket RF.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar att direktivet och de föreslagna bestämmelserna om grupp tillsyn i 19 kap. försäkringsrörelselagen i vissa fall innebär att myndighetsutövning i fråga om svenska företag kommer att kunna utföras av andra myndigheter i EES. Konstitutionsutskottet behandlar i det följande finansutskottets fråga om något av de krav på kvalificerad majoritet vid riksdagens omröstning som föreskrivs i 10 kap. 6 och 8 §§ regeringsformen är tillämpligt.

Riksdagen ges i 10 kap. 6 § första stycket RF möjlighet att besluta om överlåtelse av beslutanderätt inom ramen för samarbetet i EU. Möjligheten att överlåta beslutanderätt inom ramen för samarbetet i EU tillkom 2003 efter förslag av 1999 års grundlagsutredning. Den tidigare lydelsen medgav att riksdagen överlät beslutanderätt till Europeiska gemenskaperna. Bestämmelsen, som innebär beslut med kvalificerad majoritet i riksdagen, har – i sin tidigare eller nuvarande lydelse – tillämpats i samband med fördragsändringar, t.ex. i samband med Nicefördraget 2001 (prop. 2001/02:8, bet. 2001/02:KUU1, rskr. 2001/02:92) och Lissabonfördraget 2008 (prop. 2007/08:168, bet. 2008/09:UU8, rskr. 2008/09:64). Däremot har den inte tillämpats när rättsakter från EU orsakat ett behov av överlåtelse av förvaltningsuppgift till annan stat. Den konstitutionella grunden för överlåtelse i de fallen har inte varit 10 kap. 6 § första stycket RF. Överlåtelsen har när det gäller genomförandet av rättsakter som antagits före Lissabonfördragets ikraftträdande i stället genomförts med stöd av nuvarande 10 kap. 8 § RF (bet. 2005/06:FiU22, bet. 2006/07:FiU7). Sammantaget är inte 10 kap. 6 § första stycket RF tillämplig på Solvens II-direktivet.

När det sedan gäller frågan om 10 kap. 8 § RF är tillämplig är utgångspunkten att Sverige har tillträtt bl.a. Lissabonfördraget och genom lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen har överlåtit de beslutsbefogenheter som följer av bl.a. Lissabonfördraget till EU. EU får således fatta beslut som gäller i Sverige i den omfattning och med den verkan som följer av bl.a. Lissabonfördraget. Europeiska unionens lagstiftare – rådet och Europaparlamentet i det förevarande fallet – har beslutat aktuella delar av Solvens II-direktivet med stöd av Lissabonfördraget. Som regeringen anför har den överlåtelse av beslutanderätt till Europeiska unionen som Solvens II-direktivet förutsätter således redan skett i och med att Sverige har tillträtt Lissabonfördraget. Enligt regeringen krävs därför inte någon ytterligare överlåtelse.

Utskottet vill vidare framhålla att propositionen avser ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv och att regeringens förslag i nu aktuella delar inte innebär att någon mer befogenhet än vad som krävs av direktivet överläts.

Sammanfattningsvis delar utskottet regeringens bedömning att beslutanderätten redan har överlåtits och att någon ytterligare överlåtelse inte krävs. Finansutskottet bör således inte föreslå kammaren att tillämpa de krav

på kvalificerad majoritet vid riksdagens omröstning som föreskrivs i 10 kap. 6 och 8 §§ regeringsformen.

Stockholm den 10 november 2015

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Jonas Gunnarsson (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Mathias Sundin (FP), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Emilia Töyrä (S) och Lisbeth Sundén Andersson (M).

Avvikande mening

Genomförande av Solvens II-direktivet på försäkringsområdet (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Sverigedemokraterna kommer inte till samma slutsats som utskottet i övrigt. En överlåtelse av normgivningsmakt genom anslutningsfördragen och tillhörande lag, med författningsändringar, där man ger EU rätt att inom överlåtna områden besluta, innebär inte per automatik att även myndighetsutövning överläts på främmande makts myndighetsorgan. Att EU har normgivningsmakt inom det aktuella området torde vara oomtvistigt. Det innebär dock inte att ett organ i en annan medlemsstat, t.ex. Ungern, genom enkel lagstiftningsprocedur i Sveriges riksdag vid genomförandet av ett direktiv kan ges rätten att fatta, för enskilda, bindande beslut. En rimlig tolkning av de aktuella lagrummen, samt tidigare författningskommentar, innebär att för varje vidaredelegation av normgivningsmakt och myndighetsutövning (från EU till medlemsstaterna och deras myndigheter) ska riksdagen fatta beslut med kvalificerad majoritet enligt 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. För tydlighetens skull ska sägas att detta innebär inget avsteg från argumentet som anförs i Eka m.fl. utan enbart att all delegerad normgivningsmakt och beslutanderätt inte per automatik har överlåtits enbart för att rättsakten har sin grund i Lissabonfördraget.